

Brussel, 21 oktober 2022
(OR. en)

13280/22

**Interinstitutioneel dossier:
2021/0426(COD)**

**ENER 496
ENV 1055
TRANS 661
ECOFIN 1075
RECH 559
CODEC 1578
IA 159**

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de Raad
nr. Comdoc.:	15088/21 + ADD 1
Betreft:	Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD betreffende de energieprestatie van gebouwen (herschikking) - Algemene oriëntatie

I. INLEIDING

1. Op 15 december 2021 heeft de Commissie een voorstel ingediend voor een herziening van de richtlijn energieprestatie van gebouwen. De richtlijn maakt deel uit van het werkprogramma van de Commissie voor het "Fit for 55"-pakket en zet de visie om uiterlijk in 2050 een emissievrij gebouwenbestand tot stand te brengen uiteen. Ook is ze een essentieel onderdeel van het in oktober 2020 gepubliceerde "renovatiegolf"-initiatief. Daarnaast heeft de Commissie op 18 mei 2022 het REPowerEU-plan gepubliceerd.

2. Deze richtlijn is een belangrijk wetgevingsinstrument om de doelstellingen voor 2030 en 2050 inzake decarbonisatie te verwezenlijken. Het voorstel is met name van belang omdat gebouwen op Unieniveau goed zijn voor 40 % van het energieverbruik en 36 % van de directe en indirecte energiegerelateerde broeikasgasemissies. Het is daarom een van de nodige hefboomen voor de uitvoering van de renovatiegolf met specifieke maatregelen op het gebied van regelgeving, financiering en bevordering, met als doel het jaarlijkse energierenovatiepercentage van gebouwen tussen nu en 2030 ten minste te verdubbelen en grondige renovaties aan te moedigen. Een belangrijke nieuwigheid van de herziening is de invoering van minimumnormen voor energieprestaties om de onontbeerlijke transformatie van de sector op gang te brengen, met name voor de slechtst presterende gebouwen.

II. BESPREKING DOOR ANDERE INSTELLINGEN

1. Het Europees Parlement heeft de Commissie industrie, onderzoek en energie (ITRE) aangewezen als bevoegde commissie voor dit voorstel en de heer Ciarán CUFFE (IE, Verts/ALE) als rapporteur, en zal naar verwacht medio december 2022 haar verslag goedkeuren.
2. Het Economisch en Sociaal Comité heeft in zijn plenaire vergadering van 23 maart 2022 zijn advies goedgekeurd.
3. Het Comité van de Regio's heeft in zijn plenaire vergadering van 19 maart 2022 advies uitgebracht.

III. STAND VAN WERKZAAMHEDEN IN DE RAAD

1. De Groep energie buigt zich sinds januari 2022 over het richtlijnvoorstel. Het Franse voorzitterschap heeft het voortgangsverslag tijdens de zitting van de Raad TTE (Energie) van 27 juni 2022 gepresenteerd.

2. Het Tsjechische voorzitterschap heeft op 13 juli 2022 op basis van de opmerkingen en de reacties van de lidstaten een ontwerpcompromistekst (REV 2) opgesteld. Na verdere besprekingen in de Groep energie en op basis van schriftelijke opmerkingen heeft het voorzitterschap op 14 september 2022 een nieuwe ontwerpcompromistekst (REV 3) opgesteld en uitgebracht. Na de daaropvolgende besprekingen in de Groep energie werd het Comité van permanente vertegenwoordigers verzocht om sturing voor verdere werkzaamheden tijdens zijn vergadering van 28 september. Na de gedachtewisseling in het Comité van permanente vertegenwoordigers en op basis van de ontvangen opmerkingen heeft het voorzitterschap op 30 september een nieuwe ontwerpcompromistekst (REV 4) uitgebracht.
3. Het voorzitterschap heeft de opmerkingen, waaronder twee non-papers, geanalyseerd en op 12 oktober werd het Comité van permanente vertegenwoordigers verzocht om sturing voor verdere werkzaamheden, met name wat betreft artikel 9. Op basis van de opmerkingen en reacties van de lidstaten, waaronder gezamenlijke non-papers, heeft het voorzitterschap een nieuwe compromistekst (REV 5) opgesteld, die op 17 oktober 2022 is uitgebracht en op 19 oktober 2022 door het Comité van permanente vertegenwoordigers is besproken.
4. Tijdens de bespreking van 19 oktober 2022 sprak een ruime meerderheid van de delegaties hun steun uit voor de meest recente compromistekst van het voorzitterschap. Sommige delegaties maakten een voorbehoud bij specifieke punten in de tekst. Het voorzitterschap is, gezien de besprekingen tot dusver, van oordeel dat er in zijn meest recente compromistekst een evenwicht is gevonden tussen de standpunten van de delegaties, en dat de tekst derhalve een goede basis vormt voor de verdere onderhandelingen met het Europees Parlement.

IV. BELANGRIJKSTE ELEMENTEN VAN DE COMPROMISTEKST VAN HET VOORZITTERSCHAP

1. In artikel 9 is een onderscheid gemaakt tussen de residentiële en de niet-residentiële sector. Voor niet voor bewoning bestemde gebouwen zullen de lidstaten maximumwaarden voor energieprestaties vaststellen op basis van het primaire energieverbruik. De eerste maximumwaarde zou een lijn trekken onder het primaire energieverbruik van 15 % van de slechtst presterende niet voor bewoning bestemde gebouwen in een lidstaat. De tweede maximumwaarde zou onder 25 % worden vastgesteld. Alle niet voor bewoning bestemde gebouwen zouden uiterlijk in 2030 onder de maximumwaarde van 15 % en uiterlijk in 2034 onder de maximumwaarde van 25 % moeten scoren.
2. Wat voor bewoning bestemde gebouwen betreft, zullen de lidstaten minimumnormen voor energieprestaties vaststellen op basis van een nationaal traject dat gelijk loopt met de geleidelijke renovatie van hun gebouwenbestand met het oog op een emissievrij gebouwenbestand in uiterlijk 2050, zoals vastgesteld in hun nationale plannen voor de renovatie van gebouwen. Er komen twee tussentijdse termijnen, 2033 en 2040, die staan beschreven in de tekst.
3. Artikel 9 bis van het REPowerEU-voorstel (zonne-energie in gebouwen), is in een gewijzigde versie ingevoegd. Het voorzitterschap heeft toegevoegd dat rekening moet worden gehouden met relevante factoren zoals structurele integriteit, biodiversiteit en stabiliteit van het elektriciteitsnet.
4. Artikel 9 ter (emissievrije gebouwen), neemt het voormalige artikel 9 (bijna-energieneutrale gebouwen), dat de Commissie in haar voorstel voor de herschikking van deze richtlijn als geschrapt had aangeduid, in gewijzigde vorm opnieuw over. Delen van dit artikel waren voordien vervat in bijlage III bij het Commissievoorstel. De compromistekst van het voorzitterschap bevat een nadere beschrijving van energiebronnen voor nieuwe of gerenoveerde emissievrije gebouwen.

5. Wat artikel 10 (renovatiepaspoort) betreft, heeft het voorzitterschap een toekomstbestendige optie ingebouwd, zodat de bezoeken ter plaatse virtueel kunnen worden uitgevoerd.
De paspoortregeling zelf is bedoeld voor vrijwillig gebruik door de eigenaren van gebouwen.
6. De tekst van artikel 12 (infrastructuur voor duurzame mobiliteit) is in die zin gewijzigd dat onder meer wordt voorzien in leidingen (goten voor elektrische kabels) als eerste stap met het oog op de toekomstige installaties. Deze wijziging is bedoeld om rekening te houden met plannen voor plaatselijk gedeelde mobiliteitsinfrastructuur en bedacht te zijn op een latere ingebruikname van duurzame mobiliteitsinfrastructuur in bepaalde gebouwen.
7. Aan artikel 16 (energieprestatiecertificaten) is toegevoegd dat lidstaten die hun energieprestatieklassen recentelijk anders hebben ingedeeld de mogelijkheid hebben hun klassen te actualiseren. Het voorzitterschap heeft ook een nieuwe energieprestatieklasse A0 (A "nul") ingevoerd.

V. CONCLUSIE

1. De Raad wordt verzocht een algemene oriëntatie vast te stellen op basis van de tekst in de bijlage bij deze nota.
2. Deze algemene oriëntatie zal het mandaat van de Raad vormen voor de onderhandelingen met het Europees Parlement in het kader van de gewone wetgevingsprocedure.

↓ 2010/31/EU

2021/0426 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende de energieprestatie van gebouwen (herschikking)

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 194, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's²,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

¹ PB C [...] van [...], blz. [...].

² PB C [...] van [...], blz. [...].

↓ 2010/31/EU overweging 1
(aangepast)

- (1) Richtlijn ~~2002/91/EG~~ ☒ 2010/31/EU ☒ van het Europees Parlement en de Raad³ ~~van 16 december 2002 betreffende de energieprestatie van gebouwen~~⁴ is ☒ herhaaldelijk en ingrijpend ☒ gewijzigd⁵. Aangezien nieuwe ~~ingrijpende~~ wijzigingen nodig zijn, dient ter wille van de duidelijkheid toterschikking van ~~deze~~ ☒ die ☒ richtlijn te worden overgegaan.

↓ nieuw
⤷ Raad

- (2) In het kader van de Overeenkomst van Parijs, die in december 2015 is aangenomen in het kader van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC), zijn de partijen overeengekomen de stijging van de wereldwijde gemiddelde temperatuur ruim onder 2 °C te houden ten opzichte van het pre-industriële niveau en ernaar te blijven streven de stijging te beperken tot 1,5 °C. Het behalen van de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs staat centraal in de mededeling van de Commissie over “De Europese Green Deal” van 11 december 2019⁶. De Unie heeft zich er in de geactualiseerde nationaal bepaalde bijdrage die zij op 17 december 2020 bij het secretariaat van het UNFCCC heeft ingediend toe verbonden de nettobroeikasgasemissies van de hele economie van de Unie tegen 2030 met ten minste 55 % te reduceren ten opzichte van 1990.
- (3) Zoals aangekondigd in de Green Deal heeft de Commissie op 14 oktober 2020 haar renovatiegolf-strategie gepresenteerd⁷. De strategie omvat een actieplan met concrete regelgevings-, financierings- en faciliteringsmaatregelen, met als doel het jaarlijkse energierenovatiepercentage van gebouwen ➡ [...] ⬅ ➡ tussen nu en ⬅ 2030 ten minste te verdubbelen en grondige renovatie te bevorderen. Samen met andere initiatieven is de herziening van de richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen noodzakelijk om de renovatiegolf te realiseren. De herziening zal ook bijdragen tot de verwezenlijking van het initiatief Nieuw Europees Bauhaus en de Europese missie voor klimaatneutrale en slimme steden.

³ Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen (PB L 153 van 18.6.2010, blz. 13).

⁴ ~~PB L 1 van 4.1.2003, blz. 65.~~

⁵ Zie bijlage ~~VIIIIV~~, deel A.

⁶ De Europese Green Deal, COM(2019) 640 final.

⁷ Een renovatiegolf voor Europa – groenere gebouwen, meer banen, hogere levenskwaliteit, COM(2020) 662 final.

- (4) In Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad⁸ (de “Europese klimaatwet”) is de doelstelling om uiterlijk in 2050 klimaatneutraliteit in de hele economie te bereiken, vastgelegd in wetgeving en is een bindende toezegging van de Unie vastgesteld om [...] tussen nu en 2030 de nettobroeikasgasemissies (emissies na aftrek van verwijderingen) in de EU met ten minste 55 % te reduceren ten opzichte van de niveaus van 1990.
- (5) Het “Fit for 55”-wetgevingspakket, dat in het werkprogramma van de Europese Commissie voor 2021 was aangekondigd, beoogt de verwezenlijking van die doelstellingen. Het bestrijkt een scala aan beleidsterreinen, waaronder energie-efficiëntie, hernieuwbare energie, landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw, energiebelasting, verdeling van de inspanningen, emissiehandel en infrastructuur voor alternatieve brandstoffen. De herziening van Richtlijn 2010/31/EU maakt integrerend deel uit van dat pakket.

↓ 2010/31/EU overweging 2

~~Een doelmatig, behoudzaam, rationeel en duurzaam energiegebruik geldt onder meer voor aardolieproducten, aardgas en vaste brandstoffen die essentiële energiebronnen, maar tevens de belangrijkste emissiebronnen van kooldioxide zijn.~~

⁸ Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 401/2009 en Verordening (EU) 2018/1999 (“Europese klimaatwet”) (PB L 243 van 9.7.2021, blz. 1).

↓ 2010/31/EU overweging 3
(aangepast)
⇒ nieuw

- (6) 40 % van het ☒ finale ☒ ~~totale~~ energieverbruik in de Unie ⇒ en 36 % van de energiegerelateerde broeikasgasemissies ⇐ komt voor rekening van gebouwen. ~~De sector breidt zich uit, waardoor haar energieverbruik vanzelfsprekend toeneemt.~~ Daarom zijn een vermindering van het energieverbruik ⇒ , in overeenstemming met het beginsel “energie-efficiëntie eerst”, zoals vastgelegd in artikel 3 [herziene EED] en gedefinieerd in artikel 2, punt 18), van Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad⁹, ⇐ en het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen in de ☒ gebouwensector ☒ ~~bouwsector~~ belangrijke maatregelen die nodig zijn om ~~de energieafhankelijkheid en de broeikasgasemissies van de Unie te doen dalen. Samen met een groter gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen zullen maatregelen ter vermindering van het energieverbruik in de Unie de Unie in staat stellen om te voldoen aan het Protocol van Kyoto bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC), alsmede om zowel haar toezegging om de aardopwarming op lange termijn onder de 2 °C te houden, na te komen als haar toezegging om de totale broeikasgasemissies in 2020 ten opzichte van 1990 te verlagen met ten minste 20 %, en met 30 % in geval een internationale overeenkomst tot stand komt.~~ Een vermindering van het energieverbruik en een groter gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen spelen ook een belangrijke rol bij ⇒ het terugdringen van de energieafhankelijkheid van de Unie, ⇐ het versterken van de energievoorzieningszekerheid, het bevorderen van technologische ontwikkelingen en het scheppen van werkgelegenheid en kansen voor regionale ontwikkeling, met name ⇒ op eilanden en ⇐ in plattelandgebieden.

↓ nieuw

- (7) Gebouwen zijn voor, tijdens en na hun operationele levensduur verantwoordelijk voor de uitstoot van broeikasgassen. De visie voor een koolstofvrij gebouwenbestand tegen 2050 gaat verder dan de huidige focus op operationele broeikasgasemissies. Daarom moet geleidelijk rekening worden gehouden met de emissies gedurende de gehele levenscyclus van gebouwen, te beginnen met nieuwe gebouwen. Gebouwen zijn belangrijke materiaalbanken, opslagplaatsen waar hulpbronnen decennialang worden bewaard, en de ontwerptopties hebben een grote invloed op de emissies gedurende de gehele levenscyclus, zowel in het geval van nieuwe gebouwen als bij renovaties. De prestaties gedurende de gehele levenscyclus van gebouwen moeten niet alleen bij nieuwbouw, maar ook bij renovaties in aanmerking worden genomen, door beleidsmaatregelen voor de vermindering van de broeikasgasemissies gedurende de gehele levenscyclus op te nemen in de plannen voor de renovatie van gebouwen van de lidstaten.

⁹ Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie, tot wijziging van Richtlijn 94/22/EG, Richtlijn 98/70/EG, Richtlijn 2009/31/EG, Verordening (EG) nr. 663/2009, Verordening (EG) nr. 715/2009, Richtlijn 2009/73/EG, Richtlijn 2009/119/EG van de Raad, Richtlijn 2010/31/EU, Richtlijn 2012/27/EU, Richtlijn 2013/30/EU en Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 525/2013 (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 1).

- (8) Om de broeikasgasemissies gedurende de gehele levenscyclus tot een minimum te beperken, is hulpbronnefficiëntie en circulariteit nodig. Dit kan ook worden gecombineerd met het omzetten van delen van het gebouwenbestand in een tijdelijke koolstofput.
- (9) Het aardopwarmingsvermogen gedurende de gehele levenscyclus geeft een indicatie van de totale bijdrage van een gebouw aan emissies die tot klimaatverandering leiden. Er wordt gekeken naar zowel broeikasgasemissies die verband houden met de bouwproducten, als directe en indirecte emissies uit de gebruiksfase. Een vereiste om het aardopwarmingsvermogen gedurende de levenscyclus van nieuwe gebouwen te berekenen, vormt derhalve een eerste stap naar meer aandacht voor de prestaties gedurende de gehele levenscyclus van gebouwen en een circulaire economie.
- (10) Gebouwen zijn verantwoordelijk voor ongeveer de helft van de emissies van primair fijnstof (PM_{2,5}) in de EU, die vroegtijdige sterfte en ziekte veroorzaken. Verbetering van de energieprestatie van gebouwen kan en moet gepaard gaan met een vermindering van de emissies van verontreinigende stoffen, in overeenstemming met Richtlijn (EU) 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad¹⁰.

↓ 2010/31/EU overweging 4

~~Het beheer van de vraag naar energie is voor de Unie een belangrijk instrument om invloed uit te oefenen op de wereldenergiemarkt en daarmee op de continuïteit van de energievoorziening op middellange en lange termijn.~~

¹⁰ Richtlijn (EU) 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de vermindering van de nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van Richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van Richtlijn 2001/81/EG (PB L 344 van 17.12.2016, blz. 1).

↓ 2010/31/EU overweging 5
(aangepast)

~~Om de doelstelling van 20 % minder energieverbruik in de Unie tegen 2020 te bereiken, is tijdens de Europese Raad van maart 2007 gewezen op de behoefte om de energie-efficiëntie in de Unie te doen toenemen en is aangedrongen op een grondige en snelle tenuitvoerlegging van de prioriteiten uit de mededeling van de Commissie “Actieplan voor energie-efficiëntie — het potentieel realiseren”. In dit actieplan is het significante potentieel voor kostenefficiënte energiebesparingen in de bouwsector geïdentificeerd. Het Europees Parlement heeft in zijn resolutie van 31 januari 2008 opgeroepen tot een versterking van de bepalingen van Richtlijn 2002/91/EG en heeft bij herhaling, laatstelijk in zijn resolutie van 3 februari 2009 over de tweede strategische toetsing van het energiebeleid, bepleit de doelstelling van een verhoging van de energie-efficiëntie met 20 % tot 2020 bindend te maken. Voorts worden bij Beschikking nr. 406/2009/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 inzake de inspanningen van de lidstaten om hun broeikasgasemissies te verminderen om aan de verbintenissen van de Gemeenschap op het gebied van het verminderen van broeikasgassen tot 2020 te voldoen¹¹, bindende nationale streefdoelen voor de vermindering van CO₂-emissies vastgesteld, waarvoor energie-efficiëntie in de bouwsector van doorslaggevend belang is, en voorziet Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen¹² in de bevordering van energie-efficiëntie in het kader van de bindende doelstelling om in 2020 20 % van het totale energieverbruik van de Unie te dekken met energie uit duurzame bronnen.~~

↓ 2010/31/EU overweging 6
(aangepast)

~~De Europese Raad van maart 2007 bevestigde nogmaals dat de Unie ernaar streeft om in de hele Unie energie uit hernieuwbare bronnen te ontwikkelen; daartoe heeft hij een bindend streefijfer goedgekeurd van 20 % voor het aandeel energie uit hernieuwbare bronnen in 2020. Bij Richtlijn 2009/28/EG wordt een gemeenschappelijk kader vastgesteld voor het bevorderen van energie uit hernieuwbare bronnen.~~

¹¹ ~~PB L 140 van 5.6.2009, blz. 136.~~

¹² ~~PB L 140 van 5.6.2009, blz. 16.~~

↓ 2010/31/EU overweging 7
(aangepast)

~~Het is nodig om concretere acties vast te stellen teneinde het aanzienlijke, nog niet gerealiseerde potentieel voor energiebesparingen in gebouwen te benutten en de grote verschillen tussen de resultaten van de lidstaten in deze sector te verminderen.~~

↓ 2010/31/EU overweging 8
(aangepast)
⇒ nieuw

- (11) Bij maatregelen voor de verdere verbetering van de energieprestatie van gebouwen moet rekening worden gehouden met de klimatologische ☒ omstandigheden, ☒ ⇒ waaronder aanpassing aan de klimaatverandering, ⇐ en plaatselijke omstandigheden, alsmede met de binnenklimaatseisen en de kostenefficiëntie. De ☒ Die ☒ maatregelen mogen andere eisen die aan gebouwen worden gesteld, zoals toegankelijkheid, ⇒ brandveiligheid en seismische ⇐ veiligheid en de gebruiksbestemming van het gebouw, niet in het gedrang brengen.
-

↓ 2010/31/EU overweging 9
⇒ nieuw
☞ Raad

- (12) De energieprestatie van gebouwen dient te worden berekend volgens een methodologie, die op nationaal en regionaal niveau mag worden gedifferentieerd. Die methodologie neemt behalve thermische kenmerken ook andere factoren in aanmerking welke een steeds belangrijkere rol spelen, zoals installaties voor verwarming en airconditioning, ☞ [...] ☞ ☞ het gebruik ☞ van energie uit hernieuwbare bronnen, ⇒ systemen voor gebouwautomatisering en -controle, slimme oplossingen, ⇐ passieve verwarmings- en koelingselementen, zonwering, luchtkwaliteit in gesloten ruimten, geschikt daglicht en het ontwerp van het gebouw. De methodologie voor het berekenen van de energieprestatie mag niet enkel gebaseerd zijn op het seizoen waarin verwarming ⇒ of airconditioning ⇐ nodig is, maar moet uitgaan van de jaarlijkse energieprestatie van een gebouw. In die methodologie moet rekening worden gehouden met bestaande Europese normen. ⇒ De methodologie moet waarborgen dat reële bedrijfsomstandigheden in aanmerking worden genomen en moet het gebruik van het van de meter afgelezen energieverbruik mogelijk maken met het oog op verificatie van de juistheid en vergelijkbaarheid, en zij moet gebaseerd zijn op intervallen van ☞ een maand ☞ , een uur ☞ , ☞ of minder. Om het gebruik ter plaatse van hernieuwbare energie aan te moedigen moeten de lidstaten, in aanvulling op het gemeenschappelijk algemeen kader, de nodige maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de voordelen van het zo veel mogelijk ter plaatse gebruiken van hernieuwbare energie, ook voor andere toepassingen (zoals laadpunten voor elektrische voertuigen), in de berekeningsmethodologie worden erkend en in aanmerking worden genomen. ⇐

↓ 2010/31/EU overweging 10
(aangepast)
⇒ nieuw

- (13) De lidstaten ~~zijn als enige verantwoordelijk voor het vaststellen van~~ ⇒ moeten ⇐ minimumeisen voor de energieprestatie van gebouwen en onderdelen van gebouwen ⇒ vaststellen ⇐. ~~Die vereisten moeten worden bepaald~~ met het oog op een kostenoptimaal evenwicht tussen de gedane investeringen en de energiekosten die worden bespaard tijdens de volledige levensduur van het gebouw, onverminderd het recht van de lidstaten om minimumeisen vast te stellen voor een hogere energie-efficiëntie dan kostenoptimale energie-efficiëntieniveaus. Er dient te worden voorzien in de mogelijkheid voor de lidstaten om hun minimumeisen ☒ inzake energieprestaties ☒ voor gebouwen op gezette tijden te herzien in het licht van de vooruitgang van de techniek.
-

↓ 2010/31/EU overweging 11

~~Het doel van kostenefficiënte of kostenoptimale energie-efficiëntieniveaus kan in bepaalde omstandigheden, bijvoorbeeld in het licht van klimaatverschillen, rechtvaardigen dat lidstaten eisen in verband met kostenefficiëntie en optimaliteit voor onderdelen van gebouwen vaststellen die in de praktijk de installatie van bouwproducten welke aan de bij de uniale wetgeving vastgestelde normen voldoen, zou beperken, mits die eisen geen niet te rechtvaardigen marktbelemmering vormen.~~

↓ nieuw
⇒ Raad

- (14) Twee derde van de energie die wordt gebruikt voor de verwarming en koeling van gebouwen, is nog steeds afkomstig van fossiele brandstoffen. Om de gebouwensector koolstofvrij te maken, is het van bijzonder belang dat fossiele brandstoffen voor verwarming en koeling worden uitgefaseerd. Daarom moeten de lidstaten hun nationale beleidslijnen en maatregelen voor de uitfasering van fossiele brandstoffen voor verwarming en koeling aangeven in hun plannen voor de renovatie van gebouwen, en mogen in het kader van het volgende meerjarig financieel kader vanaf ➡ 2025 ◐ ➡ [...] ◐ geen financiële stimulansen worden gegeven voor de installatie van cv-ketels op fossiele brandstoffen, met uitzondering van die welke vóór ➡ 2025 ◐ ➡ [...] ◐ voor investeringen zijn geselecteerd in het kader van het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds. Een duidelijke rechtsgrondslag voor een verbod op warmtegeneratoren op basis van hun broeikasgasemissies of het soort brandstof dat wordt gebruikt, moet de nationale beleidslijnen en maatregelen voor de uitfasering ondersteunen.

↓ 2010/31/EU overweging 12
⇒ nieuw

- (15) ⇒ De eisen voor de energieprestaties van technische bouwsystemen moeten van toepassing zijn op systemen als geheel zoals deze in gebouwen zijn geïnstalleerd, en niet op de prestatie van afzonderlijke onderdelen, hetgeen binnen het toepassingsgebied van productspecifieke regelgeving in het kader van Richtlijn 2009/125/EG valt. ⇐ Bij het vaststellen van energieprestatie-eisen voor technische bouwsystemen dienen de lidstaten gebruik te maken van geharmoniseerde instrumenten voor zover die beschikbaar en geschikt zijn, met name test- en berekeningsmethoden en energie-efficiëntieklassen die zijn ontwikkeld in het kader van maatregelen tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad ~~van 21 oktober 2009 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten~~¹³ en ~~Richtlijn 2010/30/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de vermelding van het energieverbruik en het verbruik van andere hulpbronnen op de etikettering en in de standaard-productinformatie van energiegerelateerde producten~~¹⁴ Verordening (EU) 2017/1369 van het Europees Parlement en de Raad¹⁵, teneinde voor samenhang met aanverwante initiatieven te zorgen en potentiële marktfragmentatie zoveel mogelijk te beperken.

↓ 2010/31/EU overweging 13
(aangepast)

- (16) Deze richtlijn laat de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) onverlet. De in deze richtlijn gebruikte term “stimulans” ☒ of “prikkel” ☒ moet derhalve niet worden uitgelegd als zou er sprake zijn van staatssteun.

¹³ Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten (PB L 285 van 31.10.2009, blz. 10).

¹⁴ ~~Zie bladzijde 1 van dit Publicatieblad.~~

¹⁵ Verordening (EU) 2017/1369 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2017 tot vaststelling van een kader voor energie-etikettering en tot intrekking van Richtlijn 2010/30/EU (PB L 198 van 28.7.2017, blz. 1).

↓ 2010/31/EU overweging 14
(aangepast)
⇒ nieuw

- (17) De Commissie dient een vergelijkend methodologisch kader voor de berekening van de kostenoptimale niveaus van de minimumeisen inzake energieprestatie uit te werken. ⇒ Een herziening van dit kader moet het mogelijk maken zowel de energie- als de emissieprestaties te berekenen en moet rekening houden met externe milieu- en gezondheidskosten, alsook met de uitbreiding van het ETS en de koolstofprijzen. ⇐ De lidstaten dienen van ~~dit~~ ☒ dat ☒ vergelijkend methodologisch kader gebruik te maken om de resultaten te vergelijken met de minimumeisen inzake energieprestatie die zij hebben vastgesteld. Mochten er significante verschillen, dat wil zeggen van meer dan 15 %, optreden tussen de berekende kostenoptimale niveaus van minimumenergieprestatie-eisen en de huidige minimumenergieprestatie-eisen, dan dienen de lidstaten het verschil te verantwoorden of passende stappen te plannen om het verschil te verkleinen. De lidstaten dienen bij het schatten van de economische levensduur van een gebouw of een onderdeel van een gebouw zich te baseren op huidige praktijken en ervaringen in verband met het bepalen van de economische levensduur. Zij dienen de resultaten van ~~deze~~ ☒ die ☒ vergelijking en de gegevens die werden gebruikt om tot ~~deze~~ ☒ die ☒ resultaten te komen, regelmatig aan de Commissie mee te delen. ~~Deze~~ ☒ Die ☒ rapportering dient de Commissie in staat te stellen de vooruitgang van de lidstaten wat betreft het bereiken van de kostenoptimale niveaus van minimumeisen inzake energieprestatie te beoordelen en er verslag over uit te brengen.

↓ 2010/31/EU overweging 15

~~Gebouwen zijn van invloed op het energieverbruik op lange termijn. Gezien de lange renovatiecyclus van bestaande gebouwen zouden nieuwe gebouwen en bestaande gebouwen die ingrijpend worden gerenoveerd, daarom moeten voldoen aan minimumeisen inzake energieprestatie die zijn aangepast aan het plaatselijke klimaat. Aangezien de mogelijke toepassing van alternatieve systemen van energievoorziening in het algemeen niet volledig wordt onderzocht, dienen alternatieve systemen van energievoorziening voor nieuwe gebouwen te worden verkend, ongeacht de grootte van die gebouwen, overeenkomstig het beginsel dat er eerst voor moet worden gezorgd dat de energiebehoeften voor verwarming en koeling tot kostenoptimale niveaus worden teruggebracht.~~

↓ 2010/31/EU overweging 16

⇒ nieuw

- (18) Ingrijpende renovaties van bestaande gebouwen, ongeacht hun omvang, vormen een gelegenheid om kostenefficiënte maatregelen te nemen ter verbetering van de energieprestatie. Met het oog op de kosteneffectiviteit moet het mogelijk zijn de minimumeisen inzake energieprestatie te beperken tot de gerenoveerde delen, die het meest relevant zijn voor de energieprestatie van het gebouw. De lidstaten moet de keuze worden gelaten een “ingrijpende renovatie” te definiëren als een percentage van het oppervlak van de bouwschil of op basis van de waarde van het gebouw. Indien een lidstaat besluit een ingrijpende ~~innovatie~~ ⇒ renovatie ⇐ op basis van de waarde van het gebouw te definiëren, zou er een beroep kunnen worden gedaan op waarden als de actuariële waarde of de huidige waarde op basis van de heropbouwkosten, waarbij de waarde van de grond waarop het gebouw is gelegen buiten beschouwing wordt gelaten.

↓ 2010/31/EU overweging 17

~~Er zijn maatregelen nodig om ervoor te zorgen dat een groter aantal gebouwen niet alleen voldoet aan de huidige minimumeisen inzake energieprestatie, maar ook energie efficiënter is en zodoende zowel het energieverbruik als de kooldioxide uitstoot omlaag brengt. Daartoe dienen de lidstaten nationale plannen op te stellen, om te zorgen voor een toename van het aantal bijna-energie neutrale gebouwen ende Commissie regelmatig verslag uit te brengen over die plannen.~~

↓ nieuw

⇒ Raad

- (19) De ~~↺ verhoogde~~ ~~☹~~ ~~☹ [...]~~ ~~☹~~ klimaat- en energieambitie van de Unie vereist een nieuwe visie op gebouwen: ~~☹ [...]~~ ~~☹~~ ~~☹ emissievrije gebouwen met een zeer lage energievraag, zonder koolstofemissies uit fossiele brandstoffen ter plaatse, en zonder of met zeer weinig operationele broeikasgasemissies~~ ~~☹~~. Alle nieuwe gebouwen moeten uiterlijk in 2030 emissievrije gebouwen zijn en alle bestaande gebouwen moeten ~~☹ uiterlijk in~~ ~~☹~~ ~~☹ [...]~~ ~~☹~~ 2050 zijn getransformeerd tot emissievrije gebouwen.

~~☹ (19a) Een bestaand gebouw dat is gewijzigd, wordt niet als nieuw gebouw aangemerkt. ☹~~

- (20) Er zijn verschillende opties om efficiënte gebouwen te voorzien van energie uit hernieuwbare bronnen: ter plaatse opgewekte energie zoals thermische of fotovoltaïsche zonne-energie, warmtepompen en biomassa, hernieuwbare energie die wordt geleverd door hernieuwbare-energiegemeenschappen of energiegemeenschappen van burgers, en stadsverwarming en -koeling op basis van hernieuwbare energie of afvalwarmte.
- (21) De noodzakelijke decarbonisatie van het gebouwenbestand van de Unie vereist een grootschalige energierenovatie: bijna 75 % van dat gebouwenbestand is volgens de huidige gebouwennormen inefficiënt, terwijl 85-95 % van de huidige gebouwen er in 2050 nog steeds zullen staan. Het gewogen jaarlijkse energierenovatiepercentage ligt echter met ongeveer 1 % [...] aanhoudend laag. In het huidige tempo zou het eeuwen duren voordat de gebouwensector koolstofvrij is gemaakt. Een belangrijke doelstelling van deze richtlijn is daarom het stimuleren en ondersteunen van de renovatie van gebouwen, onder meer door een verschuiving naar emissievrije verwarmingssystemen.
- (22) Minimumnormen voor energieprestaties zijn een essentieel regelgevingsinstrument om de grootschalig renovatie van bestaande gebouwen op gang te brengen, aangezien zij iets doen aan de belangrijkste belemmeringen voor renovatie, zoals gescheiden prikkels en mede-eigendomsstructuren, die niet kunnen worden weggenomen door economische stimulansen. De invoering van minimumnormen voor energieprestaties moet [...] leiden tot een geleidelijke uitfasering van de slechtst presterende gebouwen en tot een voortdurende verbetering van het nationale gebouwenbestand, hetgeen bijdraagt tot de langetermijndoelstelling van een koolstofvrij gebouwenbestand [...] in 2050.
- (23) De [...] minimumnormen voor energieprestaties van niet voor bewoning bestemde gebouwen moeten worden vastgesteld op Unieniveau en gericht zijn op de renovatie van de slechtst presterende gebouwen met om die reden [...] het grootste decarbonisatiepotentieel [...] en uitgebreide sociale en economische voordelen, [...] gebouwen dus die [...] met voorrang gerenoveerd moeten worden.

 Raad

- (23 bis) De lidstaten moeten wat voor bewoning bestemde gebouwen betreft flexibel kunnen zijn om voor eigen land minimum energieprestatienormen af te kondigen die zijn afgestemd op de nationale omstandigheden en gebaseerd op een nationaal traject met tussentijdse mijlpalen voor de gemiddelde energieprestaties van het voor bewoning bestemde gebouwenbestand. Aangezien er voor eensgezinswoningen uiteenlopende eigendomsvormen bestaan, dienen deze bij het vaststellen van de minimumnormen voor energieprestaties voor de woningsector apart te worden behandeld, teneinde de lidstaten in de gelegenheid te stellen zelf te bepalen welke aanpak voor deze sector het beste is.

↓ nieuw

↻ Raad

- (24) [...] De Commissie moet wanneer zij deze richtlijn herzielt, nagaan of er verdere bindende minimumnormen voor energieprestaties nodig zijn om uiterlijk in 2050 over een koolstofvrij gebouwenbestand te beschikken.
- (25) De minimumnormen voor energieprestaties moeten worden ingevoerd samen met een faciliterend kader, dat technische bijstand en financiële maatregelen omvat. Op nationaal niveau vastgestelde minimumnormen voor energieprestaties zijn geen "Unienormen" in de zin van de staatssteunregels, terwijl voor de gehele Unie geldende minimumnormen voor energieprestaties wel als dusdanig kunnen worden beschouwd. In overeenstemming met de herziene staatssteunregels kunnen de lidstaten staatssteun verlenen voor de renovatie van gebouwen om te voldoen aan de Uniebrede normen voor energieprestaties, namelijk om een bepaalde energieprestatieklasse te bereiken zolang die Uniebrede normen nog niet verplicht zijn. Zodra de normen verplicht zijn, kunnen de lidstaten staatssteun blijven verlenen voor de renovatie van gebouwen en gebouwunits die onder de Uniebrede normen voor energieprestaties vallen, mits de renovatie erop gericht is te voldoen aan een hogere norm dan de gespecificeerde minimale energieprestatieklasse.
- (26) De EU-taxonomie classificeert ecologisch duurzame economische activiteiten in de hele economie, met inbegrip van de gebouwensector. Overeenkomstig de gedelegeerde EU-taxonomieverordening Klimaat wordt de renovatie van gebouwen als een duurzame activiteit beschouwd wanneer deze een energiebesparing van ten minste 30 % oplevert, voldoet aan de minimeisen inzake energieprestaties voor ingrijpende renovatie van bestaande gebouwen, of bestaat uit afzonderlijke maatregelen in verband met de energieprestatie van gebouwen, zoals de installatie, het onderhoud of de reparatie van energie-efficiënte uitrusting of van instrumenten en apparaten voor het meten, regelen en controleren van de energieprestaties van gebouwen, voor zover die afzonderlijke maatregelen voldoen aan de vastgestelde criteria. Renovatie van gebouwen om te voldoen aan Uniebrede minimumnormen voor energieprestaties is doorgaans in overeenstemming met de EU-taxonomiecriteria voor renovatie-activiteiten.
- (27) [...]
- (28) In de voorgangers van deze richtlijn waren al minimeisen inzake energieprestaties voor bestaande gebouwen en onderdelen van gebouwen opgenomen, die van toepassing moeten blijven. Terwijl de nieuwe minimumnormen voor energieprestaties een ondergrens vaststellen voor de energieprestatie van bestaande gebouwen en ervoor zorgen dat inefficiënte gebouwen worden gerenoveerd, waarborgen de minimeisen inzake energieprestaties voor bestaande gebouwen en onderdelen van gebouwen dat renovaties voldoende grondig gebeuren.

➡(28 bis) Het is dringend noodzakelijk de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen in gebouwen te verminderen en de inspanningen om hun energieverbruik koolstofvrij te maken en te elektrificeren, te versnellen. Om de kosteneffectieve installatie van zonne-energietechnologieën in een later stadium mogelijk te maken, moeten alle nieuwe gebouwen “zonneklaar” zijn, d.w.z. ontworpen om het potentieel voor het opwekken van zonne-energie te optimaliseren op basis van de zonnestraling op de locatie, zodat zonne-energietechnologieën zonder dure structurele ingrepen vruchtbaar kunnen worden geïnstalleerd. Daarnaast moeten de lidstaten zorgen voor de uitrol van geschikte zonne-energie-installaties op nieuwe, al dan niet voor bewoning bestemde gebouwen en op bestaande niet voor bewoning bestemde gebouwen. Grootschalige toepassing van zonne-energie op gebouwen zou een belangrijke bijdrage leveren om consumenten doeltreffender te beschermen tegen stijgende en schommelende prijzen van fossiele brandstoffen, zou de blootstelling van kwetsbare burgers aan hoge energiekosten verminderen en bredere ecologische, economische en sociale voordelen opleveren. Om het potentieel van zonne-energie-installaties op gebouwen efficiënt te benutten, moeten de lidstaten criteria vaststellen voor de toepassing van, en mogelijke vrijstellingen van, de uitrol van zonne-energie-installaties op gebouwen, in overeenstemming met het technische en economische potentieel van de zonne-energie-installaties en de kenmerken van de gebouwen die onder deze verplichting vallen, tevens rekening houdend met het beginsel van technologieneutraliteit en de combinatie van zonne-installaties met andere vormen van dakbenutting zoals groene daken of andere technische installaties op het gebouw. Aangezien de verplichting om gebouwen van een zonne-energie-installatie te voorzien afhankelijk is van door de lidstaten vastgestelde criteria, worden de bepalingen over zonne-energie op gebouwen niet aangemerkt als "Unienorm" in de zin van de staatssteunregels. ⤵

➡(28 ter) Lidstaten moeten worden belast met de indeling van gebouwen in voor bewoning en niet voor bewoning bestemde gebouwen overeenkomstig deze richtlijn, gemengde vormen inbegrepen. ⤵

- (29) Met het oog op de totstandbrenging van een zeer energie-efficiënt en koolstofvrij gebouwenbestand en de transformatie van bestaande gebouwen tot emissievrije gebouwen ➡ tussen nu en ⌚ ➡ [...] ⌚ 2050 moeten de lidstaten nationale plannen voor de renovatie van gebouwen opstellen, die in de plaats komen van de langetermijnrenovatiestrategieën en een nog ➡ [...] ⌚ ➡ krachtiger ⌚ , volledig operationeel planningsinstrument voor de lidstaten zullen vormen, waarbij een sterkere nadruk ligt op financiering en wordt gewaarborgd dat voldoende gekwalificeerde werknemers beschikbaar zijn voor de renovatie van gebouwen. De lidstaten moeten in hun plannen voor de renovatie van gebouwen hun eigen nationale streefcijfers voor de renovatie van gebouwen vaststellen. Overeenkomstig artikel 21, punt b), 7), van Verordening (EU) 2018/1999 en de in Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad¹⁶ vastgestelde randvoorwaarden moeten de lidstaten een overzicht van de financieringsmaatregelen verstrekken, alsmede een overzicht van de investeringsbehoeften en de administratieve middelen voor de uitvoering van hun plannen voor de renovatie van gebouwen.
- (30) De nationale plannen voor de renovatie van gebouwen moeten worden gebaseerd op een geharmoniseerd model om de vergelijkbaarheid van de plannen te waarborgen. Om de vereiste ambitie te waarborgen, moet de Commissie de ontwerpplannen beoordelen en aanbevelingen doen aan de lidstaten.
- (31) De nationale plannen voor de renovatie van gebouwen moeten nauw worden verbonden met de geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen uit hoofde van Verordening (EU) 2018/1999, en de vooruitgang bij het behalen van de nationale streefcijfers en de bijdrage van de plannen voor de renovatie van gebouwen aan de nationale en de Uniestreefcijfers moeten worden gerapporteerd in het kader van de tweejaarlijkse verslaglegging uit hoofde van Verordening (EU) 2018/1999. Gezien de dringende noodzaak om renovatie op te schalen op basis van solide nationale plannen moet een zo vroeg mogelijke datum voor de indiening van het eerste nationale plan voor de renovatie van gebouwen worden vastgesteld.

¹⁶ Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 159).

- (32) Gefaseerde renovatie kan een oplossing zijn voor de hoge aanloopkosten en de rompslomp voor de bewoners die zich kunnen voordoen bij renovaties “in één keer”. Een dergelijke gefaseerde renovatie moet echter zorgvuldig worden gepland om te voorkomen dat één renovatiestap de noodzakelijke vervolgstappen bemoeilijkt. Renovatiepaspoorten bieden een duidelijk stappenplan voor gefaseerde renovaties en helpen eigenaren en investeerders de timing en reikwijdte van interventies zo goed mogelijk te plannen. Daarom moeten **in alle lidstaten** renovatiepaspoorten **[...]** beschikbaar worden gesteld als een vrijwillig instrument voor eigenaren van gebouwen.
- (33) Het begrip “grondige renovatie” is nog niet in Uniewetgeving gedefinieerd. **Om tot een langetermijnsvisie voor gebouwen te kunnen komen, moet grondige renovatie worden gedefinieerd als een renovatie die een gebouw transformeert tot emissievrij gebouw, en als eerste stap van een renovatie die een gebouw transformeert tot een bijna emissievrij gebouw. Deze definitie heeft als doel de energieprestaties van gebouwen te verhogen.** Een ingrijpende renovatie om de energieprestatie te verbeteren, **kan ook [...]** een uitstekende gelegenheid **zijn** om **[...]** **tevens** andere aspecten aan te pakken, zoals de levensomstandigheden van kwetsbare huishoudens, verbetering van de klimaatbestendigheid, weerbaarheid tegen rampenrisico’s, onder meer ten aanzien van seismische verschijnselen, brandveiligheid, verwijdering van gevaarlijke stoffen zoals asbest, en toegankelijkheid voor personen met een handicap.
- (34) Ter bevordering van grondige renovatie, wat een van de doelstellingen van de renovatiegolfstrategie is, moeten de lidstaten versterkte financiële en administratieve steun voor grondige renovaties verlenen.
- (35) De lidstaten moeten verbeteringen van de energieprestatie van bestaande gebouwen die een gezond binnenklimaat **[...]** tot stand **helpen te** brengen, steunen, mede door de verwijdering van asbest en andere schadelijke stoffen, het voorkomen van de illegale verwijdering van schadelijke stoffen, en het bevorderen van de naleving van bestaande wetgeving zoals de Richtlijnen 2009/148/EG¹⁷ en (EU) 2016/2284¹⁸ van het Europees Parlement en de Raad.

¹⁷ Richtlijn 2009/148/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico’s van blootstelling aan asbest op het werk (PB L 330 van 16.12.2009, blz. 28).

¹⁸ Richtlijn (EU) 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de vermindering van de nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van Richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van Richtlijn 2001/81/EG (PB L 344 van 17.12.2016, blz. 1).

- (36) Elektrische voertuigen zullen naar verwachting van cruciaal belang zijn voor de decarbonisatie en de efficiëntie van het elektriciteitssysteem, met name door het verlenen van flexibiliteits-, balancerings- en opslagdiensten, voornamelijk door middel van aggregatie. Dit potentieel van elektrische voertuigen om in het elektriciteitssysteem te worden geïntegreerd en bij te dragen tot systeemefficiëntie en de verdere absorptie van hernieuwbare elektriciteit moet ten volle worden benut. Gebouwen zijn bijzonder belangrijk voor opladen, omdat elektrische voertuigen daar regelmatig en gedurende lange perioden worden geparkeerd. Traag opladen is voordelig en de installatie van laadpunten in particuliere ruimten kan zorgen voor energieopslag voor het betrokken gebouw en integratie van slimme oplaaddiensten en systeemintegratiediensten in het algemeen.
- (37) In combinatie met een groter productieaandeel van hernieuwbare elektriciteit produceren elektrische voertuigen minder ☞ [...] ☞ broeikasgasemissies. Elektrische voertuigen vormen een belangrijk onderdeel van een overgang naar schone energie op basis van energie-efficiëntiemaatregelen, alternatieve brandstoffen, hernieuwbare energie en innovatieve beheersoplossingen inzake energieflexibiliteit. De bouwvoorschriften kunnen op doeltreffende wijze worden benut door gerichte vereisten in te voeren ter ondersteuning van de uitrol van oplaadinfrastructuur op parkeerterreinen van al dan niet voor bewoning bestemde gebouwen. De lidstaten moeten ☞ trachten ☞ belemmeringen weg ☞ te ☞ nemen, zoals gescheiden prikkels en administratieve complicaties voor individuele eigenaren die op hun parkeerplaats een laadpunt willen installeren.
- (38) Voorbekabeling ☞ en leidingen creëren ☞ ☞ [...] ☞ de juiste voorwaarden voor de snelle uitrol van laadpunten, indien en wanneer nodig. Met een onmiddellijk beschikbare infrastructuur zijn de installatiekosten van laadpunten voor individuele eigenaren lager en zijn gebruikers van elektrische voertuigen verzekerd van toegang tot laadpunten. Door op Unieniveau voorschriften inzake elektromobiliteit op te stellen voor het vooraf uitrusten van parkeerplaatsen en het installeren van laadpunten, wordt het gebruik van elektrische voertuigen in de nabije toekomst op doeltreffende wijze bevorderd, terwijl het pad wordt geëffend voor verdere ontwikkelingen met lagere kosten op middellange tot lange termijn. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat laadpunten, waar dat technisch haalbaar is, toegankelijk zijn voor personen met een handicap.

- (39) Slim opladen en tweerichtingsladen maken de integratie van gebouwen in het energiesysteem mogelijk. Voor de integratie $\Rightarrow [\dots] \Leftarrow \Rightarrow$ in $\Leftarrow$ het energiesysteem zijn de laadpunten waar elektrische voertuigen vaak voor langere tijd worden geparkeerd, zoals bij de woning of op het werk, van bijzonder groot belang en daarom moet er voor slimme oplaadmogelijkheden worden gezorgd. In situaties waarin tweerichtingsladen verder zou bijdragen aan een groter gebruik van hernieuwbare elektriciteit door het elektrische wagenpark in de vervoerssector en door het elektriciteitssysteem in het algemeen, moet die mogelijkheid ook worden geboden.
- (40) Het aanmoedigen van groene mobiliteit is een essentieel onderdeel van de Europese Green Deal en gebouwen kunnen een belangrijke rol spelen door te voorzien in de nodige oplaadinfrastructuur, niet alleen voor elektrische voertuigen maar ook voor fietsen. Een verschuiving naar zachte mobiliteit, zoals fietsen, kan de uitstoot van broeikasgassen door het vervoer aanzienlijk verminderen. Zoals uiteengezet in het klimaatdoelstellingsplan 2030 zal het vergroten van het aandeel van schoon en efficiënt privé- en openbaar vervoer, zoals fietsen, verontreiniging door vervoer drastisch verminderen en grote voordelen opleveren voor individuele burgers en gemeenschappen. Het gebrek aan fietsparkeerplaatsen vormt een belangrijke belemmering voor het fietsgebruik, zowel in voor bewoning als in niet voor bewoning bestemde gebouwen. De overgang naar schonere mobiliteit kan effectief worden ondersteund door in bouwvoorschriften vereisten vast te stellen voor een minimumaantal fietsparkeerplaatsen.
- (41) De agenda's van de digitale interne markt en de energie-unie moeten op elkaar worden afgestemd en moeten op gemeenschappelijke doelstellingen gericht zijn. Door de digitalisering van het energiesysteem evolueert het energielandschap snel, van de integratie van hernieuwbare energie tot slimme netten en gebouwen die gereed zijn voor slimme toepassingen ("smart-ready buildings"). Om de gebouwensector te digitaliseren, zijn de connectiviteitsdoelstellingen en ambities van de Unie voor de uitrol van communicatienetwerken van hoge capaciteit voor slimme huizen en goed verbonden gemeenschappen, van groot belang. Er moeten gerichte prikkels worden geboden ter bevordering van systemen die gereed zijn voor slimme toepassingen, en digitale oplossingen in de gebouwde omgeving. Dit zou nieuwe mogelijkheden voor energiebesparing bieden doordat consumenten nauwkeurigere informatie over hun verbruikspatronen krijgen en netwerkbeheerders het net effectiever kunnen beheren.

- (42) Om een concurrerende en innovatieve markt voor slimme gebouwdiensten te bevorderen die bijdraagt tot efficiënt energieverbruik en integratie van hernieuwbare energie in gebouwen, en om investeringen in renovatie te ondersteunen, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat belanghebbenden rechtstreeks toegang hebben tot gegevens over de bouwsystemen. Om buitensporige administratieve kosten voor derden te vermijden, moeten de lidstaten de volledige interoperabiliteit van diensten en van de gegevensuitwisseling binnen de Unie bevorderen.
- (43) De indicator van gereedheid voor slimme toepassingen (“smart readiness indicator”) moet worden gebruikt om na te gaan in welke mate gebouwen geschikt zijn om door middel van informatie- en communicatietechnologieën en elektronische systemen de werking van gebouwen aan de behoeften van de bewoners en het net aan te passen en de energie-efficiëntie en algehele prestatie van gebouwen te verbeteren. De indicator van gereedheid voor slimme toepassingen moet ervoor zorgen dat de eigenaren en bewoners van gebouwen zich bewust worden van de waarde van gebouwautomatisering en elektronisch toezicht op technische bouwsystemen, en moet bewoners meer zekerheid geven over de werkelijke besparingen die die nieuwe functieverbeteringen opleveren. De indicator van gereedheid voor slimme toepassingen biedt met name voordelen voor grote gebouwen met een hoge energievraag. Voor andere gebouwen moet het gebruik van het systeem voor de waardering van de mate waarin gebouwen gereed zijn voor slimme toepassingen, facultatief zijn voor de lidstaten.

↓ 2010/31/EU overweging 18
(aangepast)
⇒ nieuw
☉ Raad

(44) ⇒ Toegang tot voldoende financiering is van cruciaal belang om de energie-efficiëntiedoelstellingen voor 2030 en 2050 te halen. ~~Er worden thans ☒ zijn ☒ uniale financiële instrumenten en andere maatregelen ingevoerd of aangepast om ⇒ de energieprestaties van gebouwen te verbeteren ⇒ maatregelen in verband energie-efficiëntie te stimuleren.~~ ⇒ De recentste initiatieven om de beschikbaarheid van financiering op het niveau van de Unie te verhogen, omvatten onder meer het vlaggenschiponderdeel “Renoveren” van de bij Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad¹⁹ ingestelde ☉ herstel- en veerkracht ☉ faciliteit ☉ [...] ☉ en het bij Verordening (EU) .../... opgerichte Sociaal Klimaatfonds. Energierenovaties kunnen worden ondersteund aan de hand van verscheidene andere belangrijke EU-programma’s in het kader van het meerjarig financieel kader 2021-2027, met inbegrip van de fondsen voor het cohesiebeleid en het bij Verordening (EU) 2021/523 van het Europees Parlement en de Raad²⁰ opgerichte InvestEU-fonds. De Unie voorziet via kaderprogramma’s voor onderzoek en innovatie in subsidies of leningen om de beste technologieën te stimuleren en de energieprestatie van gebouwen te verbeteren, onder meer via partnerschappen met het bedrijfsleven en de lidstaten zoals het Europese partnerschap voor de transitie naar schone energie en het Europees partnerschap Built4People. ~~⇐ Dergelijke uniale financiële instrumenten zijn onder meer Verordening (EG) nr. 1080/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling²¹, die is gewijzigd om meer investeringen in energie-efficiëntie in de huisvesting mogelijk te maken; het publiek-privaat partnerschap inzake een “Europees initiatief voor energie-efficiënte gebouwen”, ter bevordering van groene technologieën en van de ontwikkeling van energie-efficiënte systemen en materialen in nieuwe en gerenoveerde gebouwen; het initiatief van de Commissie en de Europese Investeringsbank (EIB) “EU-initiatief voor de financiering van duurzame energie”, dat onder meer investeringen op het gebied van energie-efficiëntie mogelijk moet maken, en het door de EIB geleide fonds “Marguerite”; het Europees Fonds 2020 voor energie, klimaatverandering en infrastructuur, Richtlijn 2009/47/EG van de Raad van 5 mei 2009 tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG wat verlaagde btw-tarieven betreft²², structuurfondsen en cohesiefondsinstrument Jeremie (gezamenlijke Europese middelen voor kleine en middelgrote ondernemingen), de financieringsfaciliteit voor energie-efficiëntie, het kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie, met inbegrip van het programma Intelligente energie voor Europa II, dat specifiek is gericht op het wegnemen van marktbelemmeringen in verband met energie-efficiëntie en energie uit hernieuwbare bronnen, bijvoorbeeld via de faciliteit voor technische bijstand ELENA (European Local Energy Assistance); het convenant van burgemeesters; het programma voor ondernemerschap en innovatie; het programma ter ondersteuning van het ICT-beleid 2010, en het zevende kaderprogramma voor onderzoek. Ook de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling verstrekt kapitaal om maatregelen in verband met energie-efficiëntie te stimuleren.~~

¹⁹ Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (PB L 57 van 18.2.2021).

²⁰ Verordening (EU) 2021/523 van het Europees Parlement en de Raad van 24 maart 2021 tot vaststelling van het InvestEU-programma en tot wijziging van Verordening (EU) 2015/1017 (PB L 107 van 26.3.2021, blz. 30).

²¹ ~~PB L 210 van 31.7.2006, blz. 1.~~

²² ~~PB L 116 van 9.5.2009, blz. 18.~~

↓ 2010/31/EU overweging 19
⇒ nieuw

- (45) Er dient gebruik te worden gemaakt van uniale financiële instrumenten om de doelstellingen van deze richtlijn in de praktijk te brengen, maar die instrumenten mogen niet in de plaats van nationale maatregelen komen. Zij dienen ⇒ vanwege de omvang van de benodigde renovatie-inspanning ⇐ met name te worden gebruikt voor het verschaffen van passende, innoverende financieringsmiddelen om investeringen in energie⇒ prestaties van gebouwen ⇐ ~~efficiëntiemaatregelen~~ te stimuleren. Zij kunnen een belangrijke rol spelen bij de ontwikkeling van nationale, regionale en plaatselijke energie-efficiëntiefondsen, -instrumenten of -mechanismen die dergelijke financieringsmogelijkheden verschaffen aan particuliere eigenaren, aan het midden- en kleinbedrijf, en aan energie-efficiëntiedienstenbedrijven.

↓ nieuw
⌚ Raad

- (46) Financiële mechanismen, stimulansen en de mobilisering van financiële instellingen voor energierenovaties van gebouwen moeten een centrale rol krijgen in de nationale plannen voor de renovatie van gebouwen, en moeten door de lidstaten actief worden bevorderd. Zulke maatregelen moeten onder meer betrekking hebben op het aanmoedigen van aan energie-efficiëntie gerelateerde hypotheeklen voor de gecertificeerde op energie-efficiëntie gerichte renovatie van gebouwen, het bevorderen van investeringen voor ⌚[...]⌚ overheidsinstanties in een energie-efficiënt gebouwenbestand, bijvoorbeeld door publiek-private partnerschappen of energieprestatiecontracten, of het beperken van het vermeende risico van de investeringen.

- (47) Financiering alleen zal niet volstaan om aan de renovatiebehoeften tegemoet te komen. Naast financiering zijn het opzetten van toegankelijke en transparante adviesinstrumenten en ondersteunende instrumenten, zoals centrale aanspreekpunten die geïntegreerde diensten inzake energierenovatie aanbieden of tussenpersonen, en het uitvoeren van andere maatregelen en initiatieven, zoals die welke worden bedoeld in het initiatief “Slimme financiering voor slimme gebouwen” van de Commissie, onontbeerlijk om het juiste faciliterende kader te bieden en belemmeringen voor renovatie weg te nemen.
- (48) Inefficiënte gebouwen ➡ [...] ➡ gaan ➡ vaak samen met energiearmoede en sociale problemen. Kwetsbare huishoudens staan in het bijzonder bloot aan stijgende energieprijzen, aangezien zij een groter deel van hun budget besteden aan energieproducten. Lagere energierekeningen als gevolg van de renovatie van gebouwen kunnen energiearmoede terugdringen en voorkomen. Tegelijkertijd kost het geld om een gebouw te renoveren en is het van essentieel belang ervoor te zorgen dat de sociale gevolgen van de kosten voor renovatie, met name voor kwetsbare huishoudens, onder controle worden gehouden. De renovatiegolf mag niemand achterlaten en moet worden aangegrepen als een kans om de situatie van kwetsbare huishoudens te verbeteren, terwijl ➡ moet ➡ worden ➡ [...] ➡ gezorgd voor een ➡ [...] ➡ rechtvaardige ➡ transitie naar klimaatneutraliteit. Daarom moeten financiële stimulansen en andere beleidsmaatregelen in de eerste plaats gericht zijn op kwetsbare huishoudens en mensen die met energiearmoede kampen of in een sociale woning wonen, en moeten de lidstaten maatregelen nemen om uithuiszettingen ten gevolge van renovatie te voorkomen. Het voorstel van de Commissie voor een aanbeveling van de Raad inzake ➡ het garanderen van ➡ een ➡ [...] ➡ rechtvaardige ➡ transitie naar klimaatneutraliteit biedt een gemeenschappelijk kader en een gedeeld begrip van omvattende beleidsmaatregelen en investeringen die nodig zijn om een ➡ [...] ➡ rechtvaardige ➡ transitie te waarborgen.

➡ Raad

(48 bis) Sinds 2002 bestaan er energieprestatiecertificaten voor gebouwen. Maar doordat er verschillende classificaties en formaten worden gebruikt, is het niet makkelijk nationale regelingen met elkaar te vergelijken. Waren energieprestatiecertificaten in de Unie beter onderling vergelijkbaar, dan zouden financiële instellingen die veel makkelijker kunnen gebruiken en zo financiering naar energiezuinigere gebouwen en renovatie kunnen ombuigen. De groene taxonomie van de EU leunt op het gebruik van energieprestatiecertificaten en laat zo duidelijk zien dat deze beter vergelijkbaar moeten worden. Door invoering van een gemeenschappelijke classificatie en gemeenschappelijke formaten moet het mogelijk worden energieprestatiecertificaten afdoende Unie-breed te vergelijken.

↴ nieuw

⤵ Raad

(48 ter) Een aantal lidstaten heeft onlangs de energiecertificering gewijzigd. Om verstoringen te voorkomen, moeten deze lidstaten extra tijd krijgen om hun regeling aan te passen.

↴ nieuw

↓ 2010/31/EU overweging 20

~~Om de Commissie adequate informatie te verstrekken dienen de lidstaten een lijst op te stellen van alle bestaande en voorgestelde maatregelen, ook financiële maatregelen, die niet door deze richtlijn worden vereist, welke bevorderlijk zijn voor de doelstellingen van deze richtlijn. Tot die door de lidstaten vermelde bestaande en voorgestelde maatregelen kunnen met name maatregelen behoren die strekken tot vermindering van de bestaande wettelijke en marktbelemmeringen en aanzetten tot investeringen en/of andere activiteiten om de energie-efficiëntie van nieuwe en bestaande gebouwen te verhogen en zodoende potentieel bij te dragen tot het verminderen van energiearmoede. Bij dergelijke maatregelen zou het onder meer kunnen gaan om gratis of gesubsidieerde technische bijstand en advies, rechtstreekse subsidies, gesubsidieerde leningen of leningen met een lage rente, subsidieregelingen en garantieregelingen voor leningen; de overheidsinstanties en andere instellingen die dergelijke maatregelen van financiële aard aanbieden, zouden de toepassing van die maatregelen kunnen koppelen aan de opgegeven energieprestatie en de aanbevelingen in de energieprestatiecertificaten.~~

↓ 2010/31/EU overweging 21

~~Om de rapportagelast voor de lidstaten te beperken, moet het mogelijk zijn de in het kader van deze richtlijn vereiste verslagen op te nemen in de actieplannen voor energie-efficiëntie als bedoeld in artikel 14, lid 2, van Richtlijn 2006/32/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2006 betreffende energie-efficiëntie bij het eindgebruik en energiediensten²³. De openbare sector dient in alle lidstaten het voortouw te nemen wat de energieprestatie van gebouwen betreft, en daartoe moeten in de nationale plannen ambitieuzere streefdoelen worden bepaald voor overheidsgebouwen.~~

↓ 2010/31/EU overweging 22

⇒ nieuw

(49) ⇒ Om ervoor te zorgen dat potentiële kopers of huurders in een vroeg stadium rekening kunnen houden met de energieprestatie van een gebouw, moeten gebouwen of gebouwunits die te koop of te huur worden aangeboden, een energieprestatiecertificaat hebben, en moeten de energieprestatieklasse en -indicator in alle advertenties worden vermeld. ⇐ De toekomstige koper of huurder van een gebouw of gebouwunit dient via het energieprestatiecertificaat correcte informatie te krijgen over de energieprestatie van het gebouw, alsmede praktisch advies over hoe die ~~kunnen~~kan worden verbeterd. ~~Informatiecampagnes kunnen dienen om eigenaren en huurders aan te moedigen de energieprestatie van hun gebouw of gebouwunit te verbeteren. Eigenaren en huurders van bedrijfspanden dienen tevens te worden aangemoedigd om informatie uit te wisselen over het daadwerkelijke energieverbruik, teneinde te waarborgen dat alle gegevens beschikbaar zijn om een geïnformeerde keuze te kunnen maken over de nodige verbeteringen.~~ In het certificaat dient ook informatie te worden verstrekt over ~~de feitelijke effecten van verwarming en koeling op de energiebehoeften van het gebouw, op het primaire energieverbruik~~ ⇒ , de productie van hernieuwbare energie en de operationele broeikasgasemissies ⇐ ~~daarvan en op de kooldioxide-uitstoot daarvan.~~

²³ ~~PB L 114 van 27.4.2006, blz. 64.~~

↓ nieuw
⇒ Raad

- (50) De beschikbaarheid van met digitale instrumenten verzamelde gegevens vergemakkelijkt de monitoring van het gebouwenbestand, met lagere administratieve kosten als gevolg. Daarom moeten er nationale databanken voor de energieprestatie van gebouwen worden opgezet en moet de daarin vervatte informatie worden doorgegeven aan de waarnemingspost voor het gebouwenbestand.

↓ 2010/31/EU overweging 23

~~De overheid dient het goede voorbeeld te geven en zich in te spannen om de aanbevelingen in het energieprestatiecertificaat uit te voeren. De lidstaten dienen in hun nationale plannen maatregelen op te nemen om overheidsdiensten te stimuleren verbeteringen op het gebied van energie-efficiëntie in een vroeg stadium aan te nemen en de aanbevelingen in het energieprestatiecertificaat uit te voeren zodra dat haalbaar is.~~

↓ 2010/31/EU overweging 24
⇒ nieuw

- (51) Gebouwen waarin overheidsinstanties zijn gehuisvest en gebouwen die veelvuldig door het publiek worden bezocht, dienen een voorbeeldfunctie te vervullen door te tonen dat er met zorg voor het milieu en energiegebruik rekening wordt gehouden en daarom dient voor die gebouwen regelmatig energiecertificering plaats te vinden. De verspreiding van informatie over die energieprestatie onder het publiek kan worden verbeterd door die energieprestatiecertificaten op een opvallende plaats aan te brengen, met name in gebouwen van een zekere omvang waarin overheidsinstanties zijn gehuisvest of die veelvuldig door het publiek worden bezocht, zoals gemeentehuizen, scholen, winkels, winkelcentra, supermarkten, restaurants, schouwburgen, banken en hotels.

↓ 2010/31/EU overweging 25
(aangepast)

- (52) De laatste jaren is het aantal airconditioningsystemen in de Europese landen toegenomen. ~~De~~ ☒ Dat ☒ veroorzaakt aanzienlijke problemen op het gebied van piekbelasting, waardoor de kostprijs van elektriciteit stijgt en de energiebalans wordt verstoord. Er moet prioriteit worden verleend aan strategieën die bijdragen tot betere thermische prestaties van gebouwen tijdens de zomer. Daartoe moet de nadruk komen te liggen op maatregelen om oververhitting te voorkomen, bijvoorbeeld zonwering en voldoende thermisch vermogen in de gebouwconstructie, en verder ontwikkeling en toepassing van technieken voor passieve koeling en in het bijzonder van technieken die bijdragen tot het verbeteren van de kwaliteit van het binnenklimaat en van het microklimaat rond gebouwen.
-

↓ 2010/31/EU overweging 26
⇒ nieuw

- (53) Regelmatig onderhoud en regelmatige controle van verwarmings- ⇒ , ventilatie- ⇐ en airconditioningsystemen door gekwalificeerd personeel draagt bij tot handhaving van de correcte afstelling ervan in overeenstemming met de productspecificatie en leidt tot optimale prestaties uit milieu-, veiligheids- en energieoogpunt. Een onafhankelijke beoordeling van het gehele verwarmings- ⇒ , ventilatie- ⇐ en airconditioningsstelsel dient regelmatig plaats te vinden gedurende de levensduur van deze systemen, vooral vóór vervanging of verbetering. Om de administratieve lasten voor eigenaars en huurders van gebouwen zoveel mogelijk te beperken, moeten de lidstaten trachten controles en certificeringen zoveel mogelijk met elkaar te combineren.
-

↓ 2010/31/EU overweging 27
(aangepast)
⇒ nieuw

- (54) Een gemeenschappelijke benadering van de energieprestatiecertificering van gebouwen ⇒ , renovatiepaspoorten, indicatoren van gereedheid voor slimme toepassingen ⇐ en ~~van~~ de controle van verwarmings- en airconditioningsystemen, uitgevoerd door gekwalificeerde ~~en/of~~ ⇒ gecertificeerde ⇐ ~~erkende~~ deskundigen, wier onafhankelijkheid op basis van objectieve criteria wordt gegarandeerd, zal bijdragen tot gelijke voorwaarden wat betreft de inspanningen die in de lidstaten worden gedaan om energie in de ☒ gebouwensector ☒ ~~bouwsector~~ te besparen en zal toekomstige eigenaars of gebruikers duidelijkheid verschaffen over energieprestatie op de uniale vastgoedmarkt. Om de kwaliteit van de energieprestatiecertificaten ⇒ , de renovatiepaspoorten en de indicatoren van gereedheid voor slimme toepassingen ⇐ en van de controle van verwarmings- en airconditioningsystemen in de gehele Unie te garanderen, dient in iedere lidstaat een onafhankelijk controlemechanisme te worden opgezet.

(54a) Er moeten voldoende bekwame energierenovatie-vaklieden voorhanden zijn, zodat er genoeg capaciteit voor het benodigde volume aan hoogwaardige renovaties is. De lidstaten moeten derhalve waar gepast en haalbaar certificatieregelingen voor geïntegreerde renovaties in het leven roepen, want deze vereisen expertise in meerdere soorten bouwelementen of -systemen, zoals isolatiematerialen, elektriciteits- en verwarmingssystemen, en de installatie van zonnepanelen, en dus de betrokkenheid van uiteenlopende partijen als ontwerpers, algemene aannemersbedrijven, gespecialiseerde aannemersbedrijven, en installateurs.

(55) Aangezien de lokale en regionale overheden van cruciaal belang zijn voor een succesvolle uitvoering van deze richtlijn, dienen zij, in voorkomend geval en voor zover passend overeenkomstig de toepasselijke nationale wetgeving, te worden geraadpleegd over en betrokken bij planningkwesties, het ontwikkelen van programma's voor informatievoorziening, opleiding en bewustmaking, en de uitvoering van deze richtlijn op nationaal of regionaal niveau. Dat overleg kan tevens ertoe dienen dat er aan plaatselijke stedenbouwkundigen en bouwinspecteurs adequate sturing wordt gegeven om de vereiste taken te vervullen. Daarnaast dienen de lidstaten architecten en stedenbouwkundigen in staat te stellen en aan te moedigen om zich bij het plannen, ontwerpen, bouwen en renoveren van industrie- en woongebieden terdege op de optimale combinatie van verbeteringen in energie-efficiëntie, gebruikmaking van energie uit hernieuwbare bronnen en gebruikmaking van stadsverwarming en -koeling te beraden.

↓ 2010/31/EU overweging 29

- (56) Installateurs en aannemers zijn van cruciaal belang voor de succesvolle uitvoering van deze richtlijn. Daarom dient een adequaat aantal installateurs en aannemers door middel van opleiding en andere maatregelen een passend competentieniveau te hebben voor het installeren en integreren van de vereiste technologie inzake energie-efficiëntie en hernieuwbare energie.
-

↓ 2010/31/EU overweging 30

~~De lidstaten dienen met betrekking tot de wederzijdse erkenning van de in deze richtlijn bedoelde professionele deskundigen rekening te houden met Richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties²⁴, en de Commissie dient in het kader van het programma Intelligente energie voor Europa voort te werken aan richtsnoeren en aanbevelingen voor normen voor de opleiding van dergelijke professionele deskundigen.~~

↓ 2010/31/EU overweging 31
(aangepast)

~~Om de transparantie van de energieprestaties in de uniale markt van niet voor bewoning bestemd onroerend goed te versterken, moeten er uniforme voorwaarden voor een vrijwillige gemeenschappelijke regeling voor certificering van de energieprestaties van niet voor bewoning bestemde gebouwen worden vastgesteld. Volgens artikel 291 VWEU worden de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren, vooraf vastgelegd bij een verordening die wordt vastgesteld volgens de gewone wetgevingsprocedure. In afwachting van de vaststelling van die nieuwe verordening blijft Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden²⁵ van toepassing, met uitzondering van de regelgevingsprocedure met toetsing, die niet van toepassing is.~~

²⁴ ~~PB L 255 van 30.9.2005, blz. 22.~~

²⁵ ~~PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.~~

↓ 2010/31/EU overweging 32
(aangepast)
⇒ nieuw
☉ Raad

(57) ☒ Ter bevordering van de doelstelling om de energieprestaties van gebouwen te verbeteren moet aan de ☒ ~~De Commissie moet de bevoegdheid krijgen~~ ☒ worden overgedragen ☒ om overeenkomstig artikel 290 VWEU ~~gedelegeerde~~ handelingen vast te stellen met betrekking tot de aanpassing van bepaalde delen van het in bijlage I bedoelde algemene kader aan de technische vooruitgang ☒, ☒ ~~en~~ met betrekking tot de vaststelling van een methodologisch kader voor het berekenen van de kostenoptimale minimumeisen inzake energieprestaties ⇒, met betrekking tot de aanpassing van ☉ [...] ☉ de berekeningsmethode voor het aardopwarmingsvermogen gedurende de levenscyclus, met betrekking tot de vaststelling van een gemeenschappelijk Europees kader voor renovatiepaspoorten ☉, **alsmede, mits het verslag over de gereedheid van gebouwen voor slimme toepassingen positief uitvalt**, ☉ met betrekking tot een Unieregeling voor de waardering van de mate waarin gebouwen gereed zijn voor slimme toepassingen ⇐. Het is van bijzonder belang dat de Commissie tijdens haar voorbereidende werkzaamheden passende raadplegingen verricht, ook op deskundigenniveau ☒, en dat die raadplegingen plaatsvinden in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven²⁶. Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen ontvangen het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip als de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van de gedelegeerde handelingen ☒.

↓ nieuw

(58) Om een doeltreffende uitvoering van de bepalingen van deze richtlijn te waarborgen, ondersteunt de Commissie de lidstaten met behulp van verschillende instrumenten, zoals het instrument voor technische ondersteuning²⁷, dat technische expertise op maat levert voor het ontwerpen en uitvoeren van hervormingen, onder meer die welke erop gericht zijn het jaarlijkse percentage energierenovaties van al dan niet voor bewoning bestemde gebouwen tussen nu en 2030 te verhogen en grondige energierenovaties te bevorderen. De technische ondersteuning heeft bijvoorbeeld betrekking op de versterking van de administratieve capaciteit, de ondersteuning van beleidsontwikkeling en -uitvoering en de uitwisseling van relevante beste praktijken.

²⁶ PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1.

²⁷ Verordening (EU) 2021/240 van het Europees Parlement en de Raad van 10 februari 2021 tot vaststelling van een instrument voor technische ondersteuning (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 1).

↓ 2010/31/EU overweging 33
(aangepast)
⇒ nieuw

- (59) Aangezien de ~~de~~ door deze richtlijn nagestreefde ~~doelstelling~~ ☒ doelstellingen ☒, met name de energie-efficiëntie van gebouwen ☒ verhogen en de broeikasgasemissies van gebouwen verminderen ☒, niet in voldoende mate door de lidstaten ~~kan~~ ☒ kunnen ☒ worden bewerkstelligd gezien de complexiteit van de ☒ gebouwensector ☒ ~~bouwsector~~ en omdat de vereiste energie-efficiëntie onvoldoende kan worden gerealiseerd door de nationale woningmarkt ~~en dit~~ ☒ maar ☒, gelet op de omvang en de effecten van de acties, ~~derhalve~~ beter door de Unie kan worden verwezenlijkt, kan de Unie in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel, als vastgelegd in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in dat artikel vastgelegde evenredigheidsbeginsel, gaat deze richtlijn niet verder dan wat voor de verwezenlijking van die ~~doelstelling~~ ☒ doelstellingen ☒ nodig is.

↓ nieuw

- (60) De rechtsgrondslag van dit initiatief is artikel 194, lid 2, VWEU, dat de Unie machtigt de maatregelen vast te stellen die nodig zijn om de doelstellingen van de Unie op het gebied van energiebeleid te verwezenlijken. Het voorstel draagt bij tot de energiebeleidsdoelstellingen van de Unie zoals uiteengezet in artikel 194, lid 1, VWEU, met name verbetering van de energieprestatie en vermindering van de broeikasgasemissies van gebouwen, hetgeen bijdraagt tot de instandhouding en de verbetering van het milieu.

↓ 2010/31/EU overweging 36
(aangepast)
⇒ nieuw

- (61) Overeenkomstig punt ~~4434~~ van het Interinstitutioneel Akkoord inzake “Beter wetgeven”²⁸ ~~worden~~ ☒ moeten ☒ de lidstaten ~~aangespoord~~ voor zichzelf en in het belang van de Unie hun eigen tabellen op ~~te~~ stellen, die, voor zover mogelijk, het verband weergeven tussen deze richtlijn en de omzettingsmaatregelen, en deze openbaar ~~te~~ maken.²⁹ ☒ Overeenkomstig de gezamenlijke politieke verklaring van 28 september 2011 van de lidstaten en de Commissie over toelichtende stukken hebben de lidstaten zich ertoe verbonden om in gerechtvaardigde gevallen de kennisgeving van hun omzettingsmaatregelen vergezeld te doen gaan van een of meer stukken waarin het verband tussen de onderdelen van een richtlijn en de overeenkomstige delen van de nationale omzettingsinstrumenten wordt toegelicht. Met betrekking tot deze richtlijn acht de wetgever de toezending van dergelijke stukken gerechtvaardigd, in het bijzonder naar aanleiding van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie in de zaak Commissie/België (zaak C-543/17). ☒

²⁸ ~~PB C 321 van 31.12.2003, blz. 1.~~

↓ 2010/31/EU overweging 34
(aangepast)

- (62) De verplichting tot omzetting van deze richtlijn in nationaal recht dient te worden beperkt tot die bepalingen die ten opzichte van ☒ de vorige richtlijn ☒ ~~Richtlijn 2002/91/EG~~ materieel zijn gewijzigd. De verplichting tot omzetting van de ongewijzigde bepalingen vloeit voort uit ~~de~~ ☒ de vorige ☒ richtlijn.
-

↓ 2010/31/EU overweging 35
(aangepast)

- (63) Deze richtlijn dient de verplichtingen van de lidstaten met betrekking tot de ☒ in bijlage VIII, deel B, genoemde ☒ termijnen voor ☒ de ☒ omzetting in nationaal recht en ~~toepassing~~ ☒ de toepassingsdata ☒ van ~~Richtlijn 2002/91/EG~~ ☒ de aldaar genoemde richtlijnen ☒ onverlet te laten.

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp

1. Deze richtlijn stimuleert de verbetering van de energieprestatie van gebouwen ⇒ en de vermindering van broeikasgasemissies door gebouwen ⇐ in de Unie, ⇒ met als doel tussen nu en 2050 tot een emissievrij gebouwenbestand te komen en ⇐ met inachtneming van zowel de klimatologische en plaatselijke omstandigheden buiten het gebouw als van de eisen voor het binnenklimaat en kostenefficiëntie.
2. Deze richtlijn voorziet in voorschriften met betrekking tot:
 - a) het algemeen, gemeenschappelijk kader voor een methode voor de berekening van de geïntegreerde energieprestatie van gebouwen en gebouwunits;
 - b) de toepassing van minimumeisen op de energieprestatie van nieuwe gebouwen en nieuwe gebouwunits;
 - c) de toepassing van minimumeisen op de energieprestatie van:
 - i) bestaande gebouwen, ⊗ en ⊗ gebouwunits ~~en onderdelen van gebouwen~~ die een ingrijpende renovatie ondergaan;
 - ii) tot de bouwschil behorende onderdelen van gebouwen die, na te zijn vernieuwd of vervangen, een significant effect op de energieprestatie van de bouwschil hebben; ~~en~~
 - iii) technische bouwsystemen wanneer ze worden geïnstalleerd, vervangen of verbeterd;

↓ nieuw

- d) de toepassing van minimumnormen voor energieprestaties op bestaande gebouwen en bestaande gebouwunits;
 - e) renovatiepaspoorten;
 - f) nationale plannen voor de renovatie van gebouwen;
 - g) duurzame mobiliteitsinfrastructuur in en naast gebouwen; en
 - h) slimme gebouwen;
-

↓ 2010/31/EU (aangepast)

⇒ nieuw

⌚ Raad

- ~~d) nationale plannen om te zorgen voor een toename van het aantal bijna-energie neutrale gebouwen;~~
- i) de energie⊠ prestatie ⊠ certificering van gebouwen of gebouwunits;
- j) de regelmatige keuring van verwarmings- ⇒ , ventilatie- ⇐ en airconditioningsystemen in gebouwen; ~~en~~
- k) onafhankelijke systemen voor de controle van energieprestatiecertificaten ⇒ , renovatiepaspoorten, indicatoren van gereedheid voor slimme toepassingen (*smart readiness indicators*) ⇐ en inspectieverslagen.

⌚ [...] ⌚

⌚ k bis) de berekening en bekendmaking van het aardopwarmingsvermogen gedurende de levenscyclus van gebouwen. ⌚

3. De vereisten in deze richtlijn zijn minimumvereisten en beletten niet dat een lidstaat verdergaande maatregelen handhaaft of treft ⌚, **mits deze** ⌚ ⌚ [...] ⌚ verenigbaar zijn met het ⊠ VWEU ⊠ ~~Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie~~. Zij worden ter kennis van de Commissie gebracht.

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. “gebouw”: een overdekte constructie met muren waarvoor energie gebruikt wordt om het binnenklimaat te regelen;

↓ nieuw
⇒ Raad

2. “emissievrij gebouw”: gebouw met een zeer hoge energieprestatie, zoals vastgesteld volgens bijlage I, ~~☞ [...]~~ ~~☞ dat geen of zeer~~ ~~☞ [...]~~ ~~☞ weinig energie nodig heeft~~ ~~☞ [...]~~ ~~☞ , ter plaatse geen koolstofemissies uit fossiele brandstoffen en geen of zeer weinig operationele broeikasgasemissies genereert~~ ~~☞ [...]~~ ~~☞ overeenkomstig de vereisten van~~ ~~☞ [...]~~ ~~☞ artikel 9 ter[...];~~ ~~☞~~

↓ 2010/31/EU (aangepast)
⇒ nieuw

- ~~32.~~ “bijna-energie neutraal gebouw”: gebouw met een zeer hoge energieprestatie, zoals vastgesteld volgens bijlage I ~~⇒~~ , die niet lager mag liggen dan het kostenoptimale niveau voor 2023 zoals gerapporteerd door de lidstaten overeenkomstig artikel 6, lid 2, en waarbij ~~☞~~ ~~☞ De~~ dichtbij nul liggende of zeer lage hoeveelheid energie die is vereist, ~~dient~~ in zeer aanzienlijke mate ~~te worden~~ ~~☞~~ wordt ~~☞~~ geleverd uit hernieuwbare bronnen, en energie die ter plaatse of dichtbij uit hernieuwbare bronnen wordt geproduceerd ~~te bevatten~~ ~~☞~~ , bevat ~~☞~~ ;

↓ nieuw
⇒ Raad

4. “minimumnormen voor energieprestaties”: regels op grond waarvan bestaande gebouwen moeten voldoen aan een energieprestatie-eis als onderdeel van een breed renovatieplan voor een gebouwenbestand of op een triggermoment op de markt (verkoop ⇒ [...] ⇐ huur ⇒ , schenking of bestemmingswijziging in het gebouwen- of grondkadaster ⇐), in een bepaalde periode of ⇒ uiterlijk op ⇐ ⇒ [...] ⇐ een specifieke datum, als gevolg waarvan de renovatie van een bestaand gebouw in gang wordt gezet;

5. ⇒ [...] ⇐ ⇒ overheidsinstanties ⇐ in ⇒ de zin van ⇐ artikel 2, ⇒ punt ⇐ ⇒ [...] ⇐ 1 ⇒ 0 ⇐ , van ⇒ [herschikte EED] ⇐ ⇒ [...] ⇐²⁹;

↓ 2018/844 Art. 1, punt 1), a)
⇒ nieuw
⇒ Raad

~~63.~~ “technisch bouwsysteem”: technische uitrusting voor ruimteverwarming, ruimtekoeling, ventilatie, warm water voor huishoudelijke doeleinden, ingebouwde verlichting, gebouwautomatisering en -controle, elektriciteitsopwekking ⇒ ⇒ [...] ⇐ van hernieuwbare energie ⇐ ⇒ en energieopslag ⇐ ter plaatse, of een combinatie daarvan, met inbegrip van systemen die gebruikmaken van energie uit hernieuwbare bronnen, van een gebouw of gebouwunit;

↓ 2018/844 Art. 1, punt 1, b)

~~73 bis.~~ “systeem voor gebouwautomatisering en -controle”: een systeem dat alle producten, software en technische diensten omvat die het energie-efficiënt, zuinig en veilig functioneren van technische bouwsystemen kunnen ondersteunen door middel van automatische controles en het vergemakkelijken van het handmatig beheer van die technische bouwsystemen;

↓ 2010/31/EU

84. “energieprestatie van een gebouw”: de berekende of van de meter afgelezen hoeveelheid energie die nodig is om aan de vraag naar energie te voldoen die verband houdt met een normaal gebruik van het gebouw, waaronder energie die wordt gebruikt voor verwarming, koeling, ventilatie, warmwatervoorziening en verlichting;
95. “primaire energie”: energie uit hernieuwbare en niet-hernieuwbare bronnen die geen omzetting of transformatie heeft ondergaan;
-

↓ nieuw

10. “niet-hernieuwbare primaire-energiefactor”: niet-hernieuwbare primaire energie voor een bepaalde energiedrager, met inbegrip van de geleverde energie en de berekende energieverliezen als gevolg van de levering van energie aan de gebruikspunten, gedeeld door de geleverde energie;
11. “hernieuwbare primaire-energiefactor”: hernieuwbare primaire energie uit een plaatselijke, dichtbij of verafgelegen energiebron die via een bepaalde energiedrager wordt geleverd, met inbegrip van de geleverde energie en de berekende energieverliezen als gevolg van de levering van energie aan de gebruikspunten, gedeeld door de geleverde energie;
12. “totale primaire-energiefactor”: de **gewogen** som van de hernieuwbare en niet-hernieuwbare primaire-energiefactoren voor een bepaalde energiedrager;
-

↓ 2010/31/EU (aangepast)

⇒ nieuw

136. “energie uit hernieuwbare bronnen”: energie uit hernieuwbare niet-fossiele bronnen, namelijk: wind, zon ⇒ (thermisch en fotovoltaïsch) ⇐ ~~acothermische~~ en ~~geothermische en hydrothermische~~ energie ⇒ , omgevingsenergie, getijdenenergie, golfslagenergie ⇐ en ~~andere~~ energie uit de oceanen, waterkracht, biomassa, stortgas, gas van rioolzuiveringsinstallaties en biogassen;
147. “bouwschil”: de geïntegreerde onderdelen die de binnenruimte van een gebouw scheiden van de buitenwereld;
158. “gebouwsunit”: gedeelte, verdieping of appartement in een gebouw dat is ontworpen of gewijzigd om afzonderlijk te worden gebruikt;
169. “onderdeel van een gebouw”: technisch bouwsysteem of een onderdeel van de bouwschil;

17. “ woning ”: een kamer of een reeks kamers in een permanent gebouw of een structureel afgescheiden gedeelte van een gebouw dat ontworpen is voor bewoning door één particulier huishouden gedurende het hele jaar;
18. “renovatiepaspoort”: **document met** een op maat gesneden stappenplan voor de renovatie van een specifiek gebouw in verschillende stappen om de energieprestatie ervan aanzienlijk te verbeteren;
19. “grondige renovatie”: **renovatie die een gebouw of gebouweenheid transformeert . [...]**
- a) **vóór 1 januari 2030, tot een bijna-energie neutraal gebouw;**
- b) **vanaf 1 januari 2030, tot een emissievrij gebouw;**
20. “gefaseerde **grondige** renovatie ”: **grondige** renovatie die wordt uitgevoerd in verschillende stappen zoals beschreven in een renovatiepaspoort overeenkomstig artikel 10;

- 21~~19~~. “ingrijpende renovatie”: de renovatie van een gebouw, waarbij
- a) de totale kosten van de renovatie met betrekking tot de bouwschil of de technische bouwsystemen hoger zijn dan 25 % van de waarde van het gebouw, exclusief de grond; ~~of~~
- b) meer dan 25 % van de oppervlakte van de bouwschil een renovatie ondergaat.

De lidstaten kunnen ervoor opteren mogelijkheid a) of b) toe te passen;

22. “operationele broeikasgasemissies”: broeikasgasemissies die samenhangen met het energieverbruik van de technische bouwsystemen tijdens het gebruik en de exploitatie van het gebouw;
23. “broeikasgasemissies gedurende de gehele levenscyclus”: ⌂ [...] ⌂ ⌂ emissies die ontstaan gedurende de levenscyclus van een gebouw, met inbegrip van de productie van bouwproducten, het vervoer ervan, bouwplaatsactiviteiten, het energieverbruik in het gebouw, de vervanging van bouwelementen, sloop, alsmede vervoer, beheer ⌂ ⌂ [...] ⌂ ⌂ en verwijdering van afvalmaterialen ⌂ ⌂ [...] ⌂ ;
24. “aardopwarmingsvermogen (Global Warming Potential of GWP) ⌂ gedurende de levenscyclus” ⌂ : indicator voor de kwantificering van de potentiële bijdrage van een gebouw aan de opwarming van de aarde gedurende de gehele levenscyclus van het gebouw;
25. “gescheiden prikkels”: gescheiden prikkels zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 52, van [herschikte EED];
26. “energiearmoede”: energiearmoede zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 49, van [herschikte EED];
27. “kwetsbare huishoudens”: huishoudens die in energiearmoede verkeren of huishoudens, met inbegrip van huishoudens met een lager middeninkomen, die bijzonder blootgesteld zijn aan hoge energiekosten en niet over de middelen beschikken om het gebouw waarin zij wonen, te renoveren;

↓ 2010/31/EU (aangepast)

- ~~28~~11. “Europese norm”: een door het Europees Comité voor normalisatie, het Europees Comité voor elektrotechnische normalisatie of het Europees Instituut voor telecommunicatienormen goedgekeurde en voor publiek gebruik ter beschikking gestelde norm;
- ~~29~~12. “energieprestatiecertificaat”: een door een lidstaat, of door een door deze lidstaat aangewezen rechtspersoon erkend certificaat waarin het resultaat van de berekening van de energieprestatie van een gebouw of gebouwunit is opgenomen, welke is berekend volgens een overeenkomstig artikel ~~43~~42 goedgekeurde methodologie;
- ~~30~~13. “warmtekrachtkoppeling”: gelijktijdige opwekking in één proces van thermische energie en elektrische ~~en/of~~ mechanische energie;
- ~~31~~14. “kostenoptimaal niveau” het energieprestatieniveau dat gedurende de geraamde economische levensduur de laagste kosten met zich meebrengt, waarbij:
- a) de laagste kosten worden bepaald aan de hand van:

↓ nieuw

i) de categorie en het gebruik van het betrokken gebouw;

↓ 2010/31/EU

⇒ nieuw

- ii) de energiegerelateerde investeringskosten ⇒ op basis van officiële prognoses ⇐ ~~13~~
- iii) de onderhouds- en bedrijfskosten, (met inbegrip van energiekosten ~~en besparingen~~, ⇒ rekening houdend met de kosten van broeikasgasemissierechten; ⇐

↓ nieuw

iv) de externe milieu- en gezondheidskosten van energieverbruik;

↓ 2010/31/EU (aangepast)
⇒ nieuw

- v) ~~de betrokken gebouwencategorie~~, inkomsten van ⇒ ter plaatse ⇐ geproduceerde energie), waar van toepassing;
- vi) ~~en verwijderings~~ kosten ⇒ voor afvalbeheer ⇐, waar van toepassing; ~~en~~
- b) de geraamde economische levensduur door elke lidstaat wordt bepaald. ~~Daarmee wordt gedeeld~~ ☒ en deze betrekking heeft ☒ op de resterende geraamde economische levensduur van een gebouw, waarbij de energieprestatie-eisen voor het gebouw in zijn geheel worden vastgesteld, hetzij op de geraamde economische levensduur van een onderdeel van een gebouw, waarbij de energieprestatie-eisen voor afzonderlijke onderdelen van gebouwen worden vastgesteld.

Het kostenoptimale niveau ligt binnen het scala van prestatieniveaus waar de berekende kosten-batenanalyse over de geraamde economische levensduur positief is;

↓ nieuw

32. “laadpunt”: laadpunt als gedefinieerd in artikel 2, punt 41), van [AFIR];
33. “geïsoleerd microsysteem”: systeem met een verbruik van minder dan 500 GWh in 2022, zonder interconnectie met andere systemen;
34. “slim opladen”: slim opladen zoals gedefinieerd in artikel 2, lid 14 terdecies, van Richtlijn (EU) 2018/2001 [gewijzigde RED];
35. “tweerichtingsladen”: tweerichtingsladen zoals gedefinieerd in artikel 2, lid 14 quindecies, van Richtlijn (EU) 2018/2001 [gewijzigde RED];
36. “normen voor hypotheekportefeuilles”: mechanismen die hypotheekverstrekkers ertoe aanzetten de mediane energieprestatie van de portefeuille van door hun hypotheek gedekte gebouwen te verhogen en potentiële cliënten ertoe aan te zetten de energieprestatie van hun eigendom te verhogen in overeenstemming met de decarbonisatieambitie van de Unie en de desbetreffende energiedoelstellingen op het gebied van energieverbruik in gebouwen, waarbij wordt uitgegaan van de definitie van duurzame economische activiteiten in de EU-taxonomie;
37. “digitaal gebouwlogboek”: gemeenschappelijk register voor alle relevante gebouwgegevens, met inbegrip van gegevens met betrekking tot energieprestaties, zoals energieprestatiecertificaten, renovatiepaspoorten en indicatoren van gereedheid voor slimme toepassingen, aan de hand waarvan weloverwogen beslissingen kunnen worden genomen en informatie kan worden gedeeld binnen de bouwsector, tussen eigenaren en bewoners van gebouwen, financiële instellingen en overheidsinstanties;

~~38~~¹⁵. “airconditioningsysteem”: een combinatie van de bestanddelen die nodig zijn voor een vorm van in pandige luchtbehandeling, waardoor de temperatuur wordt geregeld of kan worden verlaagd;

~~39~~^{15 bis}. “verwarmingssysteem”: een combinatie van de bestanddelen die nodig zijn voor een vorm van in pandige luchtbehandeling, waardoor de temperatuur wordt verhoogd;

⌚ 39 bis. “ventilatiesysteem”: het technische bouwsysteem dat op natuurlijke of mechanische wijze een ruimte van buitenlucht voorziet. ⌚

⌚ 39 ter. “koelgenerator”: het onderdeel van een airconditioningsysteem dat nuttige koeling genereert voor de in bijlage I genoemde doeleinden. ⌚

~~40~~^{15 ter}. “warmtegenerator”: het onderdeel van een verwarmingssysteem dat nuttige warmte genereert ⇒ voor in bijlage I genoemde toepassingen ⇐ via één of meerdere van de volgende processen:

- a) de verbranding van brandstof in bijvoorbeeld een cv-ketel;
- b) het joule-effect, dat plaatsvindt in de verwarmingselementen van een verwarmingssysteem met elektrische weerstand;
- c) het opvangen van warmte uit de lucht, ventilatieafvoerlucht, of een water- of aardwarmtebron, met behulp van een warmtepomp;

~~41~~^{15 quater}. “energieprestatiecontract”: een energieprestatiecontract zoals gedefinieerd in artikel 2, punt ~~27~~²⁹, van Richtlijn (EU) .../... [herschikte richtlijn energie-efficiëntie] Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad³⁰;

³⁰ Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van de Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PB L 315 van 14.11.2012, blz. 1).

- ~~4216.~~ “cv-ketel”: het geheel van ketellichaam en brander dat de verbrandingswarmte op vloeistoffen overbrengt;
- ~~4317.~~ “nominaal vermogen”: het maximale verwarmingsvermogen, uitgedrukt in kW, dat door de fabrikant voor continu gebruik is aangegeven en gegarandeerd, waarbij het door hem aangegeven nuttig rendement wordt gehaald;
- ~~18.~~ ~~“warmtepomp”: een machine, toestel of installatie dat/die warmte uit de natuurlijke omgeving, zoals de lucht, het water of de bodem overdraagt aan gebouwen of industriële installaties door de natuurlijke warmtestroming om te keren van een lagere naar een hogere temperatuur. Bij omkeerbare warmtepompen kan de warmtestroming ook van het gebouw naar de natuurlijke omgeving plaatsvinden;~~
- ~~4419.~~ “stadsverwarming of -koeling”: de distributie van thermische energie in de vorm van stoom, warm water of gekoelde vloeistoffen vanuit een centrale productie-installatie via een netwerk dat verbonden is met meerdere gebouwen of locaties, voor het verwarmen of koelen van ruimten of processen;

45. “bruikbare vloeroppervlakte”: ⤷ [...] ⤷ de vloeroppervlakte die als referentiegrootte wordt gebruikt voor de beoordeling van de energieprestatie van een gebouw, berekend als de som van individuele zones binnen ⤷ [...] ⤷ de bouwschil die nodig zijn om specifieke gebruiksomstandigheden zoals binnenklimaat en ⤷ [...] ⤷ de toepassing van de indelings- en de ⤷ [...] ⤷ bestemmingsregels te kwantificeren ⤷ [...] ⤷
- ⤷46. “referentievloeroppervlakte”: de vloeroppervlakte die als referentiegrootte wordt gebruikt voor de beoordeling van de energieprestatie van een gebouw, berekend als de som van de bruikbare vloeroppervlakte van de ruimten binnen de bouwschil die voor de beoordeling van de energieprestatie is gespecificeerd; ⤷
47. “beoordelingsgrens”: de grens waarop de geleverde en de geëxporteerde energie worden gemeten of beoordeeld;

48. “ter plaatse”: het terrein en de grond waarop het gebouw zich bevindt en het gebouw zelf;
49. “dichtbij geproduceerde energie uit hernieuwbare bronnen”: energie uit hernieuwbare bronnen die is geproduceerd binnen een perimeter, op lokaal of districtsniveau, rond het beoordeelde gebouw, die aan alle volgende voorwaarden voldoet:
- a) de energie kan alleen binnen die perimeter op lokaal of districtsniveau worden gedistribueerd en gebruikt via een speciaal distributienetwerk;
 - b) er kan een specifieke primaire-energiefactor worden berekend die alleen geldt voor de energie uit hernieuwbare bronnen die binnen die perimeter op lokaal of districtsniveau wordt geproduceerd; en
 - c) de energie kan ter plaatse voor het beoordeelde gebouw worden gebruikt door middel van een speciale aansluiting op de energieproductiebron, waarbij die speciale aansluiting specifieke apparatuur vereist voor de veilige levering en de meting van energie voor het eigen gebruik van het beoordeelde gebouw;
50. “diensten in verband met de energieprestatie van gebouwen of EPB-diensten”: diensten zoals verwarming, koeling, ventilatie, warm water voor huishoudelijke doeleinden en verlichting en andere waarvan het energieverbruik in aanmerking wordt genomen $\Rightarrow$ [...] $\Leftarrow$ $\Rightarrow$ bij de berekening van $\Leftarrow$ de energieprestatie van gebouwen;
51. “energiebehoeften”: de energie die moet worden geleverd aan of onttrokken uit een geklimatiseerde ruimte om de gewenste ruimtecondities gedurende een bepaalde tijd te handhaven, zonder rekening te houden met eventuele inefficiënties van technische bouwsystemen;
52. “energieverbruik”: energietoevoer naar een technisch bouwsysteem dat een EPB-dienst levert die bedoeld is om in een energiebehoefte te voorzien;
53. “voor eigen gebruik”: deel van ter plaatse of dichtbij geproduceerde hernieuwbare energie dat door technische systemen ter plaatse wordt gebruikt voor EPB-diensten;

54. “andere toepassingen ter plaatse”: energie die ter plaatse wordt gebruikt voor andere doeleinden dan EPB-diensten, zoals apparaten, diverse en hulpbelastingen of laadpunten voor elektromobilititeit;
55. “rekeninterval”: het discrete tijdsinterval dat wordt gebruikt voor de berekening van de energieprestatie;
56. “geleverde energie”: energie, uitgedrukt per energiedrager, die door de beoordelingsgrens heen wordt geleverd aan de technische bouwsystemen om te voorzien in de in aanmerking genomen toepassingen of om de geëxporteerde energie te produceren;
57. “geëxporteerde energie”: het aandeel van de hernieuwbare energie dat naar het energienet wordt geëxporteerd in plaats van ter plaatse te worden gebruikt voor eigen gebruik of voor andere toepassingen ter plaatse, uitgedrukt per energiedrager en per primaire-energiefactor.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 1, d)

- ~~20. “geïsoleerd microsysteem”: een geïsoleerd microsysteem zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 27, van Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad³¹.~~

↓ 2018/844 Art. 1, punt 2) (aangepast)

Artikel ~~32~~^{bis}

☒ Nationaal plan voor de renovatie van gebouwen ☒ ~~Langetermijnrenovatiestrategie~~

³¹ ~~Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG (PB L 211 van 14.8.2009, blz. 55).~~

↓ 2018/1999 Art. 53, punt 1), a)
⇒ nieuw

1. Elke lidstaat stelt een ~~langetermijnrenovatiestrategie~~ ⇒ nationaal plan voor de renovatie van gebouwen ⇐ vast om ~~ertoe bij te dragen~~ ⇒ ervoor te zorgen ⇐ dat vóór het einde van 2050 het nationale bestand van zowel openbare als particuliere al dan niet voor bewoning bestemde gebouwen tot een in hoge mate energie-efficiënt en koolstofvrij gebouwenbestand is gerenoveerd ~~en de kosteneffectieve~~ ⇒ met als doel de ⇐ transformatie van bestaande gebouwen in ~~bijna-energie-neutrale~~ ⇒ emissievrije ⇐ gebouwen ~~wordt bevorderd~~.

~~Elke langetermijnrenovatiestrategie~~ ⇒ Elk plan voor de renovatie van gebouwen ⇐ omvat:

↓ 2018/844 Art. 1, punt 2
⇒ nieuw

a) een overzicht van het nationale gebouwenbestand ⇒ voor verschillende gebouwtypen, bouwperiodes en klimaatzones, ⇐ op basis, waar passend, van statistische steekproeven ~~en het verwachte aandeel van gerenoveerde gebouwen in 2020~~ ⇒ de nationale databank voor energieprestatiecertificaten overeenkomstig artikel 19, een overzicht van marktbelemmeringen en gevallen van marktfalen en een overzicht van de capaciteit in de bouwsector en de sectoren energie-efficiëntie en hernieuwbare energie ⇐ ;

~~b) de identificatie van kosteneffectieve wijzen van aanpak van renovatie naargelang het type gebouw en het klimaat, waarbij in voorkomend geval rekening wordt gehouden met relevante interventiemomenten in de levenscyclus van het gebouw;~~

~~e) beleid en acties om kosteneffectieve grondige renovatie van gebouwen, onder meer in gefaseerde vorm, te stimuleren en gerichte kosteneffectieve maatregelen en renovatie te ondersteunen, bijvoorbeeld door de invoering van een facultatieve regeling voor gebouwrenovatiepaspoorten;~~

~~d) een overzicht van beleidsmaatregelen en acties die zijn gericht op de slechtst presterende onderdelen van het nationale gebouwenbestand, dilemma's in verband met gescheiden prikkels, en marktfalen, alsmede een overzicht van relevante nationale acties die energiearmoede helpen verminderen;~~

~~e) beleidsmaatregelen en acties gericht op alle openbare gebouwen;~~

~~f) een overzicht van nationale initiatieven ter bevordering van slimme technologieën en goed verbonden gebouwen en gemeenschappen, evenals vaardigheden en onderwijs in de bouw- en energie-efficiëntiesectoren, en~~

~~g) een empirisch onderbouwde raming van de verwachte energiebesparing en de voordelen in ruimere zin, bijvoorbeeld op het gebied van gezondheid, veiligheid en luchtkwaliteit.~~

↓ nieuw
➡ Raad

b) een routekaart met nationaal vastgestelde streefcijfers en meetbare voortgangsindicatoren, met het oog op de doelstelling van klimaatneutraliteit in 2050, om te zorgen voor een zeer energie-efficiënt en koolstofvrij nationaal gebouwenbestand en de transformatie van bestaande gebouwen tot emissievrije gebouwen tussen nu en 2050;

c) een overzicht van de uitgevoerde en geplande beleidslijnen en maatregelen om de uitvoering van de routekaart uit hoofde van punt b) te ondersteunen ➡, voor zover ➡ [...] ➡ ➡ ze niet reeds zijn opgenomen in de overeenkomstig artikel 4, punt ➡ ➡ [...] ➡ ➡ b), van Verordening 2018/1999 bij de Commissie aangemelde nationale energie- en klimaatplannen; ➡ ➡ [...] ➡

d) een overzicht van de investeringsbehoeften voor de uitvoering van het plan voor de renovatie van gebouwen, de financieringsbronnen en -maatregelen en de administratieve middelen voor de renovatie van gebouwen ➡, ➡ ➡ [...] ➡ ➡ voor zover ➡ ➡ [...] ➡ ➡ ze niet reeds zijn opgenomen in de overeenkomstig artikel 3, lid 2, punt c), van Verordening 2018/1999 bij de Commissie aangemelde nationale energie- en klimaatplannen; ➡

➤ e) de drempels overeenkomstig artikel 9 ter, lid 1, voor de operationele broeikasgasemissies en het jaarlijkse primaire energieverbruik van een nieuw of gerenoveerd emissievrij gebouw; ☐

➤ f) de minimumnormen overeenkomstig artikel 9, lid 1, voor de energieprestaties van niet voor bewoning bestemde gebouwen op basis van maximale energieprestatiedrempels;
en ☐

➤ g) de minimumnormen overeenkomstig artikel 9, lid 2, voor de energieprestaties van voor bewoning bestemde gebouwen, en het dienovereenkomstige nationale traject, met inbegrip van de intermediaire doelstellingen voor 2033 en 2040 voor het gemiddelde primaire energieverbruik in kWh/(m².jaar). ☐

Teneinde te voldoen aan de punten c) en d) kunnen de lidstaten voor hun eerste nationale plan voor de renovatie van gebouwen, als zij dat ter zake dienend achten, verwijzen naar hun op 30 juni 2024 bij de Commissie aangemelde geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan.

De in punt b) bedoelde routekaart omvat nationale streefcijfers voor 2030, 2040 en 2050 met betrekking tot het jaarlijkse energierenovatiepercentage, het primaire en het finale energieverbruik van het nationale gebouwenbestand en de broeikasgasemissiereducties ervan; specifieke tijdschema's zodat gebouwen tegen 2040 en 2050 hogere energieprestatieklassen bereiken dan die van artikel 9, lid 1, in overeenstemming met het traject om het nationale gebouwenbestand te transformeren tot emissievrije gebouwen ➤ alsmede ☐ ➤ [...] ☐ een op feitelijke gegevens gebaseerde raming van de verwachte energiebesparing en van de voordelen in ruimere zin;
➤ [...] ☐

2. Elke lidstaat stelt om de vijf jaar aan de hand van het model in bijlage II een ontwerp van zijn plan voor de renovatie van gebouwen op en dient dit in bij de Commissie. Elke lidstaat dient het ontwerp van zijn plan voor de renovatie van gebouwen in als onderdeel van het in artikel 9 van Verordening (EU) 2018/1999 bedoelde ontwerp van het geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan, en, indien de lidstaat een ontwerp van actualisering indient, van het in artikel 14 van die verordening bedoelde ontwerp van actualisering. In afwijking van artikel 9, lid 1, en artikel 14, lid 1, van die verordening dienen de lidstaten het eerste ontwerp van het plan voor de renovatie van gebouwen uiterlijk op 30 juni ➤ [...] ☐ ➤ [2025] ☐ ➤ [...] ☐.

~~2. In zijn langetermijnrenovatiestrategie legt elke lidstaat een stappenplan met maatregelen en op nationaal niveau vastgestelde meetbare voortgangsindicatoren vast met het oog op de langetermijndoelstelling voor 2050 om de broeikasgasemissies in de EU in vergelijking met 1990 met 80 tot 95 % te verminderen, teneinde een in hoge mate energie-efficiënt en koolstofvrij nationaal gebouwenbestand tot stand te brengen en de kosteneffectieve transformatie van bestaande gebouwen in bijna-energie neutrale gebouwen te bevorderen. In het stappenplan worden indicatieve mijlpalen voor 2030, 2040 en 2050 opgenomen en wordt nader bepaald hoe deze bijdragen tot de verwezenlijking van de energie-efficiëntiedoelstellingen van de Unie overeenkomstig Richtlijn 2012/27/EU.~~

~~3. Ter ondersteuning van de mobilisering van investeringen in de renovatie die nodig is om de in lid 1 bedoelde doelstellingen te verwezenlijken, bevorderen de lidstaten de toegang tot passende mechanismen om:~~

- ~~a) projecten samen te voegen, onder meer via investeringsplatforms of groepen, en consortia van kleine en middelgrote ondernemingen, met het oog op toegang voor investeerders en pakketoplossingen voor potentiële klanten;~~
- ~~b) het vermeende risico voor investeerders en de particuliere sector in verband met energie-efficiëntiewerkzaamheden te verkleinen;~~
- ~~c) publieke middelen als hefboom te gebruiken voor aanvullende particuliere investeringen of om specifieke tekortkomingen van de markt aan te pakken;~~
- ~~d) investeringen in een energie-efficiënt openbaar gebouwenbestand te leiden, in overeenstemming met de richtsnoeren van Eurostat, en~~
- ~~e) toegankelijke en transparante adviesinstrumenten te bieden, zoals centrale aanspreekpunten voor consumenten en energieadviesdiensten, in verband met op energie-efficiëntie gerichte renovaties en financieringsinstrumenten.~~

~~4. De Commissie verzamelt en verspreidt, ten minste onder overheidsdiensten, beste praktijken in verband met geslaagde publieke en particuliere financieringsregelingen voor op energie-efficiëntie gerichte renovatie, evenals informatie over regelingen om kleinschalige op energie-efficiëntie gerichte renovatieprojecten samen te voegen. De Commissie identificeert en verspreidt beste praktijken in verband met financiële prikkels voor renovatie vanuit het oogpunt van de consument, rekening houdend met kostenefficiëntieverschillen tussen de lidstaten.~~

~~35.~~ Ter ondersteuning van de ontwikkeling van zijn ~~langetermijnrenovatiestrategie~~ ⇒ plan voor de renovatie van gebouwen ⇐ houdt elke lidstaat, voordat hij ⇒ het ontwerp van dat plan ⇐ ~~die~~ indient bij de Commissie, een openbare raadpleging over zijn ⇒ ontwerp van het plan ⇐ ~~langetermijnrenovatiestrategie~~. ⇒ Bij de openbare raadpleging worden met name lokale en regionale autoriteiten en andere sociaal-economische partners betrokken, waaronder het maatschappelijk middenveld en instanties die met kwetsbare huishoudens werken. ⇐ Elke lidstaat voegt een samenvatting van de resultaten van de openbare raadpleging als bijlage bij zijn ~~langetermijnrenovatiestrategie~~ ⇒ ontwerp van het nationale plan voor de renovatie van gebouwen ⇐. ➡ De openbare raadpleging mag plaatsvinden als onderdeel van de openbare raadpleging overeenkomstig Verordening 2018/1999, artikel 10. Ⓢ

~~Elke lidstaat stelt de raadplegingsregeling op een inclusieve wijze vast tijdens de uitvoering van zijn langetermijnrenovatiestrategie.~~

4. De Commissie beoordeelt het ontwerp van de nationale plannen voor de renovatie van gebouwen, waarbij zij met name nagaat of:

- a) het ambitieniveau van de nationaal vastgestelde streefcijfers toereikend is en in overeenstemming is met de nationale verbintenissen inzake klimaat en energie die zijn vastgelegd in de nationale geïntegreerde energie- en klimaatplannen;
- b) de beleidslijnen en maatregelen volstaan om de nationaal vastgestelde streefcijfers te halen;
- c) de toewijzing van budgettaire en administratieve middelen volstaat voor de uitvoering van het plan;
- d) de openbare raadpleging op grond van lid 3 voldoende inclusief is geweest; en
- e) de plannen voldoen aan de voorschriften van lid 1 en in overeenstemming zijn met het model in bijlage II.

Na raadpleging ⤷ van de deskundigen ⤷ van het bij artikel 30 ingestelde comité kan de Commissie de lidstaten landspecifieke aanbevelingen doen overeenkomstig artikel 9, lid 2, en artikel 34 van Verordening (EU) 2018/1999.

Met betrekking tot het eerste ontwerp van het plan voor de renovatie van gebouwen kan de Commissie uiterlijk zes maanden na de indiening van het plan door een lidstaat aan die lidstaat landspecifieke aanbevelingen doen.

5. Wat het eerste ontwerp van het plan voor de renovatie van gebouwen betreft, houdt e [...] elke lidstaat [...] in zijn definitieve plan voor de renovatie van gebouwen rekening met de eventuele aanbevelingen van de Commissie. Een lidstaat die besluit geen gevolg te geven aan een aanbeveling of een aanzienlijk deel daarvan, motiveert dit ten aanzien van de Commissie en maakt zijn redenen openbaar.

6. Elke lidstaat dient om de vijf jaar zijn plan voor de renovatie van gebouwen in bij de Commissie, met gebruikmaking van het model in bijlage II. Elke lidstaat dient zijn plan voor de renovatie van gebouwen in als onderdeel van het in artikel 3 van Verordening (EU) 2018/1999 bedoelde geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan, en, indien de lidstaat een actualisering indient, van de in artikel 14 van die verordening bedoelde actualisering. In afwijking van artikel 3, lid 1, en artikel 14, lid 2, van die verordening dienen de lidstaten het eerste plan voor de renovatie van gebouwen uiterlijk op 30 juni [...] [2026] in bij de Commissie.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 2
⇒ nieuw

~~7.~~ Elke lidstaat voegt nadere informatie over de uitvoering van zijn meest recente langetermijnrenovatiestrategie of plan voor de renovatie van gebouwen ~~, onder meer over de geplande beleidsmaatregelen en acties,~~ als bijlage bij zijn volgende definitieve plan voor de renovatie van gebouwen ~~langetermijnrenovatiestrategie.~~ Elke lidstaat geeft aan of zijn nationale streefcijfers zijn gehaald.

↓ nieuw
↻ Raad

8. Elke lidstaat neemt in zijn geïntegreerde nationale energie- en klimaatvoortgangsverslagen overeenkomstig de artikelen 17 en 21 van Verordening (EU) 2018/1999 informatie op over de uitvoering van de in lid 1, punt b), van dit artikel bedoelde nationale streefcijfers ➞ [...] ➞.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 2

~~7. Elke lidstaat kan zijn langetermijnrenovatiestrategie gebruiken voor maatregelen inzake brandveiligheid en aan intense seismische activiteit gerelateerde risico's die gevolgen hebben voor op energie-efficiëntie gerichte renovaties en voor de levensduur van gebouwen.~~

↓ 2018/1999 Art. 53, punt 1, b)

~~8. De langetermijnrenovatiestrategie van elke lidstaat wordt bij de Commissie ingediend als onderdeel van de definitieve versie van het geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan, als bedoeld in artikel 3 van Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad³². In afwijking van artikel 3, lid 1, van die verordening wordt de eerste langetermijnrenovatiestrategie krachtens lid 1 van dit artikel uiterlijk op 10 maart 2020 bij de Commissie ingediend.~~

³² ~~Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 663/2009 en (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU en 2013/30/EU van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2009/119/EG en (EU) 2015/652 van de Raad, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 525/2013 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 1).~~

Artikel ~~43~~

Vaststelling van een methodologie voor de berekening van de energieprestatie van gebouwen

De lidstaten passen voor de berekening van de energieprestatie van gebouwen een methodologie toe overeenkomstig het algemeen, gemeenschappelijk kader in bijlage I.

~~Deze~~ ☒ Die ☒ methodologie wordt vastgesteld op nationaal of op regionaal niveau.

Artikel ~~54~~

Vaststelling van de minimumeisen voor de energieprestatie

1. De lidstaten nemen de noodzakelijke maatregelen opdat minimumeisen voor de energieprestatie van gebouwen of gebouweenheden worden vastgesteld met het oog op ⇒ ten minste ⇐ het bereiken van de kostenoptimale niveaus. De energieprestatie wordt berekend volgens de in artikel ~~43~~ bedoelde methodologie. De berekening van kostenoptimale niveaus ~~zal~~ ☒ geschiedt ☒ volgens het in artikel ~~65~~ bedoelde vergelijkend methodologisch kader ~~geschieden, zodra dat is ingevoerd.~~

Teneinde ⇒ ten minste ⇐ kostenoptimale niveaus te bereiken nemen de lidstaten de noodzakelijke maatregelen opdat er minimumeisen voor de energieprestatie worden vastgesteld voor tot de bouwschil behorende onderdelen van een gebouw die, wanneer zij worden vervangen of vernieuwd, een belangrijk effect op de energieprestatie van de bouwschil hebben.

Bij het vaststellen van de eisen kunnen de lidstaten onderscheid maken tussen nieuwe en bestaande gebouwen alsmede tussen verschillende categorieën gebouwen.

In ~~de~~ ☒ die ☒ eisen wordt rekening gehouden met de algemene gesteldheid van het binnenklimaat — om eventuele negatieve effecten zoals onvoldoende ventilatie te voorkomen —, met de plaatselijke omstandigheden, met de gebruiksbestemming en met de ouderdom van het gebouw.

~~De lidstaten zijn niet verplicht minimumeisen voor energieprestatie vast te stellen die niet kostenefficiënt zijn over de geraamde economische levensduur.~~

☒ De lidstaten toetsen hun ☒ ~~De~~ minimumvereisten voor energieprestatie ~~worden~~ regelmatig en ten minste om de vijf jaar ~~getoetst~~, en ☒ passen ze ☒ zo nodig aan de technische vooruitgang in de ☒ gebouwensector ☒ bouwsector ☒ , de resultaten van de in artikel 6 bedoelde berekening van de kostenoptimaliteit en de geactualiseerde nationale streefcijfers en beleidsinitiatieven inzake energie en klimaat ☒ aangepast.

↓ nieuw
⤷ Raad

2. De lidstaten kunnen besluiten de in lid 1 bedoelde eisen aan te passen voor gebouwen die officieel ☒ op nationaal, regionaal of lokaal niveau ☒ beschermd zijn als onderdeel van een daartoe aangewezen omgeving, dan wel vanwege hun bijzondere architectonische of historische waarde, voor zover ☒ [...] ☒ ☒ het voldoen aan de eisen ☒ hun karakter of aanzicht op onaanvaardbare wijze zou ☒ [...] ☒ veranderen.

32. De lidstaten kunnen beslissen om ten aanzien van de volgende categorieën gebouwen geen eisen als bedoeld in lid 1 vast te stellen of toe te passen:

~~a) gebouwen die officieel beschermd zijn als onderdeel van een daartoe aangewezen omgeving, dan wel vanwege hun bijzondere architectonische of historische waarde, voor zover de toepassing van bepaalde minimumeisen inzake energieprestatie hun karakter of aanzicht op onaanvaardbare wijze zou veranderen; ;~~

⊖ a) gebouwen die eigendom zijn van de strijdkrachten of de centrale overheid en nationale defensiedoeleinden dienen, uitgezonderd individuele woonruimten en kantoorgebouwen voor de strijdkrachten en ander personeel in dienst van de nationale defensieautoriteiten; ⊖

⊖ [...] ⊖ ⊖ b) gebouwen die worden gebruikt voor erediensten en religieuze activiteiten;

⊖ [...] ⊖ ⊖ c) ⊖ be) tijdelijke gebouwen die niet langer dan twee jaar gebruikt worden, industriepanden, werkplaatsen en niet voor bewoning bestemde gebouwen van landbouwbedrijven met een lage energiebehoefte en niet voor bewoning bestemde gebouwen van landbouwbedrijven die in gebruik zijn bij een sector die onder een nationale sectorovereenkomst inzake energieprestatie valt;

⊖ [...] ⊖ ⊖ d) ⊖ ce) residentiële gebouwen die minder dan vier maanden per jaar worden gebruikt, respectievelijk bedoeld zijn om minder dan vier maanden per jaar te worden gebruikt, of gedurende een beperkte gebruikstijd per jaar en met een verwacht energieverbruik van minder dan 25 % van wat het jaarlijkse energiegebruik zou opleveren;

⊖ [...] ⊖ ⊖ e) ⊖ de) alleenstaande gebouwen met een totale bruikbare vloeroppervlakte van minder dan 50 m².

Berekening van de kostenoptimale niveaus van de minimumeisen inzake energieprestatie

1. De Commissie ~~stelt middels gedelegeerde handelingen~~ is bevoegd **om ter aanvulling op deze richtlijn** overeenkomstig ~~de artikelen 2923, 24 en 25 uiterlijk op 30 juni 2011~~ gedelegeerde handelingen vast te stellen met betrekking tot een vergelijkend methodologisch kader ~~vast~~ voor de berekening van de kostenoptimale niveaus van de minimumeisen inzake energieprestatie voor gebouwen en onderdelen van gebouwen. **Uiterlijk op 30 juni 2025** **evalueert de Commissie het vergelijkend methodologisch kader voor de berekening van de kostenoptimale niveaus van de minimumeisen inzake energieprestaties in nieuwe en bestaande gebouwen die ingrijpend worden gerenoveerd, en voor afzonderlijke onderdelen van gebouwen.**

Het vergelijkend methodologisch kader wordt vastgesteld overeenkomstig bijlage ~~VIIII~~ en maakt een onderscheid tussen nieuwe en bestaande gebouwen en tussen verschillende categorieën van gebouwen.

2. De lidstaten berekenen de kostenoptimale niveaus van de minimumeisen inzake energieprestatie aan de hand van het in lid 1 bedoelde vergelijkend methodologisch kader en de relevante parameters, zoals de klimatologische omstandigheden en de praktische toegankelijkheid van energie-infrastructuur, en vergelijken de resultaten van ~~deze~~ die berekening met de geldende minimumeisen inzake energieprestatie.

De lidstaten brengen aan de Commissie verslag uit over alle inputgegevens en veronderstellingen die zij voor die berekeningen en de resultaten van die berekeningen hebben gebruikt. ~~De lidstaten leggen die verslagen~~ Regelmatic en ten minste om de vijf jaar worden die verslagen door de lidstaten ⇒ geactualiseerd en ⇐ aan de Commissie voorgelegd. ~~Het eerste verslag wordt uiterlijk op 30 juni 2012 ingediend.~~ ⇒ Het eerste verslag op basis van het herziene methodologisch kader overeenkomstig lid 1 wordt uiterlijk op 30 juni 2028 ingediend. ⇐

3. Indien het resultaat van de overeenkomstig lid 2 uitgevoerde vergelijking aantoont dat de geldende minimumeisen inzake energieprestatie ⇒ meer dan 15 % ⇐ ~~beduidend~~ minder energie-efficiënt zijn dan de kostenoptimale niveaus van de minimumeisen inzake energieprestatie, ~~geeft~~ ⇒ neemt ⇐ de betrokken lidstaat in het in lid 2 bedoelde verslag ⇒ aan ⇐ de Commissie ~~een schriftelijke verantwoording voor dit verschil; in zover het verschil niet kan worden verantwoord,~~ gaat het verslag vergezeld van een plan ⇒ op ⇐ waarin de gepaste stappen worden geschetst om ~~het verschil tegen de volgende~~ in artikel 54, lid 1, bedoelde ~~toets van de~~ eisen inzake energieprestatie ~~aanzienlijk te verminderen~~ ⇒ te toetsen ⇐.

4. De Commissie publiceert een verslag over de voortgang van de lidstaten bij het bereiken van de kostenoptimale niveaus van de minimumeisen inzake energieprestatie.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 3

Artikel 76

Nieuwe gebouwen

↓ nieuw
↻ Raad

1. De lidstaten zorgen ervoor dat nieuwe gebouwen **vanaf de volgende data** emissievrije gebouwen zijn conform ↻ [...] ⇐ ↻ **artikel 9 ter** ⇐ :

- a) vanaf 1 januari ↻ [...] ⇐ ↻ [2028] ⇐ : nieuwe gebouwen die eigendom zijn van ↻ [...] ⇐ overheidsinstanties; en
- b) vanaf 1 januari 2030: alle nieuwe gebouwen.

↓ 2018/844 artikel 1, punt 3)
(aangepast)
⇒ nieuw
⌚ Raad

~~1.~~ ⇒ Zolang de voorschriften van lid 1 nog niet van toepassing zijn, ~~⇒ De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen~~ de lidstaten ervoor dat ~~alle~~ ~~alle~~ nieuwe gebouwen ~~⇒ ten~~ minste bijna-energie neutrale gebouwen zijn en ~~aan de overeenkomstig artikel 54 vastgestelde~~ minimumeisen voor energieprestatie voldoen. ~~⇒ Indien overheidsinstanties een nieuw gebouw willen betrekken dat niet hun eigendom is, streven zij ernaar een emissievrij gebouw te betrekken.~~ ⌚

↓ nieuw
⌚ Raad

2. De lidstaten zorgen ervoor dat het aardopwarmingsvermogen (GWP) gedurende de levenscyclus wordt berekend overeenkomstig bijlage III en wordt vermeld op het energieprestatiecertificaat van het gebouw:

- a) vanaf 1 januari 2027 voor alle nieuwe gebouwen met een bruikbare vloeroppervlakte van meer dan 2 000 vierkante meter; en
- b) vanaf 1 januari 2030 voor alle nieuwe gebouwen.

⌚ **2 bis.** Het staat de lidstaten vrij de leden 1 en 2 niet toe te passen op categorieën gebouwen waarvoor reeds voorafgaand aan de in de leden 1 en 2 genoemde data een bouwvergunning of soortgelijke aanvraag is gedaan tot onder meer bestemmingswijziging. ⌚

3. De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 29 gedelegeerde handelingen vast te stellen [...] tot wijziging van deze richtlijn met als doel bijlage III aan te passen aan de technologische vooruitgang en innovatie [...] .

4. De lidstaten besteden, met betrekking tot nieuwe gebouwen, aandacht aan de kwesties van een gezond binnenklimaat, aanpassing aan de klimaatverandering, brandveiligheid, risico's in verband met intense seismische activiteit en toegankelijkheid voor personen met een handicap. De lidstaten besteden ook aandacht aan koolstofverwijderingen via koolstofopslag in of op gebouwen.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 3

~~2. De lidstaten zorgen dat de technische, milieugerelateerde en economische haalbaarheid van eventuele alternatieve systemen met een hoog rendement in aanmerking wordt genomen alvorens met de bouw van nieuwe gebouwen wordt begonnen.~~

↓ 2010/31/EU (aangepast)

Artikel ~~87~~

Bestaande gebouwen

1. De lidstaten nemen de noodzakelijke maatregelen om ervoor te zorgen dat wanneer bestaande gebouwen een ingrijpende renovatie ondergaan, de energieprestatie van het gebouw of van het gerenoveerde deel daarvan tot het niveau van de overeenkomstig artikel 54 vastgestelde minimumeisen inzake energieprestatie wordt opgevoerd, voor zover ~~dit~~ dat technisch, functioneel en economisch haalbaar is.

Die eisen worden toegepast op het gerenoveerde gebouw of de gerenoveerde gebouweenit als geheel. Daarnaast of in plaats daarvan kunnen er eisen worden toegepast op de gerenoveerde onderdelen van een gebouw.

2. Daarnaast treffen de lidstaten de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat ~~wanneer~~ ☒ na de vernieuwing of vervanging van ☒ een tot de bouwschil behorend onderdeel van een gebouw dat, ~~na te zijn vernieuwd of vervangen,~~ een significant effect op de energieprestatie van de bouwschil heeft, de energieprestatie van dat onderdeel van een gebouw aan minimeisen inzake energieprestatie voldoet, voor zover dat technisch, functioneel en economisch haalbaar is.

~~De lidstaten stellen deze minimeisen voor de energieprestatie vast overeenkomstig artikel 4.~~

↓ 2018/844 artikel 1, punt 4)
(aangepast)
⇒ nieuw

3. De lidstaten stimuleren, met betrekking tot gebouwen die een ingrijpende renovatie ondergaan, alternatieve systemen met een hoog rendement, voor zover ~~dit~~ ☒ dat ☒ technisch, functioneel en economisch haalbaar is ☒ . De lidstaten ☒, ~~en~~ besteden ☒ , met betrekking tot gebouwen die een ingrijpende renovatie ondergaan, ☒ aandacht aan de problematiek van een gezond binnenklimaat en ⇒ aanpassing aan de klimaatverandering, ⇐ brandveiligheid, ~~en~~ risico's in verband met intense seismische activiteit ⇒ , de verwijdering van gevaarlijke stoffen zoals asbest, en toegankelijkheid voor personen met een handicap ⇐.

Artikel 9

Minimumnormen voor energieprestaties

1. De lidstaten [...] stellen [...] minimumnormen voor energieprestaties vast, uitgedrukt door een numerieke indicator van het primaire energieverbruik (kWh/(m².jaar), zodat niet voor bewoning bestemde gebouwen de in de derde alinea genoemde maximumdrempels voor energieprestaties vanaf de in de zesde alinea bepaalde data niet overschrijden.

De maximumdrempels voor energieprestaties worden vastgesteld op basis van het op 1 januari 2020 bestaande bestand van niet voor bewoning bestemde gebouwen, op basis van de beschikbare informatie en, waar passend, op statistische steekproeven.

Een “[15 %]-drempel” wordt zodanig vastgesteld dat [15 %] van het nationale gebouwenbestand die drempel overschrijdt, en een “[25 %]-drempel” wordt zodanig vastgesteld dat [25 %] van het nationale gebouwenbestand die drempel overschrijdt. Bij het vaststellen van de maximumwaarden voor energieprestaties kan een onderscheid worden gemaakt tussen verschillende types en categorieën gebouwen.

Voor individuele gebouwen wordt de naleving van de drempels geverifieerd aan de hand energieprestatiecertificaten of, waar passend, andere beschikbare middelen.

De lidstaten kunnen de drempels vaststellen op een niveau dat overeenstemt met een bepaalde energieprestieklasse, mits die voldoen aan de niveaus van de in de derde alinea vermelde waarden. De lidstaten kunnen criteria vaststellen om individuele gebouwen van de voorschriften van deze alinea vrij te stellen, hetzij in het licht van het verwachte toekomstig gebruik van het gebouw, hetzij bij een ongunstige kosten-baten analyse.

 [...]

De minimumnormen voor energieprestaties zorgen er minstens voor dat:

a) alle niet voor bewoning bestemde gebouwen

i) vanaf 1 januari [2030] de [15 %]-drempel onderschrijden; en

ii) vanaf 1 januari [2034] de [25 %]-drempel onderschrijden.

In hun routekaart als bedoeld in artikel 3, lid 1, punt b), stellen de lidstaten specifieke tijdschema's vast zodat de in dit lid bedoelde gebouwen ➡ [...] ➡ uiterlijk in ➡ 2040 en 2050 ➡ aan lagere maximumdrempels voor energieprestaties voldoen ➡ [...] ➡, in overeenstemming met het traject om het nationale gebouwenbestand ➡ [...] ➡ te transformeren tot emissievrije gebouwen.

2. ➡ [...] ➡

➡ [...] ➡ De lidstaten stellen voor voor bewoning bestemde gebouwen ➡ minimumnormen voor energieprestaties vast ➡ op basis van een nationaal traject ➡ [...] ➡ voor de ➡ geleidelijke ➡ renovatie van ➡ het ➡ gebouwen ➡ bestand, in overeenstemming met de nationale routekaart, ➡ [...] ➡ met de in de renovatieplannen van de lidstaten ➡ opgenomen doelstellingen voor 2030, 2040 en 2050 en ➡ [...] ➡ met ➡ [...] ➡ de transformatie van het nationale gebouwenbestand tot emissievrije gebouwen ➡ [...] ➡ ➡ tussen nu en ➡ 2050.

Het traject wordt uitgedrukt in een vermindering van het gemiddelde primaire energieverbruik in kWh/(m².jaar) van het gehele bestand voor bewoning bestemde gebouwen in de periode 2025-2050, en omvat het aantal gebouwen en gebouwunits of vloeroppervlakte die jaarlijks moeten worden gerenoveerd. Wanneer de lidstaten de nationale trajecten vaststellen, zorgen zij ervoor dat het gemiddelde primaire energieverbruik in kWh/(m².jaar) van het gehele bestand voor bewoning bestemde gebouwen ten minste gelijk is aan dat van:

- a) energieprestatieklasse D, uiterlijk in 2033;
- b) een nationaal bepaalde waarde die is afgeleid van een geleidelijke vermindering van het gemiddelde primaire energieverbruik van 2033 tot en met 2050, in overeenstemming met de transformatie van het bestand voor bewoning bestemde gebouwen naar een emissievrij gebouwenbestand, uiterlijk in 2040.

De energieprestaties die overeenstemmen met de in de tweede alinea, punt a, bedoelde energieklassen, stemmen minstens overeen met de nationale energieklassen op het tijdstip van inwerkingtreding van deze richtlijn.

Wanneer de Commissie de nationale plannen voor de renovatie van gebouwen beoordeelt, ziet zij erop toe of in 2033 en 2040 de waarden als bedoeld in de tweede alinea worden gehaald, en doet zij zo nodig aanbevelingen.

Het traject wordt opgebouwd op basis van gegevens over het nationale bestand voor bewoning bestemde gebouwen, op, waar passend, statistische steekproeven en energieprestatiecertificaten. In het traject en het overeenkomstig niveau van het gemiddelde primaire energieverbruik kan een onderscheid worden gemaakt tussen gebouwtypes en –categorieën, zoals eengezins- en meergezinswoningen.

De lidstaten nemen regelgevingsbelemmeringen weg die verhinderen dat gemeenschappelijke elementen worden gerenoveerd en technische bouwsystemen in meergezinswoningen worden vervangen om aan de minimumnormen voor energieprestaties te voldoen, zoals goedkeuringsprocedures of, in het bijzonder, het unanimitéitsvereiste in structuren van de mede-eigendom, zonder afbreuk te doen aan het eigendoms- en huurrecht van de lidstaten.

↴ nieuw
⤷ Raad

⤷ 2 bis De lidstaten kunnen ervoor kiezen lid 2 niet toe te passen voor eengezinswoningen. In dat geval zorgen zij ervoor dat minstens eengezinswoningen die na 1 januari [2028] worden verkocht, gehuurd, gedoneerd of waarvan in het gebouw- of grondkader de bestemming wordt gewijzigd in voor bewoning bestemde gebouwen, ten minste energieprestatieklasse [D] of hoger behalen binnen [vijf] jaar nadat een van de genoemde evenementen zich voordoet, indien nodig via renovatie door de verwervers of eigenaars. ⤷

➡ 3. De lidstaten kunnen naast het in de leden 1 en 2 genoemde primaire energieverbruik, aanvullende indicatoren definiëren voor primair energieverbruik uit al dan niet hernieuwbare energiebronnen of voor operationele broeikasgasemissies per kgCO₂eq/(m².j). Teneinde een vermindering van de operationele broeikasgassen te garanderen, wordt in de minimumnormen voor energieprestaties rekening gehouden met [artikel 15bis, lid 1, van de Richtlijn hernieuwbare energie (COM(2021) 557 final)]³³. ➡

➡ [...] ➡ ➡ 4 ➡ . De lidstaten ondersteunen de naleving van de minimumnormen voor energieprestaties overeenkomstig artikel 15 met alle volgende maatregelen:

- a) voorzien in passende financiële maatregelen, met name die welke gericht zijn op kwetsbare huishoudens en mensen die met energiearmoede kampen of in een sociale woning wonen, in overeenstemming met artikel 22 van Richtlijn (EU) .../.... [herschikte EED];
- b) verlenen van technische bijstand, onder meer via centrale aanspreekpunten;
- c) opzetten van geïntegreerde financieringsregelingen;
- d) wegnemen van niet-economische belemmeringen, met inbegrip van gescheiden prikkels; en
- e) monitoring van sociale effecten, met name op de meest kwetsbaren.

➡ [...] ➡ ➡ 5 ➡ . Wanneer een gebouw wordt gerenoveerd om te voldoen aan een minimumnorm voor energieprestaties, zorgen de lidstaten ervoor dat wordt voldaan aan de minimeisen inzake energieprestatie voor onderdelen van gebouwen uit hoofde van artikel 5 en, in het geval van ingrijpende renovatie, aan de minimeisen inzake energieprestatie voor bestaande gebouwen uit hoofde van artikel 8.

³³ Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad, Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 98/70/EG van het Europees Parlement en de Raad wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad.

➡ [...] Ⓒ ➡ 6 Ⓒ . De lidstaten kunnen beslissen om ten aanzien van de volgende categorieën gebouwen de in de leden 1 en 2 bedoelde minimumnormen voor energieprestaties niet toe te passen:

- a) gebouwen die officieel beschermd zijn als onderdeel van een daartoe aangewezen omgeving, dan wel vanwege hun bijzondere architectonische of historische waarde, voor zover de naleving van de normen hun karakter of aanzicht op onaanvaardbare wijze zou veranderen;
- b) gebouwen die worden gebruikt voor erediensten en religieuze activiteiten;
- c) tijdelijke gebouwen die niet langer dan twee jaar gebruikt worden, industriepanden, werkplaatsen en niet voor bewoning bestemde gebouwen van landbouwbedrijven met een lage energiebehoefte en niet voor bewoning bestemde gebouwen van landbouwbedrijven die gebruikt worden door een sector die onder een nationale sectorovereenkomst inzake energieprestatie valt;
- d) voor bewoning bestemde gebouwen die minder dan vier maanden per jaar worden gebruikt, respectievelijk bedoeld zijn om minder dan vier maanden per jaar te worden gebruikt, of gedurende een beperkte gebruikstijd per jaar en met een verwacht energieverbruik van minder dan 25 % van wat het jaarlijkse energieverbruik zou opleveren;
- e) alleenstaande gebouwen met een totale bruikbare vloeroppervlakte van minder dan 50 m².
- ➡ f) gebouwen die eigendom zijn van de strijdkrachten of de centrale overheid en nationale defensiedoeleinden dienen, uitgezonderd individuele woonruimten en kantoorgebouwen voor de strijdkrachten en ander personeel in dienst van de nationale defensieautoriteiten. Ⓒ

➡ [...] Ⓒ ➡ 7 Ⓒ . De lidstaten nemen de nodige maatregelen met het oog op de uitvoering van de in de leden 1 en 2 bedoelde minimumnormen voor energieprestaties, met inbegrip van passende toezichtsmechanismen en sancties overeenkomstig artikel 31.

Artikel 9 bis³⁴

Zonne-energie in gebouwen

De lidstaten zorgen ervoor dat alle nieuwe gebouwen zodanig worden ontworpen dat hun potentieel voor de opwekking van zonne-energie op basis van de zonnestraling ter plaatse, wordt geoptimaliseerd, zodat zonne-energietechnologieën later kosteneffectief kunnen worden geïnstalleerd.

De lidstaten zorgen voor de uitrol van passende zonne-energie-installaties:

- a) op alle nieuwe overheidsgebouwen en [...] nieuwe niet voor bewoning bestemde gebouwen met een bruikbare vloeroppervlakte van meer dan 250 m², uiterlijk op 31 december 2026;
- b) op alle bestaande overheidsgebouwen en [...] bestaande niet voor bewoning bestemde gebouwen die een ingrijpende of grondige renovatie ondergaan [...] met een bruikbare vloeroppervlakte van meer dan [...] 400 m², uiterlijk op 31 december 2027;
- c) op alle nieuwe voor bewoning bestemde gebouwen, uiterlijk op 31 december 2029.

³⁴ Artikel 9bis wordt in gewijzigde vorm toegevoegd aan de formulering van artikel 9bis van het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen, Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen en Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie.

De lidstaten stellen nationale criteria vast, en maken die bekend, voor de praktische uitvoering van deze verplichtingen en voor mogelijke uitzonderingen voor specifieke gebouwtypes, met inbegrip van de in artikel 9, lid 6, genoemde gebouwtypes, en met inachtneming van het technologie-neutraliteitsbeginsel en overeenkomstig het geraamde technisch en economisch potentieel van de zonne-energie-installaties en de kenmerken van de gebouwen waarvoor deze bepaling geldt. Wanneer de lidstaten deze criteria omschrijven, houden zij ook rekening met andere criteria ter zake, zoals de structurele integriteit, biodiversiteit en stabiliteit van het elektriciteitsnet.

▫ Raad

Artikel 9 ter³⁵

Emissievrije gebouwen

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat het energieverbruik van nieuwe of gerenoveerde emissievrije gebouwen voldoet aan een maximumdrempel die op lidstaatniveau is vastgesteld in hun plannen voor de renovatie van gebouwen. Die maximumdrempel wordt zodanig vastgesteld dat ten minste kostenoptimale niveaus worden gehaald.

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de operationele broeikasgasemissies van nieuwe of gerenoveerde emissievrije gebouwen voldoen aan een maximumdrempel die de lidstaten in hun gebouwenrenovatieplannen hebben vastgesteld.

³⁵ Met artikel 9 ter (emissievrije gebouwen) wordt opnieuw het oude artikel 9 (bijna energieneutrale gebouwen) ingevoerd, dat de Commissie in haar voorstel voor de herschikking van deze richtlijn als geschrapt had aangeduid. Delen van dit artikel stonden eerder in bijlage III. Artikel 9 ter wordt hier in dit deel van de tekst ingevoegd, en niet na artikel 14, de plaats waar het in het Commissievoorstel als geschrapt artikel 9 stond.

Teneinde technische en economische haalbaarheid te garanderen, kunnen de lidstaten besluiten voor gerenoveerde gebouwen beide in deze alinea bedoelde drempels aan te passen.

1 bis De lidstaten zorgen ervoor dat het totale jaarlijkse primaire energieverbruik van een nieuw of gerenoveerd emissievrij gebouw, indien technisch en economisch haalbaar, wordt voorzien van

- a) ter plaatse of in de nabijheid opgewekte hernieuwbare energie die voldoet aan de criteria van artikel 7 van Richtlijn (EU) 2018/2001 [gewijzigde RED],
 - b) hernieuwbare energie die wordt geleverd door een hernieuwbare-energiegemeenschap in de zin van artikel 22 van Richtlijn (EU) 2018/2001 [gewijzigde RED], of
 - c) een efficiënt systeem voor stadsverwarming en -koeling, overeenkomstig artikel 24, lid 1, van Richtlijn (EU) .../... [herschikte EED], of
 - d) energie van koolstofvrije bronnen.
2. De lidstaten zorgen ervoor dat een emissievrij gebouw ter plaatse geen koolstofemissies van fossiele brandstoffen uitstoot.

Artikel 10

Renovatiepaspoot

1. Uiterlijk op 31 december 2023 stelt de Commissie overeenkomstig artikel 29 gedelegeerde handelingen vast tot aanvulling van deze richtlijn door de vaststelling van een gemeenschappelijk Europees kader voor renovatiepaspooten, op basis van de criteria van lid → [...] ↻ → 3 ↻ .

2. Uiterlijk op 31 december → [...] ↻ → 2025 ↻ voeren de lidstaten een regeling voor renovatiepaspooten in op basis van het gemeenschappelijk kader dat overeenkomstig lid 1 is vastgesteld → , dat door eigenaars van gebouwen op vrijwillige basis wordt gebruikt ↻ .

→ De lidstaten kunnen er voor bepaalde doeleinden, onder meer in verband met een ingrijpende renovatie of het ontvangen van financiële steun, voor kiezen het renovatiepaspoot in het energieprestatiecertificaat op te nemen. ↻

3. Het renovatiepaspoort voldoet aan de volgende eisen:

- a) het wordt afgegeven door een gekwalificeerde en gecertificeerde deskundige, op basis van [...] een bezoek [...] aan het gebouw dat, in voorkomend geval, een virtueel bezoek kan zijn ;
- b) het omvat een renovatiestappenplan waarin de opeenvolgende en op elkaar voortbouwende renovatiestappen worden aangegeven met het oog op de transformatie van het gebouw tot een emissievrij gebouw uiterlijk in 2050;
- c) het vermeldt de verwachte voordelen in termen van energiebesparing, besparingen op de energierekening en operationele broeikasgasemissiereducties, alsmede de voordelen in ruimere zin in verband met gezondheid en comfort en de verbeterde capaciteit van het gebouw voor aanpassing aan de klimaatverandering; en
- d) het bevat informatie over mogelijke financiële en technische ondersteuning.

↓ 2018/844 artikel 1, punt 5)
(aangepast)
⇒ nieuw

Artikel 11

Technische bouwsystemen, ~~elektromobiliteit en indicator van gereedheid voor slimme toepassingen (smart readiness indicator)~~

1. Ten behoeve van een optimaal energiegebruik van technische bouwsystemen stellen de lidstaten systeemeisen vast in verband met de algehele energieprestatie, het adequaat installeren, dimensioneren, afstellen en controleren van de technische bouwsystemen die in ⇒ nieuwe of ⇐ bestaande gebouwen worden geïnstalleerd. ~~De lidstaten kunnen die systeemeisen ook op nieuwe gebouwen toepassen.~~ ⇒ Bij het vaststellen van de eisen houden de lidstaten rekening met de ontwerpomstandigheden en de typische of gemiddelde werkingomstandigheden. ⇐

Er worden systeemeisen vastgesteld voor nieuwe technische bouwsystemen en voor de vervanging of de verbetering van technische bouwsystemen, en die eisen worden toegepast voor zover zij technisch, economisch en functioneel haalbaar zijn.

↓ nieuw
⇒ Raad

De lidstaten kunnen eisen vaststellen met betrekking tot de broeikasgasemissies van of het soort brandstof dat wordt gebruikt door warmtegeneratoren ➡ of tot het minimumaandeel hernieuwbare energie voor de verwarming van gebouwen ⚙ , mits dergelijke eisen geen ongerechtvaardigde marktbelemmering vormen.

De lidstaten zorgen ervoor dat de eisen die zij vaststellen voor technische bouwsystemen, ten minste in overeenstemming zijn met de meest recente kostenoptimale niveaus.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 5

2. De lidstaten schrijven voor dat nieuwe gebouwen, indien dat technisch en economisch haalbaar is, worden uitgerust met zelfregulerende apparatuur die de temperatuur in elke kamer apart regelt of, indien dat gerechtvaardigd is, in een aangewezen verwarmde zone van de gebouwunit. In bestaande gebouwen is de installatie van dergelijke zelfregulerende apparatuur vereist wanneer de warmtegeneratoren worden vervangen, indien dat technisch en economisch haalbaar is.

↓ nieuw
⇒ Raad

3. De lidstaten schrijven voor dat emissievrije ➡ niet voor bewoning bestemde ⚙ gebouwen worden uitgerust met meet- en regelapparatuur voor de ➡ [...] ⚙ regulering van de binnenluchtkwaliteit. In bestaande gebouwen wordt de installatie van dergelijke apparatuur vereist wanneer een gebouw een ingrijpende renovatie ondergaat, voor zover dat technisch en economisch haalbaar is.

4. De lidstaten zorgen ervoor dat, indien een technisch bouwsysteem wordt geïnstalleerd, de algehele energieprestatie van het gewijzigde onderdeel en, indien relevant, van het volledige gewijzigde systeem, wordt geëvalueerd. De resultaten worden gedocumenteerd en doorgegeven aan de eigenaar van het gebouw, zodat ze beschikbaar blijven en kunnen worden gebruikt voor de controle op de inachtneming van de overeenkomstig lid 1 vastgestelde minimumeisen en voor de afgifte van energieprestatiecertificaten.

⇒ 5. De lidstaten streven ernaar in bestaande gebouwen warmtegeneratoren op fossiele brandstoffen te vervangen, teneinde in overeenstemming te zijn met het traject om het nationale gebouwenbestand om te vormen tot emissievrije gebouwen. ☺

↓ 2018/844 artikel 1, punt 5)
(aangepast)
⇒ nieuw
☺ Raad

Artikel 12

⊠ Infrastructuur voor duurzame mobiliteit ⊠

12. Met betrekking tot nieuwe niet voor bewoning bestemde gebouwen ⇒ met meer dan vijf autoparkeerplaatsen ☺ en niet voor bewoning bestemde gebouwen die een ingrijpende renovatie ondergaan, met meer dan ~~tien~~ ⇒ vijf ⇐ autoparkeerplaatsen, zorgen de lidstaten voor:

- a) de installatie van minstens één oplaadpunt ~~in de zin van Richtlijn 2014/94/EU van het Europees Parlement en de Raad~~³⁶.

³⁶ ~~Richtlijn 2014/94/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen (PB L 307 van 28.10.2014, blz. 1).~~

↓ nieuw
⤷ Raad

- b) de installatie van voorbekabeling voor ⤷ [...] ⤷ ten minste 50 % van de ⤷
⤷ [...] ⤷ ⤷ auto ⤷ parkeerplaats ⤷ en, en van leidingen voor elektrische kabels
voor de resterende parkeerplaatsen, ⤷ om de installatie van laadpunten voor
elektrische voertuigen in een later stadium mogelijk te maken; en
- c) ⤷ [...] ⤷ fietsparkeerplaats ⤷ en ⤷ [...] ⤷ ⤷ voor ten minste 15 % van de
gemiddelde gebruikerscapaciteit van het gebouw ⤷ ⤷ [...];
-

↓ 2018/844 artikel 1, punt 5)
(aangepast)
⤷ Raad

~~evenals infrastructuur voor leidingen, met name goten voor elektrische kabels, voor minstens één op
de vijf parkeerplaatsen, om de installatie van oplaadpunten voor elektrische voertuigen in een later
stadium mogelijk te maken, a) het parkeerterrein zich binnen het gebouw bevindt en, in het geval
van ingrijpende renovaties, renovatiemaatregelen ook betrekking hebben op het parkeerterrein of de
elektrische infrastructuur van het gebouw, of b)~~

- ⤷ waar a) de parkeerruimte zich binnen het gebouw bevindt en, in het geval van ingrijpende
renovaties, de renovatiemaatregelen ook betrekking hebben op de arkeerruimte of de
elektrische infrastructuur van het gebouw; of b) ⤷

het parkeerterrein zich naast het gebouw bevindt en, in het geval van ingrijpende renovaties, de
renovatiemaatregelen ook betrekking hebben op het parkeerterrein of de elektrische infrastructuur
van het parkeerterrein.

↓ nieuw
⇒ Raad

De lidstaten zorgen ervoor dat de voorbekabeling ~~en~~ de leidingen [...] zo word~~en~~ ~~[...]~~ gedimensioneerd dat gelijktijdig gebruik van het ~~vereiste~~ [...] aantal laadpunten mogelijk is.

In afwijking van de eerste alinea, punt a), zorgen de lidstaten ervoor dat voor nieuwe kantoorgebouwen en kantoorgebouwen die een ingrijpende renovatie ondergaan en meer dan vijf parkeerplaatsen hebben, ten minste één laadpunt wordt geïnstalleerd voor elke twee parkeerplaatsen.

↓ 2018/844 artikel 1, punt 5)
(aangepast)
⇒ nieuw
⇒ Raad

~~De Commissie brengt uiterlijk op 1 januari 2023 verslag uit bij het Europees Parlement en de Raad over hoe een gebouwenbeleid van de Unie kan bijdragen aan het bevorderen van de elektr mobiliteit en stelt zo nodig maatregelen voor.~~

~~23. Voor~~ Met betrekking tot ~~alle~~ alle niet voor bewoning bestemde gebouwen met meer dan 20 parkeerplaatsen ~~stellen de lidstaten uiterlijk op 1 januari 2025 de voorschriften voor de installatie van een minimumaantal oplaadpunten vast~~ ~~⇒~~ waarborgen de lidstaten uiterlijk ~~op~~ 1 januari 2027 dat

~~a)~~ ten minste één laadpunt wordt geïnstalleerd voor elke tien parkeerplaatsen;

~~b)~~ leidingen worden getrokken voor elektrische kabels, voor ten minste 50 % van de parkeerplaatsen, om de installatie van laadpunten voor elektrische voertuigen in een later stadium mogelijk te maken; en

~~c)~~ [...] fietsparkeerplaats ~~en~~ [...] worden aangelegd voor ten minste 15 % van de gemiddelde gebruikerscapaciteit van het gebouw [...] .

In het geval van gebouwen die eigendom zijn van of gebruikt worden door overheidsinstanties, waarborgen de lidstaten uiterlijk op 1 januari 2033 dat voorbekabeling [...] voor ten minste één op twee parkeerplaatsen wordt gegarandeerd . ↩

↪ Teneinde te voldoen aan de nationale vereisten die zijn vastgesteld in overeenstemming met artikel 8, lid 3, van Richtlijn 2010/31/EU, kunnen de lidstaten besluiten de uitvoering van dit voorschrift uit te stellen tot 1 januari 2029 voor alle niet voor bewoning bestemde gebouwen die binnen een periode van twee jaar vóór de inwerkingtreding van deze richtlijn zijn gerenoveerd. ↩.

↴ nieuw
↪ Raad

3. De lidstaten kunnen de voorschriften voor het aantal fietsparkeerplaatsen overeenkomstig de leden 1 en 2 aanpassen voor specifieke categorieën niet voor bewoning bestemde gebouwen waar ↪ in zich doorgaans ↩ ↪ [...] ↩ ↪ geen ↩ fietsen ↪ bevinden ↩ ↪ [...] ↩.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 5
⇒ nieuw
☞ Raad

~~4. De lidstaten kunnen besluiten om de in de leden 2 en 3 bedoelde voorschriften niet vast te stellen of toe te passen op gebouwen die eigendom zijn van en worden gebruikt door kleine en middelgrote ondernemingen zoals omschreven in titel I van de bijlage bij Aanbeveling 2003/361/EG van de Commissie³⁷.~~

45. Met betrekking tot nieuwe voor bewoning bestemde gebouwen ☞ met meer dan drie autoparkeerplaatsen ☹ en voor bewoning bestemde gebouwen die ingrijpende renovaties ondergaan, met meer dan ~~tien~~ ☞ drie ☹ ☞ auto ☹ parkeerplaatsen, zorgen de lidstaten voor:

- a) de installatie van ~~infrastructuur voor leidingen, met name goten voor elektrische kabels,~~ ☞ voorbekabeling ☹ ☞ voor ten minste 50 % van de autoparkeerplaatsen, en van leidingen voor elektrische kabels ☹ om ☞ voor de resterende autoparkeerplaatsen ☹ ☞ [...] ☹ de installatie van ~~op~~laadpunten voor elektrische voertuigen in een later stadium mogelijk te maken;₅₅ ☞ en ☹

↓ nieuw
☞ Raad

- b) ten minste twee fietsparkeerplaatsen voor elk ☞ voor bewoning bestemd gebouw ☹ ☞ [...] ☹.

↓ 2018/844 artikel 1, punt 5)
(aangepast)
☞ Raad

~~waar: a) het parkeerterrein zich binnen het gebouw bevindt en, in het geval van ingrijpende renovaties, de renovatiemaatregelen betrekking hebben op het parkeerterrein of de elektrische infrastructuur van het gebouw; of b)~~

☞ waar a) de parkeerruimte zich binnen het gebouw bevindt en, in het geval van ingrijpende renovaties, renovatiemaatregelen ook betrekking hebben op de parkeerruimte of de elektrische infrastructuur van het gebouw; ☹

☞ of b) ☹ het parkeerterrein zich naast het gebouw bevindt en, in het geval van ingrijpende renovaties, de renovatiemaatregelen ook betrekking hebben op het parkeerterrein of de elektrische infrastructuur van het parkeerterrein.

³⁷ ~~Aanbeveling van de Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen (PB L 124 van 20.5.2003, blz. 36).~~

↓ nieuw
⇒ Raad

De lidstaten zorgen ervoor dat de voorbekabeling zo wordt gedimensioneerd dat gelijktijdig gebruik van de laadpunten op alle parkeerplaatsen mogelijk is. Wanneer het in geval van ingrijpende renovatie ⇒ [...] ☹ twee fietsparkeerplaatsen voor elk ⇒ voor bewoning bestemd gebouw [...] niet haalbaar is ☹ , zorgen de lidstaten voor een passend aantal fietsparkeerplaatsen.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 5
⇒ nieuw
⇒ Raad

~~56.~~ De lidstaten kunnen besluiten de leden ~~12, 23~~ en ~~45~~ niet toe te passen op specifieke categorieën gebouwen wanneer: ~~a) bouwvergunningsaanvragen of gelijkwaardige aanvragen wat betreft de leden 2 en 5 zijn ingediend uiterlijk op 10 maart 2021; b)~~

⇒ ~~a) de bouwvergunningsaanvragen of soortgelijke aanvragen wat betreft de leden 1 en 4 uiterlijk op [datum waarop de beschikbare EPBD nationaal wordt toegepast] zijn ingediend; ☹~~

⇒ ~~b) ☹ de vereiste ⇒ voorbekabeling ⇐ infrastructuur voor leidingen~~ afhankelijk is van geïsoleerde microsystemen, of de gebouwen zich bevinden in de ultraperifere gebieden in de zin van artikel 349 VWEU indien dit tot aanzienlijke problemen voor het functioneren van het lokale energiesysteem en een gevaar voor de stabiliteit van het lokale net leidt ⇒ [...] ☹ ~~§.~~ ⇒ of ☹

⇒ ~~c) de kosten van de laadinstallaties en de leidingen meer bedragen dan ten minste [10 %] van de totale kosten van de ingrijpende renovatie van het gebouw. ☹~~

- ~~e) de kosten van de oplaadinstallaties en leidingen meer bedragen dan 7 % van de totale kosten van de ingrijpende renovatie van het gebouw;~~
- ~~d) een openbaar gebouw overeenkomstig de omzetting van Richtlijn 2014/94/EU reeds onder vergelijkbare voorschriften valt.~~

↓ nieuw
⇒ Raad

6. De lidstaten zorgen ervoor dat de in de leden 1, 2 en 4 bedoelde laadpunten geschikt zijn voor slim opladen en, in voorkomend geval, tweerichtingsladen, en dat zij worden geëxploiteerd op basis van niet aan eigendomsrechten gebonden en niet-discriminerende communicatieprotocollen en normen, op interoperabele wijze en in overeenstemming met alle wettelijke normen en protocollen in de krachtens artikel 19, leden 6 en 7, van Verordening (EU) .../... [AFIR] vastgestelde gedelegeerde handelingen.

7. De lidstaten moedigen exploitanten van niet-openbaar toegankelijke laadpunten aan deze te exploiteren overeenkomstig artikel 5, lid 4, van Verordening (EU) .../....[AFIR], indien van toepassing.

⇒ 7 bis. De lidstaten kunnen voorschrijven dat exploitanten van niet-openbaar toegankelijke laadpunten die laadpunten zonder discriminatie ter beschikking stellen van alle dienstverleners die inzake elektromobiliteit actief zijn in de lidstaten. Laadpunten voor eigen gebruik worden van deze bepaling uitgesloten. ☹

↓ 2018/844 artikel 1, punt 5)
(aangepast)
⇒ nieuw
⇒ Raad

~~87.~~ De lidstaten voorzien in maatregelen om de uitrol van ~~op~~ laadpunten in nieuwe en bestaande al dan niet voor bewoning bestemde gebouwen te vereenvoudigen en ~~eventuele~~ regelgevingsbelemmeringen, waaronder problemen inzake vergunnings- en goedkeuringsprocedures, weg te werken, onverminderd het eigendomsrecht en huurrecht van de lidstaten. ⇒ De lidstaten nemen belemmeringen voor de installatie van laadpunten in voor bewoning bestemde gebouwen met parkeerplaatsen weg. ⇒ Een verzoek van huurders of mede-eigenaars om toestemming te verkrijgen voor het installeren van laadapparatuur in een parkeerruimte kan alleen worden geweigerd om ernstige en legitieme redenen ☹ ⇒ [...] ☹ . ⇐

↓ nieuw

De lidstaten zorgen ervoor dat technische bijstand beschikbaar is voor eigenaren van gebouwen en huurders die laadpunten willen installeren.

↓ 2018/844 artikel 1, punt 5)
(aangepast)
⇒ nieuw

98. De lidstaten ~~nemen de behoefte aan~~ ⇒ waarborgen ⇐ een coherent beleid voor gebouwen, zachte en groene mobiliteit en stedelijke planning ~~in overweging~~.

9. ~~De lidstaten zorgen ervoor dat, indien een technisch bouwsysteem wordt geïnstalleerd, vervangen of verbeterd, de algemene energieprestatie van het gewijzigde onderdeel en indien relevant, van het volledige gewijzigde systeem, wordt geëvalueerd. De resultaten worden gedocumenteerd en doorgegeven aan de eigenaar van het gebouw, zodat ze beschikbaar blijven en kunnen worden gebruikt voor de controle op de inachtneming van de overeenkomstig lid 1 van dit artikel vastgestelde minimumeisen en voor de afgifte van energieprestatiecertificaten. Onverminderd artikel 12 bepalen de lidstaten of de afgifte van een nieuw energieprestatiecertificaat vereist is.~~

Artikel 13

☒ Gebouwen die gereed zijn voor slimme toepassingen ☒

~~119. Uiterlijk op 31 december 2019 stelt de~~ De Commissie stelt overeenkomstig artikel ~~29~~ 29, een gedelegeerde handeling ☒ handelingen ☒ vast ~~ter aanvulling van deze richtlijn door de vaststelling van~~ ☒ met betrekking tot ☒ een facultatieve gemeenschappelijke Unieregeling voor de waardering van de mate waarin gebouwen gereed zijn voor slimme toepassingen. De waardering wordt gebaseerd op een evaluatie van het vermogen van een gebouw of een gebouweenheid om zijn werking aan te passen aan de behoeften van de gebruiker en aan het net, alsmede om de energie-efficiëntie en de algehele prestatie ervan te verbeteren.

Overeenkomstig bijlage ~~IV~~ IV stelt de facultatieve gemeenschappelijke Unieregeling voor de waardering van de mate waarin gebouwen gereed zijn voor slimme toepassingen ☒ , het volgende vast ☒:

- a) de definitie voor de indicator van gereedheid voor slimme toepassingen ~~vast~~ en
- b) een berekeningsmethode daarvoor ~~vast~~.

↓ nieuw
⤷ Raad

2. ⤷ Na de testfase van de indicator van gereedheid voor slimme toepassingen legt de Commissie uiterlijk op 1 januari 2026 de lidstaten een evaluatieverslag voor. ⤷

⤷ 2 bis. Indien de evaluatie van de indicator van gereedheid voor slimme toepassingen gunstig is, stelt de ⤷ [...] ⤷ Commissie ⤷ [...] ⤷ uiterlijk op 31 december ⤷ [...] ⤷ 2026 ⤷ overeenkomstig artikel 29 een gedelegeerde handeling vast op grond waarvan de gemeenschappelijke Unieregeling voor de waardering van de mate waarin gebouwen gereed zijn voor slimme toepassingen overeenkomstig bijlage IV moet worden toegepast op niet voor bewoning bestemde gebouwen met verwarmingssystemen of met gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW.

↓ 2018/844 artikel 1, punt 5)
(aangepast)

~~311. Uiterlijk op 31 december 2019 en n~~Na raadpleging van de relevante belanghebbenden stelt de Commissie een uitvoeringshandeling vast met een nadere technische regeling van de effectieve uitvoering van de in lid ~~140 van dit artikel~~ bedoelde regeling voor de waardering van de mate waarin gebouwen gereed zijn voor slimme toepassingen, met een tijdschema voor een vrijblijvende testfase op nationaal niveau, en een toelichting over de complementariteit van de regeling met de in artikel ~~1611~~ bedoelde energieprestatiecertificaten.

Die uitvoeringshandeling wordt volgens de in artikel ~~3026~~, lid 3, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

↓ nieuw
→ Raad

4. → Indien de Commissie de in lid 2 bis bedoelde gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, → [...] → stelt zij uiterlijk → op 31 december → [...] → 2027 → [...] → een uitvoeringshandeling vast met een nadere technische regeling van de effectieve toepassing van de in lid2 → bis → bedoelde regeling op niet voor bewoning bestemde gebouwen met verwarmings-systemen of met gecombineerde verwarmings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW.

Die uitvoeringshandeling wordt volgens de in artikel 30, lid 3, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

Gegevensuitwisseling

1. De lidstaten zorgen ervoor dat eigenaren, huurders en beheerders van gebouwen rechtstreeks toegang hebben tot gegevens over hun bouwsystemen. Op hun verzoek krijgen derden toegang of worden de gegevens aan derden ter beschikking gesteld. De lidstaten bevorderen de volledige interoperabiliteit van diensten en van de gegevensuitwisseling binnen de Unie overeenkomstig lid 5 [...].

Voor de toepassing van deze richtlijn omvatten de gegevens over bouwsystemen ten minste alle gegevens met betrekking tot de energieprestatie van onderdelen van een gebouw, de energieprestatie van gebouwdiensten, de systemen voor gebouwautomatisering en -controle, de meters en de laadpunten voor e-mobiliteit.

2. Bij het opzetten van de regels betreffende het beheer en de uitwisseling van gegevens, specificeren de lidstaten of, wanneer een lidstaat dat heeft bepaald, de aangewezen bevoegde instanties de regels over de toegang tot gegevens over de bouwsystemen voor in aanmerking komende partijen in overeenstemming met dit artikel en het toepasselijke rechtskader van de Unie.

3. Aan de eigenaar, huurder of beheerder van het gebouw worden geen extra kosten aangerekend voor de toegang tot hun gegevens of voor een verzoek om hun gegevens ter beschikking van derden te stellen. De lidstaten zijn verantwoordelijk voor de vaststelling van de betrokken tarieven voor de toegang tot gegevens door andere in aanmerking komende partijen, zoals financiële instellingen, aggregatoren, energieleveranciers, leveranciers van energiediensten en nationale bureaus voor de statistiek of andere nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken. De lidstaten of, in voorkomend geval, de aangewezen bevoegde autoriteiten zorgen ervoor dat tarieven die worden opgelegd door gereguleerde entiteiten die gegevensdiensten verstrekken, redelijk en naar behoren verantwoord zijn.

4. De regels over de toegang tot en de opslag van gegevens voor de toepassing van deze richtlijn moeten in overeenstemming zijn met het desbetreffende recht van de Unie. De verwerking van persoonsgegevens in het kader van deze richtlijn geschiedt overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad³⁸.

5. De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast waarin de interoperabiliteitseisen en niet-discriminerende en transparante procedures voor de toegang tot de gegevens worden omschreven. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 30, lid 2, bedoelde raadplegingsprocedure vastgesteld.

↓ 2010/31/EU

~~Artikel 9³⁹~~

~~Bijna-energie neutrale gebouwen~~ Emissievrije gebouwen

~~1. De lidstaten zien toe op het volgende:~~

- ~~a) uiterlijk 31 december 2020 zijn alle nieuwe gebouwen bijna-energie neutrale gebouwen, en~~
- ~~b) na 31 december 2018 zijn nieuwe gebouwen waarin overheidsinstanties zijn gehuisvest die eigenaar zijn van deze gebouwen, bijna-energie neutrale gebouwen.~~

³⁸ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1).

³⁹ Zie artikel 9 ter. *De delegaties wordt erop gewezen dat met artikel 9 ter (emissievrije gebouwen) artikel 9 (bijna-emissievrije gebouwen) in gewijzigde vorm terugkomt. De Commissie had dat artikel in haar voorstel geschrapt. Delen van dit artikel 9 ter stonden eerder in bijlage III.*

~~De lidstaten stellen nationale plannen op om te zorgen voor een toename van het aantal bijna-energie neutrale gebouwen. Die nationale plannen kunnen voor verschillende categorieën gebouwen gedifferentieerde streefdoelen bevatten.~~

~~2. In het verlengde van de door de publieke sector vervulde voortrekkersrol ontwikkelen de lidstaten voorts beleid en stellen zij maatregelen vast, zoals het bepalen van streefdoelen, om de transformatie van gebouwen die worden gerenoveerd tot bijna-energie neutrale gebouwen te stimuleren, en stellen zij de Commissie daarvan in kennis in hun in lid 1 bedoelde nationale plannen.~~

~~3. De nationale plannen omvatten onder meer de volgende elementen:~~

~~a) de gedetailleerde door de lidstaten in de praktijk te hanteren definitie van bijna-energie neutrale gebouwen, waarin hun nationale, regionale of lokale omstandigheden in aanmerking worden genomen, en met inbegrip van een numerieke indicator van het primaire energieverbruik, uitgedrukt in kWh/m² per jaar. Primaire energiefactoren die worden gebruikt om het primaire energieverbruik te bepalen, kunnen op nationale of regionale jaarlijkse gemiddelde waarden worden gebaseerd en kunnen relevante Europese normen in aanmerking nemen;~~

~~b) tussentijdse streefdoelen voor het verbeteren van de energieprestatie van nieuwe gebouwen tegen 2015, ter voorbereiding op de uitvoering van lid 1;~~

~~c) informatie over het in het kader van de leden 1 en 2 gevoerde beleid en de in datzelfde kader vastgestelde financiële of andere maatregelen ter bevordering van bijna-energie neutrale gebouwen, met inbegrip van nadere gegevens over nationale eisen en maatregelen in verband met het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen in nieuwe gebouwen en in bestaande gebouwen die een ingrijpende renovatie ondergaan, in het kader van artikel 13, lid 4, van Richtlijn 2009/28/EG en van de artikelen 6 en 7 van de onderhavige richtlijn.~~

4. ~~De Commissie beoordeelt de in lid 1 bedoelde nationale plannen en gaat daarbij met name na of de door de lidstaten ter verwezenlijking van de doelstellingen van deze richtlijn overwogen maatregelen adequaat zijn. De Commissie kan met behoorlijke machtning van het subsidiariteitsbeginsel om nadere specifieke informatie over de in de leden 1, 2 en 3 bedoelde eisen verzoeken. In dat geval gaat de betrokken lidstaat binnen negen maanden na het verzoek van de Commissie over tot het verstrekken van de verlangde informatie of stelt hij wijzigingen voor. Na haar beoordeling kan de Commissie een aanbeveling doen.~~

↓ 2018/1999 Art. 53, punt 3

5. ~~De Commissie brengt om de vier jaar verslag uit bij het Europees Parlement en de Raad over de voortgang van de lidstaten bij het bevorderen van de toename van het aantal bijna-energieneutrale gebouwen, als onderdeel van haar in artikel 35 van Verordening (EU) 2018/1999 vermelde verslag over de stand van de energie-unie. Op basis van dat verslag werkt zij, indien nodig, een actieplan uit en stelt aanbevelingen en maatregelen voor overeenkomstig artikel 34 van Verordening (EU) 2018/1999 om het aantal van dergelijke gebouwen te doen toenemen en moedigt zij beste praktijken aan voor de kosteneffectieve transformatie van bestaande gebouwen tot bijna-energieneutrale gebouwen.~~

↓ 2010/31/EU

6. ~~De lidstaten kunnen besluiten niet aan de in lid 1, onder a) en b), vermelde eisen te voldoen in specifieke te rechtvaardigen gevallen waarin de kosten-batenanalyse over de economische levensduur van het betrokken gebouw negatief is. De lidstaten stellen de Commissie in kennis van de beginselen van de desbetreffende wettelijke regelingen.~~

Financiële stimulansen en marktbelemmeringen

~~1. Gezien het belang van het verschaffen van passende financierings- en andere instrumenten om de energiestatus van gebouwen en de overgang naar bijna-energie neutrale gebouwen te stimuleren, ondernemen de lidstaten passende stappen om zich te beraden op de instrumenten die, in het licht van de nationale omstandigheden, het meest geschikt zijn.~~

↓ nieuw
→ Raad

1. De lidstaten voorzien in passende financiering, ondersteunende maatregelen en andere instrumenten waarmee marktbelemmeringen kunnen worden aangepakt en de nodige investeringen in energierenovaties kunnen worden gestimuleerd in overeenstemming met hun nationale plan voor de renovatie van gebouwen en met het oog op de transformatie van het nationale gebouwenbestand tot emissievrije gebouwen ➡ [...] ➡ tussen nu en ➡ 2050.
2. De lidstaten nemen passende regelgevende maatregelen om niet-economische belemmeringen voor de renovatie van gebouwen weg te nemen. Met betrekking tot gebouwen met meer dan één gebouweenheid kunnen dergelijke maatregelen onder meer bestaan in het schrappen van unanimiteitsvereisten in mede-eigendomsstructuren of het toestaan dat mede-eigendomsstructuren directe ontvangers van financiële steun zijn.
3. De lidstaten maken zo kosteneffectief mogelijk gebruik van de nationale financiering en de beschikbare financiering die is vastgesteld op het niveau van de Unie, met name de faciliteit voor herstel en veerkracht, het Sociaal Klimaatfonds, de fondsen voor het cohesiebeleid, InvestEU, veilingopbrengsten uit de handel in emissierechten uit hoofde van Richtlijn 2003/87/EG [gewijzigde ETS] en andere openbare financieringsbronnen.

4. Om de mobilisering van investeringen te ondersteunen, bevorderen de lidstaten ➡ [...] Ⓒ financieringsmogelijkheden en financiële instrumenten, zoals op energie-efficiëntie gerichte leningen en hypotheekleningen voor de renovatie van gebouwen, energieprestatiecontracten, fiscale stimulansen, belastingregelingen, financiering via de energierekening, garantiefondsen, fondsen voor grondige renovaties, fondsen voor renovaties met een significante minimumdrempel voor gerichte energiebesparingen en normen voor hypotheekportefeuilles. Zij oriënteren investeringen naar een energie-efficiënt bestand van openbare gebouwen, in overeenstemming met de richtsnoeren van Eurostat over de registratie van energieprestatiecontracten in overheidsrekeningen.

5. De lidstaten vergemakkelijken de samenvoeging van projecten met het oog op toegang voor investeerders en pakketoplossingen voor potentiële klanten.

De lidstaten nemen maatregelen om ➡ [...] Ⓒ ➡ financiële instellingen aan te moedigen Ⓒ ➡ [...] Ⓒ op energie-efficiëntie gerichte kredietverleningsproducten voor de renovatie van gebouwen op ruime schaal en op niet-discriminerende wijze ➡ [...] Ⓒ ➡ aan te bieden Ⓒ en ➡ [...] Ⓒ ➡ zodanig dat zij Ⓒ zichtbaar en toegankelijk zijn voor consumenten. De lidstaten zorgen ervoor dat banken en andere financiële instellingen en investeerders informatie ontvangen over mogelijkheden om deel te nemen aan financiering voor de verbetering van de energieprestatie van gebouwen.

6. De lidstaten zorgen voor de oprichting van faciliteiten voor technische bijstand, onder meer via centrale aanspreekpunten, die gericht zijn op alle actoren die betrokken zijn bij de renovatie van gebouwen, waaronder huiseigenaren en administratieve, financiële en economische actoren, met inbegrip van kleine en middelgrote ondernemingen.

7. De lidstaten voorzien in maatregelen en financiering ter bevordering van onderwijs en opleiding om ervoor te zorgen dat er voldoende personeel is met de juiste vaardigheden die aansluiten bij de behoeften in de bouwsector.

84. De Commissie staat waar dat passend is op verzoek lidstaten bij het opstellen van nationale of regionale programma's voor financiële ondersteuning, teneinde ⇒ de energieprestaties van ⇐ — met name bestaande — gebouwen ~~energie-efficiënter te maken~~ ⇒ te verbeteren ⇐ door ondersteuning te bieden bij het uitwisselen van beste praktijken tussen de verantwoordelijke nationale of regionale overheden of organen.

~~De Commissie verzamelt en verspreidt beste praktijken in verband met geslaagde publieke en particuliere financieringsregelingen en stimulansen voor renovatie en andere beleidslijnen en maatregelen, evenals informatie over regelingen om kleinschalige energierenovatieprojecten samen te voegen. De Commissie identificeert en verspreidt beste praktijken in verband met financiële prikkels voor renovatie vanuit het oogpunt van de consument, rekening houdend met kostenefficiëntieverschillen tussen de lidstaten.~~

5. ~~Om verbetering te brengen in de financiering ter ondersteuning van de uitvoering van deze richtlijn, brengt de Commissie, die daarbij terdege het subsidiariteitsbeginsel in acht neemt, bij voorkeur voor eind 2011 een analyse uit over met name:~~

- ~~a) de doeltreffendheid, de juistheid van het niveau en het feitelijk gebruikte bedrag, van de structuurfondsen en de kaderprogramma's die zijn gebruikt voor het verhogen van de energie-efficiëntie van gebouwen, in het bijzonder in de woningbouw;~~
- ~~b) de doeltreffendheid van het gebruik van middelen van de EIB en andere publieke financiële instellingen;~~
- ~~e) de coördinatie van uniale en nationale financiering en andere vormen van steun die als hefboom kunnen werken voor het stimuleren van investeringen in energie-efficiëntie, alsmede de adequaatheid van een dergelijke financiering voor het bereiken van de doelstellingen van de EU.~~

~~Op basis van die analyse en overeenkomstig het meerjarig financieel kader kan de Commissie vervolgens, indien zij dat passend acht, voorstellen betreffende uniale instrumenten bij het Europees Parlement en de Raad indienen.~~

96. De lidstaten koppelen hun financiële maatregelen voor verbeteringen van de ~~energie-efficiëntie~~ ⇒ energieprestatie ⇐ in het kader van de renovatie van gebouwen aan de beoogde of verwezenlijkte energiebesparing, zoals bepaald door één of meer van de volgende criteria:

- a) de energieprestatie van de apparatuur die of het materiaal dat voor de renovatie wordt gebruikt; in welk geval de apparatuur of het materiaal dat voor de renovatie is gebruikt, dient te worden geïnstalleerd door een installateur met het desbetreffende niveau van certificering of kwalificatie ⇒ en dient te voldoen aan de minimumeisen inzake energieprestaties voor onderdelen van gebouwen ⇐ ;
- b) standaardwaarden voor de berekening van energiebesparingen in gebouwen;
- c) de verwezenlijkte verbetering ten gevolge van de renovatie, door de vóór en na de renovatie afgegeven energieprestatiecertificaten met elkaar te vergelijken;
- d) de resultaten van een energieaudit;
- e) de resultaten van een andere relevante, transparante en proportionele methode die de verbetering in energieprestatie aantoont.

10. Uiterlijk vanaf 1 januari → [...] → 2025 → geven de lidstaten geen financiële stimulansen meer voor de installatie van fossiel gestookte cv-ketels, met uitzondering van die welke vóór → [...] → 2025 → voor investeringen zijn geselecteerd overeenkomstig artikel 7, lid 1, punt h), i), derde streepje, van Verordening (EU) 2021/1058 van het Europees Parlement en de Raad inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds⁴⁰ en artikel 73 van Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad⁴¹ betreffende de strategische GLB-plannen.

11. De lidstaten stimuleren grondige renovatie → , gefaseerde grondige renovatie → en omvangrijke programma's die gericht zijn op een groot aantal gebouwen en resulteren in een algehele vermindering van → [...] → het primaire energieverbruik → met ten minste 30 %, met hogere financiële, fiscale, administratieve en technische ondersteuning.

→ [...] →

12. Financiële stimulansen worden in de eerste plaats gericht op kwetsbare huishoudens en mensen die met energiearmoede kampen of in een sociale woning wonen, in overeenstemming met artikel 22 van Richtlijn (EU) .../.... [herschikte EED].

13. Lidstaten die financiële stimulansen geven aan eigenaren van gebouwen of gebouweenheden voor de renovatie van gehuurde gebouwen of gebouweenheden, → [...] → streven ernaar → [...] dat → [...] de financiële stimulansen zowel → [...] eigenaren als → [...] huurders ten goede komen → , met name door huursteun te verlenen of plafonds voor huurverhogingen op te leggen → [...] →.

⁴⁰ Verordening (EU) 2021/1058 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 60).

⁴¹ Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwgaraantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013 (PB L 435 van 6.12.2021, blz. 1).

~~6 bis. Voor databanken voor energieprestatiecertificaten is het toegestaan gegevens te verzamelen over het gemeten of berekende energieverbruik van de desbetreffende gebouwen, met inbegrip van ten minste openbare gebouwen waarvoor overeenkomstig artikel 12 een energieprestatiecertificaat in de zin van artikel 13 is afgegeven.~~

~~6 ter. Op verzoek worden voor statistische en onderzoeksdoeleinden en aan de eigenaar van het gebouw ten minste geaggregeerde geanonimiseerde gegevens conform de Unievoorschriften en nationale voorschriften inzake gegevensbescherming ter beschikking gesteld.~~

~~7. De bepalingen van deze richtlijn vormen voor de lidstaten geen beletsel om prikkels voor nieuwe gebouwen, renovaties of onderdelen van gebouwen boven de kostenoptimale niveaus in te stellen.~~

Artikel ~~16~~

Energieprestatiecertificaten

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om een systeem van energieprestatiecertificaten voor gebouwen op te zetten.

Het energieprestatiecertificaat bevat naast de energieprestatie van een gebouw ⇒ , uitgedrukt door een numerieke indicator van het primaire energieverbruik in kWh/(m².jaar), ⇐ ook referentiewaarden, zoals minimumeisen inzake energieprestatie, ⇒ minimumnormen voor energieprestaties, vereisten voor bijna-energieneutrale gebouwen en vereisten voor emissievrije gebouwen, ⇐ zodat de eigenaars of huurders van het gebouw of van een gebouwunit de energieprestatie ervan kunnen vergelijken en beoordelen. ~~Het energieprestatiecertificaat kan extra informatie bevatten zoals het jaarlijks energieverbruik voor niet voor bewoning bestemde gebouwen en het percentage energie uit hernieuwbare bronnen in het totale energieverbruik.~~

2. → [...] → Een na → 31 december → 2026 → [...] → → uitgegeven energiecertificaat → voldoet → [...] → aan het model in bijlage V → [...] → . Het vermeldt → [...] → de energieprestatieklasse van het gebouw volgens een gesloten schaal met uitsluitend de letters A tot en met G. → Aanvullend omschrijven de lidstaten energieprestatieklasse → [...] → A → [...] → → als de energieprestatieklasse die overeenstemt met die van → [...] → emissievrije gebouwen als gedefinieerd in artikel 2, punt 2, en de letter G → als de klasse die overeenstemt → [...] → met de → [...] → slechtst presterende gebouwen in het nationale gebouwenbestand op het moment van invoering van de schaal → [...] → . De lidstaten → [...] → → die hun energieprestatieklassen op of na 1 januari 2019 en na de inwerkingtreding van deze richtlijn hebben ingedeeld, kunnen de toepassing van de in dit lid bedoelde verplichting uitstellen tot en met 31 december 2029 en kunnen voor de toepassing van artikel 9, lid 2 , derde alinea, hun prestatieklassen actualiseren → .

→ Lidstaten kunnen een energieprestatieklasse A+ definiëren voor gebouwen die niet alleen emissievrij zijn maar ook door middel van ter plaatste opgewekte hernieuwbare energie een jaarlijkse positieve nettobijdrage leveren aan het elektriciteitsnet, uitgedrukt als aandeel van de totale primaire energie (omgevingswarmte uitgesloten). →

De lidstaten garanderen een gemeenschappelijke visuele identiteit voor energieprestatiecertificaten op hun grondgebied.

3. De lidstaten zorgen ervoor dat de energieprestatiecertificaten kwalitatief, betrouwbaar en betaalbaar zijn. Zij zorgen ervoor dat de energieprestatiecertificaten worden afgegeven → overeenkomstig artikel 17, lid 1, en → door onafhankelijke deskundigen → [...] → → op basis van een bezoek ter plaatse dat, in voorkomend geval, een virtueel bezoek kan zijn → .

42. Het energieprestatiecertificaat bevat aanbevelingen voor de ~~kostenoptimale of~~ kostenefficiënte verbetering van de energieprestatie ⇒ en de vermindering van de operationele broeikasgasemissies ⇐ van een gebouw of een gebouwwunit, tenzij ⇒ het gebouw of de gebouwwunit al ⌚ minstens ⌚ voldoet aan ⌚ [...] ⌚ ⌚ energieprestatieklasse A ⌚ ⌚ [...] ⌚ ⇐ ~~er voor een dergelijke verbetering geen redelijk potentieel is ten opzichte van de geldende energieprestatie-eisen.~~

De in het energieprestatiecertificaat opgenomen aanbevelingen omvatten:

- a) maatregelen uitgevoerd in verband met een ingrijpende renovatie van de bouwschil of ☒ een of meer ☒ technische bouwsystemen; ~~en~~
- b) maatregelen voor individuele onderdelen van een gebouw, losstaand van een ingrijpende renovatie van de bouwschil of ☒ een of meer ☒ technische bouwsystemen.

⌚ 4 bis. Indien de lidstaten er overeenkomstig artikel 10, lid 2, voor kiezen om een renovatiepaspoort op te nemen, vervangt dit paspoort de aanbevelingen bedoeld in artikel 16, lid 4. ⌚

53. De in het energieprestatiecertificaat opgenomen aanbevelingen moeten technisch haalbaar zijn voor het gebouw in kwestie ⇒ en een raming bieden voor de energiebesparingen en de vermindering van de operationele broeikasgasemissies. Zij ⇐ ~~en~~ kunnen een raming bieden van de terugverdientijden of de kostenvoordelen gedurende de economische levensduur ervan.

↓ nieuw

6. In de aanbevelingen wordt onder meer aangegeven of het verwarmings- of airconditioningsysteem kan worden aangepast om te werken bij efficiëntere temperatuurinstellingen, zoals afgifte op lage temperatuur bij met water gevulde verwarmingssystemen, met inbegrip van ontwerpeisen voor het thermisch vermogen en temperatuur-/debieteisen.

↓ 2010/31/EU (aangepast)

⇒ nieuw

⌚ Raad

74. Het energieprestatiecertificaat geeft aan waar de eigenaar of huurder meer informatie kan verkrijgen, mede over de kostenefficiëntie van de in het energieprestatiecertificaat gedane aanbevelingen. De beoordeling van de kostenefficiëntie is gebaseerd op een reeks standaardvoorwaarden, bijvoorbeeld de beoordeling van energiebesparing en onderliggende energieprijzen en een voorlopige kostenraming. Daarnaast bevat zij informatie over de stappen die moeten worden ondernomen om de aanbevelingen ten uitvoer te leggen. Aan de eigenaar of huurder kan ook andere informatie worden verstrekt over aanverwante onderwerpen als energieaudits of prikkels van financiële of andere aard en financieringsmogelijkheden ⇒ , of advies over manieren om de klimaatbestendigheid van het gebouw te verhogen ⇐.

~~5. Onverminderd de nationale regelgeving, stimuleren de lidstaten overheidsinstanties om rekening te houden met de voortrekkersrol die zij op het gebied van energieprestatie van gebouwen dienen te vervullen, onder meer door binnen de geldigheidsperiode van het energieprestatiecertificaat dat is afgegeven voor gebouwen waarvan zij eigenaar zijn, de daarin opgenomen aanbevelingen op te volgen.~~

86. De certificering van gebouwunits is mogelijk op basis van:

- a) een gemeenschappelijke certificering voor het gehele gebouw; ~~of~~
- b) de keuring van een andere representatieve gebouwunit met dezelfde energierelevante kenmerken in hetzelfde gebouw.

97. De certificering van eengezinswoningen mag gebaseerd zijn op de beoordeling van een ander representatief gebouw met een soortgelijk ontwerp, soortgelijke omvang en soortgelijke feitelijke energieprestatie, indien dergelijke overeenstemming kan worden gegarandeerd door de deskundige die het energieprestatiecertificaat afgeeft.

108. Het energieprestatiecertificaat is niet langer dan ~~tien~~ ⇨ ⇩ ⇨ [...] ⇩ ⇨ tien ⇩ jaar geldig.

~~9. De Commissie stelt uiterlijk in 2011, in overleg met de betrokken sectoren, een vrijwillige gemeenschappelijke regeling voor Europese Uniecertificering van de energieprestatie van niet voor bewoning bestemde gebouwen vast. Deze maatregel wordt vastgesteld volgens de in artikel 26, lid 2, bedoelde raadplegingsprocedure. De lidstaten worden aangemoedigd om die regeling te erkennen of te gebruiken, of een gedeelte ervan te gebruiken door haar aan te passen aan de nationale omstandigheden.~~

⇩ nieuw

11. De lidstaten stellen vereenvoudigde procedures voor de actualisering van een energieprestatiecertificaat beschikbaar wanneer alleen afzonderlijke elementen worden verbeterd (afzonderlijke of op zichzelf staande maatregelen).

De lidstaten stellen vereenvoudigde procedures voor de actualisering van een energieprestatiecertificaat beschikbaar wanneer maatregelen worden uitgevoerd die in een renovatiepaspoort zijn opgenomen.

Artikel ~~1742~~

De afgifte van energieprestatiecertificaten

1. De lidstaten zorgen ervoor dat een ⇒ digitaal ⇐ energieprestatiecertificaat wordt afgegeven voor:

- a) gebouwen of gebouwunits die worden gebouwd, ⇒ een ingrijpende renovatie hebben ondergaan, worden ⇐ verkocht of aan een nieuwe huurder verhuurd ⇒ of waarvoor een huurcontract wordt verlengd ⇐; ~~en~~
- b) ↻ bestaande ⚡ gebouwen ~~waar een totale bruikbare vloeroppervlakte van meer dan 500 m²~~ ⇒ die eigendom zijn van of ⇐ ☒ worden bezet door overheidsorganen ☒ ~~een overheidsinstantie wordt bezet en die veelvuldig door het publiek wordt bezocht. Op 9 juli 2015 wordt die drempel van 500 m² tot 250 m² verlaagd.~~

↻ De lidstaten zorgen ervoor dat op verzoek een papieren exemplaar ter beschikking wordt gesteld. ⚡ De verplichting om een energieprestatiecertificaat af te geven geldt niet wanneer er voor het betrokken gebouw of de betrokken gebouwunit een geldig certificaat voorhanden is dat is afgegeven overeenkomstig hetzij Richtlijn ☒ 2010/31/EU ☒ ~~2002/91/EG~~, hetzij de onderhavige richtlijn.

2. De lidstaten eisen dat bij de bouw, verkoop of verhuur van een gebouw of gebouwunit ⇒ of bij de vernieuwing van een huurcontract ⇐ het energieprestatiecertificaat ~~of een kopie daarvan~~ aan de toekomstige ~~nieuwe~~ huurder of koper wordt getoond en aan de koper of ~~nieuwe~~ huurder wordt overhandigd.

3. Wanneer een gebouw vóór de bouw ⇒ of ingrijpende renovatie ⇐ ervan wordt verkocht of verhuurd, kunnen de lidstaten de verkoper ertoe verplichten, in afwijking van de leden 1 en 2, een beoordeling van de toekomstige energieprestatie van dat gebouw te verstrekken; in dat geval wordt het energieprestatiecertificaat uiterlijk na voltooiing van de bouw ⇒ of de renovatie ⇐ van het gebouw afgegeven ⇒ en geeft het de as-builtstatus weer ⇐ .

4. De lidstaten eisen dat, ~~wanneer: gebouwen met een energieprestatiecertificaat; gebouwunits in een gebouw met een energieprestatiecertificaat; en gebouwunits met een energieprestatiecertificaat~~
⇒ gebouwen of gebouwunits die ⇐ te koop of te huur worden aangeboden, ⇒ een energieprestatiecertificaat hebben ⇐ ☒ en dat ☒ de energieprestatie-indicator ⇒ en -klasse ⇐ van het energieprestatiecertificaat van het gebouw of de gebouwunit, al naargelang het geval, in ~~de~~ ⇒ online- en offline- ⇐ advertenties ⇒ , met inbegrip van vastgoedportalsites, worden ⇐ ~~in commerciële media wordt~~ vermeld.

↓ nieuw

⇒ De lidstaten voeren steekproefsgewijze of andere controles uit om de naleving van deze voorschriften te waarborgen. ⇐

↓ 2010/31/EU
☉ Raad

5. De bepalingen van dit artikel worden uitgevoerd overeenkomstig de toepasselijke nationale regelgeving inzake gemeenschappelijk eigendom of gemeenschappelijk bezit.

☉ [...] 5 bis De lidstaten kunnen de in artikel 5, lid 3, bedoelde categorieën gebouwen van de toepassing van de leden 1, 2, 4 en 5 van dit artikel uitsluiten ☉

~~6. De lidstaten kunnen de in artikel 4, lid 2, bedoelde categorieën van gebouwen van de toepassing van de leden 1, 2, 4 en 5 van dit artikel uitsluiten.~~

~~67.~~ De mogelijke gevolgen van energieprestatiecertificaten voor eventuele gerechtelijke procedures worden overeenkomstig de nationale regelgeving bepaald.

↓ nieuw

7. De lidstaten zorgen ervoor dat alle afgegeven energieprestatiecertificaten worden geüpload naar de in artikel 19 bedoelde databank voor de energieprestatie van gebouwen. De upload bevat het volledige energieprestatiecertificaat, met inbegrip van alle gegevens die nodig zijn voor de berekening van de energieprestatie van het gebouw.

↓ 2010/31/EU (aangepast)
⇒ nieuw

Artikel ~~18~~¹²

Afficheren van energieprestatiecertificaten

1. De lidstaten nemen maatregelen om ervoor te zorgen dat in gebouwen waarvoor overeenkomstig artikel ~~17~~¹², lid 1, een energieprestatiecertificaat is afgegeven, ~~waar een totale bruikbare vloeroppervlakte van meer dan 500 m²~~ ☒ die ☒ door overheidsinstanties ~~wordt~~ ☒ worden ☒ bezet en die veelvuldig door het publiek ~~wordt~~ ☒ worden ☒ bezocht, het energieprestatiecertificaat wordt geafficheerd op een opvallende plaats die duidelijk zichtbaar is voor het publiek. ~~Op 9 juli 2015 wordt die drempel van 500 m² tot 250 m² verlaagd.~~
2. De lidstaten schrijven voor dat bij gebouwen waarvoor overeenkomstig artikel ~~17~~¹², lid 1, een energieprestatiecertificaat is afgegeven en waar een totale bruikbare vloeroppervlakte van meer dan 500 m² frequent door het publiek wordt bezocht, het energieprestatiecertificaat wordt geafficheerd op een opvallende plaats die duidelijk zichtbaar is voor het publiek.
3. De bepalingen van ~~dit artikel~~ ☒ de leden 1 en 2 ☒ houden geen verplichting in om de in het energieprestatiecertificaat opgenomen aanbevelingen te afficheren.

Artikel 19

Databanken voor de energieprestatie van gebouwen

1. Elke lidstaat zet een nationale databank voor de energieprestatie van gebouwen op, die het mogelijk maakt gegevens te verzamelen over de energieprestaties van de gebouwen en de algehele energieprestatie van het nationale gebouwenbestand. ➡ Die databank kan bestaan uit een reeks onderling verbonden databanken. ⌂

De databank maakt het mogelijk gegevens te verzamelen met betrekking tot energieprestatiecertificaten, keuringen, het renovatiepaspoort van gebouwen, de indicator van gereedheid voor slimme toepassingen en het berekende of van de meter afgelezen energieverbruik van de betrokken gebouwen.

2. De databank is openbaar toegankelijk, met inachtneming van de Unieregels en nationale regels voor gegevensbescherming. De lidstaten waarborgen de toegang tot het volledige energieprestatiecertificaat voor eigenaren, huurders en beheerders van gebouwen en voor financiële instellingen met betrekking tot de gebouwen in hun investeringsportefeuille. Voor gebouwen die te huur of te koop worden aangeboden, zorgen de lidstaten ervoor dat de toekomstige huurders of kopers toegang krijgen tot het volledige energieprestatiecertificaat.

3. De lidstaten maken informatie openbaar over het aandeel gebouwen in het nationale gebouwenbestand dat beschikt over een energieprestatiecertificaat, alsmede geaggregeerde of geanonimiseerde gegevens over de energieprestatie van de betrokken gebouwen. De openbare informatie wordt ten minste tweemaal per jaar geactualiseerd. De lidstaten stellen geanonimiseerde of geaggregeerde informatie op verzoek ter beschikking van openbare en onderzoeksinstellingen, zoals nationale bureaus voor de statistiek.

4. De lidstaten zorgen ervoor dat de informatie in de nationale databank ten minste eenmaal per jaar wordt doorgegeven aan de waarnemingspost voor het gebouwenbestand.

5. De Commissie stelt uiterlijk op 30 juni 2024 een uitvoeringshandeling vast met een gemeenschappelijk model voor de overdracht van de informatie aan de waarnemingspost voor het gebouwenbestand.

Die uitvoeringshandeling wordt volgens de in artikel 30, lid 3, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

6. Met het oog op de samenhang en de consistentie van de informatie zorgen de lidstaten ervoor dat de nationale databank voor de energieprestatie van gebouwen interoperabel en geïntegreerd is met andere administratieve databanken die informatie over gebouwen bevatten, zoals het nationale gebouw - of grond kadaster en digitale gebouwlogboeken.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 7 (aangepast)
⇒ nieuw
 Raad

Artikel ~~2014~~

~~Keuring van verwarmingssystemen~~ Keuringen

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen voor het instellen van regelmatige keuringen van ~~de toegankelijke delen van~~ de toegankelijke delen van verwarmings -, ventilatie en airconditioning systemen ~~of van gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen~~ met een nominaal vermogen van meer dan 70 kW, ~~zoals de warmtegenerator, het controlesysteem en de circulatiepomp(en), die voor de verwarming van gebouwen worden gebruikt.~~ Het nominale vermogen van het systeem wordt gebaseerd op de som van het nominale vermogen van de verwarmings- en [...]   koelingsgeneratoren .

↓ nieuw
⌚ Raad

2. De lidstaten [...] kunnen afzonderlijke keuringsregelingen vast stellen voor de keuring van residentiële en niet-residentiële systemen.

3. De lidstaten kunnen de frequentie van de keuringen laten variëren naargelang het type en het nominaal vermogen van het systeem, rekening houdend met de kosten voor de keuring van het systeem en de geraamde besparingen van energiekosten die uit de keuring kunnen voortvloeien. De systemen worden ten minste om de vijf jaar gekeurd. Systemen met generatoren met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW worden ten minste om de [...] drie jaar gekeurd.

4. De keuring omvat een beoordeling van de generator of generatoren, de circulatiepompen, de ventilatoren en het controlesysteem. De lidstaten kunnen besluiten aanvullende onder bijlage I vallende bouwsystemen in de keuringsregelingen op te nemen.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 7 (aangepast)
⇒ nieuw

De keuring omvat een beoordeling van het rendement en de dimensionering van de ~~warmte~~ generator ⇒ of generatoren en van de belangrijkste onderdelen ervan ⇐, vergeleken met de ~~verwarmings~~ behoeften van het gebouw en houdt, ~~in voorkomend geval~~, rekening met het vermogen van het ~~verwarmings~~ systeem ~~of het gecombineerd ruimteverwarmings- en ventilatiesysteem~~ om zijn prestatie onder typische of gemiddelde werkingssomstandigheden te optimaliseren. ⇒ In voorkomend geval wordt bij de keuring nagegaan of het haalbaar is het systeem met andere en efficiëntere temperatuurinstellingen te laten werken, waarbij de veilige werking van het systeem wordt gewaarborgd. ⇐

↓ nieuw
⇒ Raad

De keuringsregeling omvat ➡ in voorkomend geval ➡ een beoordeling van de dimensionering van het ventilatiesysteem, vergeleken met de behoeften van het gebouw, en houdt rekening met het vermogen van het ventilatiesysteem om zijn prestatie onder typische of gemiddelde werkingsomstandigheden te optimaliseren.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 7 (aangepast)
⇒ nieuw

Indien na een overeenkomstig dit ☒ artikel ☒ lid verrichte keuring niets aan het ~~verwarmings~~systeem of aan het ~~gecombineerd ruimteverwarmings- en ventilatiesysteem~~ of aan de ~~verwarmings~~behoeften van het gebouw is veranderd, kunnen de lidstaten besluiten dat de dimensionering van de ~~warmtegenerator~~ ➡ belangrijkste onderdelen of de werking bij andere temperaturen ⇐ niet opnieuw moet worden beoordeeld.

52. Technische bouwsystemen die expliciet vallen onder een overeengekomen energieprestatie criterium of een contractuele regeling waarin een overeengekomen niveau van energie-efficiëntieverbetering is vermeld, zoals energieprestatiecontracten, of die worden beheerd door een nutsbedrijf- of netwerkexploitant en daarom aan prestatie monitoringmaatregelen aan de systeemzijde zijn onderworpen, zijn vrijgesteld van de in lid 1 vastgestelde voorwaarden, op voorwaarde dat deze aanpak hetzelfde globale resultaat oplevert als lid 1.

~~63.~~ ~~Als alternatief voor lid 1 en e~~Op voorwaarde dat deze aanpak hetzelfde globale resultaat oplevert als lid 1 kunnen de lidstaten maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de gebruikers worden geadviseerd over de vervanging van ~~warmte~~generatoren, andere wijzigingen van het ~~verwarmings~~stelsel ~~of van het gecombineerd ruimteverwarmings- en ventilatiesysteem~~ en alternatieve oplossingen om $\Rightarrow$ de prestatie, $\Leftarrow$ het rendement en de geschikte dimensie van die systemen te beoordelen.

Vooraleer de in de eerste alinea van dit lid bedoelde alternatieve maatregelen worden toegepast, documenteert elke lidstaat, in een verslag aan de Commissie, de gelijkwaardigheid van het effect van die maatregelen met het effect van de in lid 1 bedoelde maatregelen.

↓ 2018/1999 Art. 53, punt 5

~~Dit verslag wordt bij de Commissie ingediend als onderdeel van de geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen van de lidstaten, als bedoeld in artikel 3 van Verordening (EU) 2018/1999.~~

↓ 2018/844 Art. 1, punt 7 (aangepast)
 $\Rightarrow$ nieuw
☉ Raad

~~74.~~ De lidstaten stellen de voorschriften vast om ervoor te zorgen dat, voor zover dat technisch en economisch haalbaar is, niet voor bewoning bestemde gebouwen met verwarmingssystemen of met gecombineerde ruimteverwarmings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW, $\Rightarrow$ uiterlijk ☉ op ☉ 31 december 2024 $\Leftarrow$ ~~voor het einde van 2025~~ met systemen voor gebouwautomatisering en -controle zijn uitgerust. $\Rightarrow$ Uiterlijk ☉ op ☉ 31 december 2029 wordt de drempel voor het nominale vermogen verlaagd tot 70 kW. $\Leftarrow$

De systemen voor gebouwautomatisering en -controle kunnen:

- a) het energieverbruik permanent controleren, bijhouden, analyseren en de bijsturing ervan mogelijk maken;
- b) de energie-efficiëntie van het gebouw toetsen, efficiëntieverliezen van technische bouwsystemen opsporen, en de persoon die verantwoordelijk is voor het beheer van de voorzieningen of technische installaties informeren over mogelijkheden om de energie-efficiëntie te verbeteren; ~~en~~
- c) communicatie met verbonden technische bouwsystemen en andere apparaten in het gebouw mogelijk maken, en interoperabel zijn met technische bouwsystemen van verschillende soorten eigendomstechnologieën, toestellen en fabrikanten.

85. De lidstaten ~~kunnen~~ ⇒ stellen ⇐ voorschriften vast ~~stellen~~ om ervoor te zorgen dat
⇒ nieuwe ⇐ voor bewoning bestemde gebouwen ⇒ en voor bewoning bestemde gebouwen die
ingrijpende renovaties ondergaan, met ingang van 1 januari 2025 ⇐ uitgerust zijn met:

- a) de functie van permanent elektronisch toezicht waarmee het rendement van de systemen wordt gemeten en de eigenaren of beheerders van het gebouw worden geïnformeerd wanneer het rendement aanzienlijk is gedaald en wanneer onderhoud aan het systeem noodzakelijk is; ~~en~~
- b) doeltreffende controlefuncties om optimale energieopwekking, -distributie en -opslag en optimaal energieverbruik te waarborgen.

☞ De lidstaten kunnen eengezinswoningen die een ingrijpende renovatie ondergaan van de voorschriften van dit lid uitsluiten indien de kosten van de installatie grotere zijn dan de baten ervan. ☹

96. Gebouwen die voldoen aan lid 74 of lid 85 zijn vrijgesteld van de in lid 1 vastgestelde voorschriften.

10. De lidstaten voorzien in controleregelingen of alternatieve maatregelen, waaronder digitale instrumenten, om te certificeren dat de geleverde bouw- en renovatiewerken voldoen aan de vooropgezette energieprestaties en in overeenstemming zijn met de minimumeisen inzake energieprestaties zoals vastgelegd in de bouwvoorschriften.

11. De lidstaten nemen een beknopte analyse van de controleregelingen en de resultaten daarvan op als bijlage bij het in artikel 3 bedoelde plan voor de renovatie van gebouwen. De lidstaten die voor de in lid 6 van dit artikel vermelde alternatieve maatregelen hebben gekozen, nemen een beknopte analyse en de resultaten van de alternatieve maatregelen op.

~~Artikel 15~~

~~Keuring van airconditioningsystemen~~

~~1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen voor het instellen van regelmatige keuringen van de toegankelijke delen van airconditioningsystemen of gecombineerde airconditionings- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 70 kW. De keuring omvat een beoordeling van het rendement en de dimensionering van het airconditioningsysteem vergeleken met de koelingsbehoeften van het gebouw en, in voorkomend geval, rekening houdend met het vermogen van het airconditioningsysteem of het gecombineerde airconditioning- en ventilatiesysteem om zijn prestaties onder typische of gemiddelde werkingomstandigheden te optimaliseren.~~

~~Indien na een overeenkomstig dit lid verrichte keuring niets aan het airconditioningsysteem of het gecombineerde airconditioning- en ventilatiesysteem of de koelingsbehoeften van het gebouw is veranderd, kunnen de lidstaten besluiten dat de dimensionering van het airconditioningsysteem niet opnieuw moet worden beoordeeld.~~

~~Lidstaten die uit hoofde van artikel 1, lid 3, strengere voorschriften handhaven, zijn vrijgesteld van de verplichting tot kennisgeving daarvan aan de Commissie.~~

~~2. Technische bouwsystemen die expliciet vallen onder een overeengekomen energieprestatie criterium of een contractuele regeling waarin een overeengekomen niveau van energie-efficiëntieverbetering is vermeld, zoals energieprestatiecontracten, of die worden beheerd door een nutsbedrijf- of netwerkexploitant en daarom aan prestatie monitoringmaatregelen aan de systeemzijde zijn onderworpen, zijn vrijgesteld van de in lid 1 vastgestelde voorwaarden, op voorwaarde dat deze aanpak hetzelfde globale resultaat oplevert als lid 1.~~

~~3. Als alternatief voor lid 1 en op voorwaarde dat deze aanpak hetzelfde globale resultaat oplevert als lid 1, kunnen de lidstaten maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de gebruikers worden geadviseerd over de vervanging van airconditioningsystemen of gecombineerde airconditioning- en ventilatiesystemen, over andere wijzigingen van het airconditioningsysteem of het gecombineerde airconditioning- en ventilatiesysteem en over alternatieve oplossingen om het rendement en de geschikte dimensie van die systemen te beoordelen.~~

~~Vooraleer de in de eerste alinea van dit lid bedoelde alternatieve maatregelen worden toegepast, documenteert elke lidstaat, in een verslag aan de Commissie, de gelijkwaardigheid van het effect van die maatregelen met het effect van de in lid 1 bedoelde maatregelen.~~

↓ 2018/1999 Art. 53, punt 6

~~Dit verslag wordt bij de Commissie ingediend als onderdeel van de geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen van de lidstaten, als bedoeld in artikel 3 van Verordening (EU) 2018/1999.~~

↓ 2018/844 Art. 1, punt 7

~~4. De lidstaten stellen voorschriften vast om ervoor te zorgen dat, voor zover dat technisch en economisch haalbaar is, niet voor bewoning bestemde gebouwen met airconditioningsystemen of gecombineerde airconditioning- en ventilatiesystemen met een nominaal vermogen van meer dan 290 kW, vóór het einde van 2025 met systemen voor gebouwautomatisering en controle zijn uitgerust.~~

~~De systemen voor gebouwautomatisering en controle kunnen:~~

- ~~a) het energieverbruik permanent controleren, bijhouden, analyseren en de bijsturing ervan mogelijk maken;~~
- ~~b) de energie-efficiëntie van het gebouw toetsen, efficiëntieverliezen van technische bouwsystemen opsporen, en de persoon die verantwoordelijk is voor het beheer van de voorzieningen of technische installaties informeren over mogelijkheden om de energie-efficiëntie te verbeteren; en~~
- ~~e) communicatie met verbonden technische bouwsystemen en andere apparaten in het gebouw mogelijk maken, en interoperabel zijn met technische bouwsystemen van verschillende soorten eigendomstechnologieën, toestellen en fabrikanten.~~

~~5. De lidstaten voorzien in voorschriften om ervoor te zorgen dat voor bewoning bestemde gebouwen uitgerust zijn met:~~

- ~~a) de functie van permanent elektronisch toezicht waarmee het rendement van de systemen wordt gemeten en de eigenaren of beheerders van het gebouw worden geïnformeerd wanneer het rendement aanzienlijk is gedaald en wanneer onderhoud aan het systeem noodzakelijk is; en~~
- ~~b) doeltreffende controlefuncties om optimale energieopwekking, distributie en opslag en optimaal energieverbruik te waarborgen.~~

~~6. Gebouwen die voldoen aan lid 4 of lid 5 zijn vrijgesteld van de in lid 1 vastgestelde voorschriften.~~

Artikel ~~21~~46

Verslagen over de keuring van verwarmings- ~~en~~ ,ventilatie- ~~en~~ en airconditioningsystemen

1. Na elke keuring van een verwarmings- ~~en~~ , ventilatie- ~~en~~ of airconditioningsysteem wordt er een keuringsverslag uitgebracht. Het keuringsverslag bevat het resultaat van de overeenkomstig artikel ~~2014 of 15~~ verrichte keuring alsmede aanbevelingen voor een kostenefficiënte verbetering van de energieprestatie van het gekeurde systeem.

~~De~~ ~~en~~ Die ~~en~~ aanbevelingen kunnen worden gebaseerd op een vergelijking van de energieprestatie van het gekeurde systeem met het best haalbare systeem dat beschikbaar is en met een soortgelijk systeem waarvan alle relevante onderdelen voldoen aan het door de desbetreffende wetgeving vereiste energieprestatieniveau.

2. Het keuringsverslag wordt aan de eigenaar of huurder van het gebouw overhandigd.

3. Het keuringsverslag wordt overeenkomstig artikel 19 naar de nationale databank voor de energieprestatie van gebouwen geüpload.

Artikel ~~22~~⁴⁷

Onafhankelijke deskundigen

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de energieprestatiecertificering van gebouwen ⇒ , de opstelling van renovatiepaspoorten, de beoordeling van de gereedheid voor slimme toepassingen, ⇐ en de keuring van verwarmings- ⌚ , ventilatie- ⌚ ⌚ [...] ⌚ en airconditioningsystemen op onafhankelijke wijze worden uitgevoerd door gekwalificeerde en/of ⇒ gecertificeerde ⇐ ~~erkende~~ deskundigen die hetzij zelfstandig hetzij in dienst van een openbaar orgaan of particuliere onderneming optreden.

De deskundigen worden ~~geaccrediteerd~~ ⇒ gecertificeerd overeenkomstig artikel 26 van Richtlijn (EU) .../... [herschikte EED] ⇐ naargelang hun competenties.

2. De lidstaten stellen informatie over opleiding en ~~accrediteringen~~ ⇒ certificeringen ⇐ beschikbaar voor het publiek. De lidstaten zien erop toe dat regelmatig bijgewerkte lijsten van gekwalificeerde en/of ~~geaccrediteerde~~ ⇒ gecertificeerde ⇐ deskundigen, dan wel regelmatig bijgewerkte lijsten van ~~geaccrediteerde~~ ⇒ gecertificeerde ⇐ bedrijven die de diensten van dergelijke deskundigen aanbieden, voor het publiek beschikbaar worden gesteld.

Artikel 23

Certificering van professionals in de bouwsector

1. De lidstaten zorgen ervoor dat professionals in de bouwsector die geïntegreerde renovatiewerken uitvoeren, over de nodige bekwaamheid beschikken overeenkomstig artikel 26 [herschikte EED].
 2. Waar passend en haalbaar zorgen de lidstaten ervoor dat certificerings- of gelijkwaardige kwalificatieregelingen beschikbaar zijn voor aanbieders van geïntegreerde renovatiewerken, wanneer dit niet onder artikel 18, lid 3, van Richtlijn (EU) 2018/2001 [gewijzigde RED] of artikel 26 van Richtlijn (EU) .../....[herschikte EED] valt.
-

↓ 2010/31/EU (aangepast)
⇒ nieuw
⇒ Raad

Artikel ~~24~~¹⁸

Onafhankelijk controlesysteem

1. De lidstaten zien erop toe dat er overeenkomstig bijlage ~~H~~^{VI} onafhankelijke controlesystemen worden ingesteld voor de energieprestatiecertificaten en ⇒ dat onafhankelijke controlesystemen worden ingesteld voor de renovatiepaspoorten, de indicatoren van gereedheid voor slimme toepassingen en ⇐ ~~voor~~ de keuringsverslagen van verwarmings- ➡, [...] ventilatie- ⬅ en airconditioningsystemen. De lidstaten kunnen afzonderlijke systemen voor de controle op energieprestatiecertificaten ⇒ , renovatiepaspoorten, indicatoren voor slimme gereedheid ⇐ en ~~voor~~ ~~de controle op~~ verslagen inzake de keuring van verwarmings- en airconditioningsystemen instellen.

2. De lidstaten mogen de verantwoordelijkheid voor de tenuitvoerlegging van de onafhankelijke controlesystemen delegeren.

Indien zij dat doen, dienen zij ervoor te zorgen dat de onafhankelijke controlesystemen ten uitvoer worden gelegd overeenkomstig bijlage VIII.

3. De lidstaten vereisen dat de energieprestatiecertificaten $\Rightarrow$, de renovatiepaspoorten, de indicatoren van gereedheid voor slimme toepassingen $\Leftarrow$ en ~~de in lid 1 bedoelde~~ keuringsverslagen $\boxtimes$ als bedoeld in lid 1 $\boxtimes$ op verzoek ter beschikking worden gesteld van de bevoegde instanties of organen.

$\Downarrow$ 2018/844 Art. 1, punt 8 (aangepast) $\Rightarrow$ nieuw $\Rightarrow$ Raad

Artikel ~~25~~¹⁹

Evaluatie

De Commissie, bijgestaan door $\Rightarrow$ ~~de deskundigen van~~ $\Leftarrow$ het ~~bij~~ $\boxtimes$ in $\boxtimes$ artikel ~~30~~²⁶ ingestelde $\boxtimes$ bedoelde $\boxtimes$ comité, verricht uiterlijk $\Rightarrow$ eind 2027 $\Leftarrow$ ~~op 1 januari 2026~~ een evaluatie van deze richtlijn in het licht van de ervaring die is opgedaan en de vooruitgang die is geboekt met de toepassing ervan en doet zo nodig voorstellen.

In het kader van die evaluatie ⇒ beoordeelt de Commissie of de toepassing van deze richtlijn in combinatie met andere wetgevingsinstrumenten met betrekking tot energie-efficiëntie en broeikasgasemissies van gebouwen, met name door middel van koolstofbeprijzing, voldoende vooruitgang oplevert in de richting van een volledig koolstofvrij en emissievrij gebouwenbestand tegen 2050, dan wel of verdere bindende maatregelen op Unieniveau moeten worden genomen, met name verplichte minimumnormen voor energieprestaties voor het hele gebouwenbestand. ⇐

~~onderzoekt de~~ De Commissie onderzoekt ☒ ook ☒ op welke wijze de lidstaten geïntegreerde stads- of buurtbenaderingen in het gebouwen- en energie-efficiëntiebeleid van de Unie kunnen toepassen, waarbij wordt gewaarborgd dat elk gebouw aan de minimeisen voor de energieprestatie voldoet, bijvoorbeeld door middel van algemene renovatieregelingen die van toepassing zijn op een aantal gebouwen in een ruimtelijke context in plaats van op een enkel gebouw. ~~De Commissie evalueert met name de behoefte aan een verdere verbetering van de energieprestatiecertificaten overeenkomstig artikel 11.~~

↓ 2018/844 artikel 1, punt 9)
(aangepast)

~~Artikel 19 bis~~

Haalbaarheidsstudie

~~De Commissie verricht vóór 2020 een haalbaarheidsstudie die de mogelijkheden nagaat en een tijdschema voorstelt voor het invoeren van de keuring van autonome ventilatiesystemen, alsook van een facultatief gebouwrenovatiepaspoort in aanvulling op de energieprestatiecertificaten, teneinde te komen tot een op kwaliteitseriteria gebaseerd renovatiestappenplan voor de lange termijn voor specifieke gebouwen die volgt op een energieaudit en een beeld geeft van de maatregelen en renovaties die de energieprestaties zouden kunnen verbeteren.~~

↓ 2010/31/EU ⇒ nieuw

Artikel ~~26~~²⁰

Informatie

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om de eigenaars of huurders van gebouwen of gebouweenheden ⇒ en alle betrokken marktdeelnemers ⇐ te informeren over de verschillende methoden en praktijken die dienen om de energieprestatie te verbeteren. ⇒ De lidstaten nemen met name de nodige maatregelen om kwetsbare huishoudens op maat gesneden informatie te verstrekken. ⇐

↓ 2018/844 Art. 1, punt 10

2. De lidstaten verstrekken eigenaars of huurders van gebouwen met name informatie over de energieprestatiecertificaten en het doel ervan, alsmede over kosteneffectieve maatregelen, en, voor zover van toepassing, de beschikbare financiële instrumenten om de energieprestatie van het gebouw te verbeteren en om cv-ketels op fossiele brandstoffen te vervangen door duurzamere alternatieven. De lidstaten verstrekken deze informatie door middel van toegankelijke en transparante adviesinstrumenten, zoals renovatieadvies en centrale aanspreekpunten.

↓ 2010/31/EU (aangepast) ⇒ nieuw

De Commissie assisteert de lidstaten op hun verzoek bij het organiseren van voorlichtingscampagnes in het kader van lid 1 en de eerste alinea van dit lid; deze kunnen worden opgezet in de vorm van uniale programma's.

3. De lidstaten zorgen ervoor dat er begeleiding en scholing beschikbaar zijn voor degenen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van deze richtlijn. Die begeleiding en scholing zijn toegespitst op het belang van betere energieprestatie en moeten het in beschouwing nemen van de optimale combinatie van verbeteringen in energie-efficiëntie, ⇒ de vermindering van broeikasgasemissies, ⇐ gebruikmaking van energie uit hernieuwbare bronnen en stadsverwarming en -koeling bij het plannen, ontwerpen, bouwen en renoveren van industrie- en woongebieden, mogelijk maken. ⇒ Dergelijke begeleiding en scholing kunnen ook betrekking hebben op structurele verbeteringen, aanpassing aan de klimaatverandering, brandveiligheid, risico's in verband met intense seismische activiteit, de verwijdering van gevaarlijke stoffen zoals asbest, emissies van luchtverontreinigende stoffen (met inbegrip van fijnstof) en toegang voor personen met een handicap. ⇐

4. De Commissie wordt uitgenodigd om voortdurend verbetering in haar informatiediensten aan te brengen, met name in de website die is opgezet als Europees portaal voor energie-efficiëntie in gebouwen, en die zich richt op burgers, beroepsbeoefenaren en overheidsinstanties, met als doel de lidstaten bij te staan bij hun voorlichtings- en bewustmakingsinspanningen. Die website kan als informatie ook links bevatten naar de desbetreffende uniale, nationale, regionale en lokale wetgeving, links naar de EUROPA-websites, met daarop de nationale actieplannen voor energie-efficiëntie, links naar beschikbare financiële instrumenten, alsmede naar voorbeelden van beste praktijken op nationaal, regionaal en lokaal niveau. In het kader van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling ⇒ , het Cohesiefonds en het Fonds voor een rechtvaardige transitie ⇐ zet de Commissie haar informatiediensten voort en intensificeert ze verder met het oog op de bevordering van het gebruik van beschikbare fondsen door geïnteresseerde belanghebbenden, waaronder nationale, regionale en plaatselijke overheden, van bijstand en informatie over financieringsmogelijkheden te voorzien, met inachtneming van de meest recente wijzigingen in het regelgevingskader.

Artikel ~~27~~²¹

Raadpleging

Om een doeltreffende uitvoering van ~~de~~ ☒ deze ☒ richtlijn in de hand te werken, voeren de lidstaten overleg met de betrokken belanghebbenden, waaronder plaatselijke en regionale overheden, overeenkomstig de toepasselijke nationale wetgeving en voor zover het passend is. Dergelijk overleg is met name van belang voor de toepassing van ~~de artikelen 9 en 26~~²⁰.

Artikel ~~28~~²²

Aanpassing van bijlage I aan de technische vooruitgang

De Commissie zorgt voor de ~~aanpassing van de punten 3 en 4 van bijlage I aan de technische vooruitgang~~ middels ☒ vaststelling van ☒ gedelegeerde handelingen overeenkomstig ~~de artikelen 29~~^{23, 24 en 25} ☒ met betrekking tot de aanpassing van de punten 4 en 5 van bijlage I aan de technische vooruitgang ☒ .

Artikel ~~2923~~

Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie

1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen wordt aan de Commissie toegekend onder de in dit artikel neergelegde voorwaarden.
2. De in de artikelen ~~65~~, ⇒ 7, 10, ⇐ ~~138~~ en ~~2822~~ bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen wordt aan de Commissie toegekend voor ~~een termijn van vijf jaar~~ ⌚ ~~een termijn van vijf jaar~~ ⌚ ⇒ ⌚ [...] ⌚ ⇐, met ingang van ⇒ [datum van inwerkingtreding van deze richtlijn] ⇐ ~~9 juli 2018. De Commissie stelt uiterlijk negen maanden vóór het einde van de termijn van vijf jaar een verslag op over de bevoegdheidsdelegatie. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend met termijnen van dezelfde duur verlengd, tenzij het Europees Parlement of de Raad zich uiterlijk drie maanden vóór het einde van elke termijn tegen deze verlenging verzet.~~ ⌚ [...] ⌚
3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in de artikelen ~~65~~, ⇒ 7, 10, ⇐ ~~138~~ en ~~2822~~ bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in het besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

4. Vóór de vaststelling van een gedelegeerde handeling raadpleegt de Commissie de door de lidstaten aangewezen deskundigen, en wel overeenkomstig de in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven vastgelegde beginselen.
5. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, stelt zij het Europees Parlement en de Raad gelijktijdig hiervan in kennis.
6. Een overeenkomstig artikel ~~65~~, ⇨ 7, 10, ⇨ ~~138~~ of ~~2822~~ vastgestelde gedelegeerde handeling treedt slechts in werking indien noch het Europees Parlement, noch de Raad binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad daartegen bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad de Commissie vóór het verstrijken van deze termijn hebben meegedeeld dat zij geen bezwaar zullen maken. Deze termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of van de Raad met twee maanden verlengd.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 13

Artikel ~~3026~~

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité. Dat is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 4 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.
3. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel ~~31~~²⁷

Sancties

De lidstaten stellen de regels vast inzake de sancties die van toepassing zijn op inbreuken op de krachtens deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen en treffen alle nodige maatregelen opdat zij worden toegepast. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. De lidstaten stellen de Commissie ~~uiterlijk op 9 januari 2013 in kennis van die bepalingen en stellen haar~~ onverwijld in kennis van eventuele ~~latere~~ wijzigingen ~~daarop~~ ☒ van de overeenkomstig artikel 27 van Richtlijn 2010/31/EU meegedeelde bepalingen ☒.

Artikel ~~32~~²⁸

Omzetting

1. De lidstaten ~~dienen uiterlijk op 9 juli 2012~~ ☒ doen ☒ de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen ~~vast te stellen en bekend te maken om~~ ☒ in werking treden om ☒ ⇒ uiterlijk op [...] ⇐ aan de artikelen ~~2 tot en met 18~~ ⇒ 1, 2, 3, 5 tot en met 26, 29 en 32 en aan de bijlagen I, II, III en V tot en met IX ⇐ ~~en aan de artikelen 20 en 27~~ te voldoen. ☒ Zij delen de Commissie onmiddellijk de tekst van die bepalingen en een concordantietabel mee. ☒

~~Zij passen die bepalingen wat betreft de artikelen 2, 3, 9, 11, 12, 13, 17, 18, 20 en 27 toe vanaf ten laatste 9 januari 2013. Zij passen die bepalingen wat betreft de artikelen 4, 5, 6, 7, 8, 14, 15 en 16 toe op door de overheid gebruikte gebouwen vanaf ten laatste 9 januari 2013 en op andere gebouwen vanaf ten laatste 9 juli 2013. Zij kunnen de toepassing van artikel 12, leden 1 en 2, op verhuurde afzonderlijke gebouwunits uitstellen tot 31 december 2015. Dit mag echter niet ertoe leiden dat er in de betrokken lidstaat minder certificaten worden afgegeven dan krachtens Richtlijn 2002/91/EG het geval zou zijn.~~ Wanneer de lidstaten ☒ die ☐ bepalingen vaststellen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar deze richtlijn verwezen. In die bepalingen wordt tevens vermeld dat verwijzingen in bestaande wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen naar ~~Richtlijn 2002/91/EG~~ ☒ de bij deze richtlijn ingetrokken richtlijn ☐ gelden als verwijzingen naar de onderhavige richtlijn. De regels voor die verwijzing en de formulering van die vermelding worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van nationaal recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel ~~33~~²⁹

Intrekking

Richtlijn ☒ 2010/31/EU ☒ ~~2002/91/EG~~, gewijzigd bij de in bijlage ~~VIII~~^{IV}, deel A, genoemde ~~verordening~~ ☒ handelingen ☒, wordt ~~hierbij~~ met ingang van ☒ [...] ☒ ~~1 februari 2012~~ ingetrokken, onverminderd de verplichtingen van de lidstaten wat betreft de ~~termijn~~ ☒ termijnen ☒ voor ☒ de ☒ omzetting in nationaal recht en de ☒ data voor de ☒ toepassing van de in bijlage ~~VIII~~^{IV}, deel B, genoemde ~~richtlijn~~ ☒ richtlijnen ☒.

Verwijzingen naar ☒ de ingetrokken richtlijn ☒ ~~Richtlijn 2002/91/EG~~ gelden als verwijzingen naar de onderhavige richtlijn en worden gelezen volgens de concordantietabel in bijlage ~~IX~~^V.

Artikel ~~34~~³⁰

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van ~~haar~~ ☒ de ☒ bekendmaking ☒ ervan ☒ in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

☒ De artikelen 4, 27, 28, 30, 31, 33, 34 en 35 en bijlage IV zijn van toepassing met ingang van [de dag na de datum in artikel 32, eerste alinea]. ☒

Artikel ~~3534~~

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

*Voor het Europees Parlement
De voorzitter*

*Voor de Raad
De voorzitter*

BIJLAGE I

***ALGEMEEN GEMEENSCHAPPELIJK KADER VOOR HET BEREKENEN VAN ENERGIEPRESTATIE VAN
GEBOUWEN***

(bedoeld in artikel ~~42~~)

↓ 2018/844 Art. 1, punt 14 en bijlage
punt 1), a) (aangepast)
⇒ nieuw

1. De energieprestatie van een gebouw wordt bepaald op grond van het berekende of het ~~werkelijke~~ ☒ van de meter afgelezen ☒ energieverbruik en geeft het normale energieverbruik weer voor ruimteverwarming, ruimtekoeling, warm water voor huishoudelijke doeleinden, ventilatie, ingebouwde verlichting en andere technische bouwsystemen. ~~De lidstaten zorgen ervoor dat het normale energieverbruik representatief is voor de werkelijke bedrijfsomstandigheden voor elke relevante typologie en het normale gebruikersgedrag weerspiegelt. Waar mogelijk worden het normale energieverbruik en het normale gebruikersgedrag gebaseerd op beschikbare nationale statistieken, bouwvoorschriften en metergegevens.~~ ☒

↓ nieuw
⇒ Raad

Wanneer de energieprestatie van gebouwen wordt berekend aan de hand van metergegevens, moet de berekeningsmethode van zodanige aard zijn dat de invloed van het gedrag van de bewoners en van het plaatselijke klimaat, die niet in het resultaat van de berekening mogen worden weerspiegeld, kan worden geïdentificeerd. Metergegevens die worden gebruikt om de energieprestatie van gebouwen te berekenen, moeten ten minste ⇒ [...] ⇐ ⇒ maandelijks ⇐ worden afgelezen en moeten differentiëren tussen energiedragers.

De lidstaten kunnen zich baseren op het van de meter afgelezen energieverbruik onder normale bedrijfsomstandigheden om de juistheid van het berekende energieverbruik te controleren en een vergelijking tussen de berekende en de werkelijke prestaties mogelijk te maken. Van de meter afgelezen energieverbruik voor verificatie- en vergelijkingsdoeleinden mag worden gebaseerd op maandelijkse metingen.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 14 en bijlage punt 1), a) (aangepast)
⇒ nieuw
⇒ Raad

Ten behoeve zowel van energieprestatiecertificering als conformiteit met de minimumeisen inzake energieprestatie wordt de energieprestatie van een gebouw uitgedrukt in een numerieke indicator van het primaire energieverbruik ⇒ per eenheid ⇒ [...] ⇐ ⇒ bruikbare ⇐ vloeroppervlakte per jaar, ⇐ in kWh/(m² per ⇒ . ⇐ jaar). De methode voor de bepaling van de energieprestatie van een gebouw is transparant en vatbaar voor innovatie.

De lidstaten beschrijven hun nationale berekeningsmethode op basis van ⇒ bijlage A ⇐ ~~de nationale bijlagen~~ bij de ☒ belangrijkste Europese ☒ ~~overkoepelende~~ normen ☒ inzake de energieprestatie van gebouwen ☒ , met name ☒ EN ☒ ISO 52000-1, ☒ EN ISO ☒ 52003-1, ☒ EN ISO ☒ 52010-1, ☒ EN ISO ☒ 52016-1, ~~en~~ ☒ EN ISO ☒ 52018-1, ⇒ EN 16798-1 en EN 17423 of vervangende documenten ⇐ ~~die zijn opgesteld op basis van het aan het Europees Comité voor normalisatie (CEN) verstrekte mandaat M/480~~. De onderhavige bepaling vormt geen juridische codificatie van deze normen.

↴ nieuw

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat voor gebouwen waar stadsverwarming of -koeling wordt geleverd, de voordelen van die levering worden erkend en in de berekeningsmethode in aanmerking worden genomen via afzonderlijk gecertificeerde of erkende primaire-energiefactoren.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 14 en bijlage punt 1), b)
⇒ nieuw
⌚ Raad

2. De energiebehoeften ⇒ en het energieverbruik ⇐ voor ruimteverwarming, ruimtekoeling, warm water voor huishoudelijke doeleinden, ventilatie, verlichting en andere technische bouwsystemen worden berekend ⇒ per tijdsinterval van een ⌚ maand, ⌚ uur of minder, teneinde rekening te houden met wisselende omstandigheden die een aanzienlijke invloed hebben op de werking van het systeem en het binnenklimaat, en ⇐ teneinde de door de lidstaten op nationaal of regionaal niveau bepaalde normen inzake gezondheid, binnenluchtkwaliteit en comfort te optimaliseren.

↴ nieuw

Wanneer productspecifieke regelgeving voor energiegerelateerde producten die is vastgesteld krachtens Richtlijn 2009/125/EG, specifieke eisen inzake productinformatie bevat met het oog op de berekening van de energieprestatie uit hoofde van de onderhavige richtlijn, vereisen de nationale berekeningsmethoden geen aanvullende informatie.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 14 en bijlage
punt 1), b) (aangepast)
⇒ nieuw
☉ Raad

Primaire energie wordt berekend op basis van primaire-energie-~~of wegings~~ ☉ of wegings ☉ factoren ⇒ (waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen niet-hernieuwbaar, hernieuwbaar en totaal) ⇐ per energiedrager, die ⇒ erkend zijn door de nationale autoriteiten. Die primaire-energiefactoren ⇐ ****kunnen**** op hun beurt gebaseerd ~~kunnen~~ zijn op nationale, regionale of plaatselijke ⇒ informatie. Primaire-energiefactoren kunnen worden vastgesteld op ⇐ jaarlijkse, ~~en mogelijk ook~~ seizoenbepaalde, of maandelijke ⇒ , dagelijkse of uurlijkse basis ⇐ ~~gewogen gemiddelden~~, of op specifiekere informatie die beschikbaar wordt gesteld voor afzonderlijke stadssystemen.

De lidstaten definiëren de primaire-energiefactoren of de wegingsfactoren. ⇒ De gekozen opties en de gegevensbronnen worden gerapporteerd overeenkomstig EN 17423 of een vervangend document. De lidstaten kunnen kiezen voor een overeenkomstig Richtlijn (EU) .../... [herschikte EED] vastgestelde gemiddelde primaire-energiefactor voor elektriciteit in de EU in plaats van een primaire-energiefactor die de elektriciteitsmix in het land weerspiegelt. ⇐

~~Bij de toepassing van die factoren voor de berekening van energieprestaties zorgen de lidstaten ervoor dat optimale energieprestaties van de bouwseil worden nagestreefd.~~

~~Bij de berekening van primaire-energiefactoren ten behoeve van de berekening van de energieprestatie van gebouwen kunnen lidstaten rekening houden met door de energiedrager geleverde hernieuwbare energiebronnen, alsook met ter plaatse opgewekte en gebruikte hernieuwbare energiebronnen, mits dat geschiedt op niet-discriminerende basis.~~

↓ 2018/844 Art. 1, punt 14 en bijlage punt 1), c) ⇒ nieuw

32-bis. Om de energieprestatie van een gebouw uit te drukken, kunnen de lidstaten ervoor kiezen aanvullende numerieke indicatoren te bepalen voor het totale verbruik van primaire (niet-hernieuwbare en hernieuwbare) energie en voor de geproduceerde ⇒ operationele ⇐ broeikasgasemissies in kg CO₂-equivalent per m² per jaar.

↓ 2010/31/EU (aangepast)

43. Bij de bepaling van de methodologie worden ten minste de volgende aspecten in aanmerking genomen:

- a) de volgende feitelijke thermische kenmerken van het gebouw, inclusief scheidingswanden:
 - i) warmtecapaciteit;
 - ii) isolatie;
 - iii) passieve verwarming;
 - iv) koelingselementen; ~~en~~
 - v) koudebruggen;
- b) verwarmingsinstallatie en warmwatervoorziening, met inbegrip van de isolatiekenmerken;
- c) airconditioningsystemen;
- d) natuurlijke en mechanische ventilatie, wat ook luchtdichtheid kan omvatten;
- e) ingebouwde lichtinstallatie (vooral buiten de woonsector);
- f) ontwerp, plaatsing en plaatsbepaling van het gebouw, met inbegrip van het buitenklimaat;
- g) passieve zonnepanelen en zonwering;

h) de omstandigheden betreffende het binnenklimaat, inclusief het kunstmatig binnenklimaat;

i) interne belasting.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 14 en bijlage punt 1), d)

54. Er wordt rekening gehouden met de positieve invloed van de volgende aspecten:

↓ 2010/31/EU

a) plaatselijke blootstelling aan zonlicht, actieve zonnepanelen en andere verwarmings- en elektriciteitssystemen op basis van energie uit hernieuwbare bronnen;

b) elektriciteit geproduceerd door middel van warmtekrachtkoppeling;

c) stadsverwarmings- en stadskoelingssystemen of blokverwarmings- en blokkoeelingssystemen;

d) natuurlijk licht.

65. Ten behoeve van de berekening moeten gebouwen op een geschikte wijze worden onderverdeeld in de volgende categorieën:

a) eengezinswoningen van verschillende typen;

b) appartementencomplexen;

c) kantoren;

d) onderwijsgebouwen;

e) ziekenhuizen;

f) hotels en restaurants;

g) sportvoorzieningen;

h) groot- en kleinhandelsgebouwen;

i) andere typen energieverbruikende gebouwen.

↓ nieuw
→ Raad

BIJLAGE II

MODEL VOOR DE NATIONALE PLANNEN VOOR DE RENOVATIE VAN GEBOUWEN

(BEDOELD IN ARTIKEL 3)

EPBD artikel 3	Verplichte indicatoren	Facultatieve indicatoren	[...] Opmerkingen
a) Overzicht van het nationale gebouwenbestand	Aantal gebouwen en totale vloeroppervlakte (m²): — per type gebouw (inclusief openbare gebouwen en sociale woningen) — per energieprestatieklasse — BENG — slechtst presterend (definitie opnemen)	Aantal gebouwen en totale vloeroppervlakte (m²): — per leeftijd van het gebouw — per grootte van het gebouw — per klimaatzone — sloop (aantal en totale vloeroppervlakte)	
	Aantal energieprestatiecertificaten: — per type gebouw (inclusief openbare gebouwen) — per energieprestatieklasse	Aantal energieprestatiecertificaten: - per bouwperiode	

	— Jaarlijkse renovatiepercentages: aantal en totale vloeroppervlakte (m²): — per type gebouw — tot bijna-energieneutrale gebouwen — per grondigheidsniveau van de renovatie (gewogen gemiddelde renovatie) — ↻ [...] ⌚		
	Jaarlijks primair en finaal energieverbruik (ktoe): - per type gebouw - per eindgebruiker ↻ [...] ⌚ ↻ <u>Gemiddeld primair energieverbruik in kWh/(m².jaar) voor voor bewoning bestemde gebouwen</u> ⌚ Aandeel hernieuwbare energie in de gebouwensector (opgewekte MW): — voor verschillende toepassingen ↻ [...] ⌚ ↻ <u>Energiebesparing (ktoe)</u> - <u>voor bewoning bestemd gebouw</u>	Vermindering van de energiekosten (EUR) per huishouden (gemiddeld) Primair ↻ [...] ⌚ ↻ <u>energieverbruik</u> ⌚ van gebouwen in de top 15 % (drempel substantiële bijdrage) en de top 30 % (drempel “geen ernstige afbreuk doen aan”) van het nationale gebouwenbestand, overeenkomstig de gedelegeerde EU-taxonmie-verordening Klimaat Aandeel verwarmingssysteem in de gebouwensector per type cv-ketel/verwarmingssysteem	↻ [...] ⌚ ↻ <u>Voor de energiebesparingsindicator kunnen ramingen worden gebruikt</u> ⌚ ↻ <u>Wat betreft de indicator inzake het aandeel hernieuwbare energie in de gebouwensector kan worden verwezen naar:</u> - <u>totaal geïnstalleerd vermogen van elke techniek voor hernieuwbare energie (MW), fotovoltaïsche installaties inbegrepen (op daken, van het net losgekoppeld) en van biomassa</u> - <u>totale reële bijdrage (bruto elektriciteitsproductie) van elke techniek voor het opwekken van hernieuwbare elektriciteit (GWh), fotovoltaïsche installaties inbegrepen (op daken, van het net losgekoppeld) en van biomassa</u>

	- <u>niet voor bewoning bestemd gebouw</u> - <u>overheidsinstanties</u> —	☞ <u>Aandeel hernieuwbare energie in de gebouwensector (gegenereerde MW):</u> - <u>ter plaatse</u> - <u>elders</u> ☹	- <u>gebruik van hernieuwbare energie in gebouwen</u> - <u>opwekking van elektriciteit en warmte in gebouwen (ktoe ☹)</u>
	<u>Jaarlijkse broeikasgasemissies (kgCO₂eq/(m².jaar):</u> ☞ [...] ☹ <u>Jaarlijkse vermindering van broeikasgasemissies (kgCO₂eq/(m².jaar):</u> — ☞ [...] ☹	☞ <u>Indicatoren gedifferentieerd naar gebouwentype (inclusief openbare gebouwen) ☹</u>	
	<u>Marktbelemmeringen en marktfalen (beschrijving):</u> — <u>Gescheiden prikkels</u> — <u>Capaciteit van de bouw- en energiesector</u> ☞ [...] ☹ ☞ <u>Evaluatie ☹ van de capaciteiten in de bouwsector en de sectoren energie-efficiëntie en</u>	<u>Marktbelemmeringen en marktfalen (beschrijving):</u> — <u>administratief</u> — <u>financieel</u> — <u>technisch</u> — <u>bewustzijn</u> — <u>ander</u> <u>Aantal:</u>	

	hernieuwbare energie	— bedrijven die energiediensten verlenen — bouwondernemingen — architecten en ingenieurs — geschoolde arbeidskrachten — centrale aanspreekpunten — kmo's in de bouw-/renovatiesector Projecties van het aantal werknemers in de bouwsector: - architecten/ingenieurs/geschoolde werknemers die met pensioen zijn gegaan - architecten/ingenieurs/geschoolde werknemers die de markt betreden - jongeren in de sector - vrouwen in de sector Overzicht en prognose van de prijsontwikkeling van bouwmaterialen en nationale marktontwikkelingen	
--	----------------------	--	--

	Energiearmoede (definitie): — % personen getroffen door energiearmoede — aandeel van het besteedbaar huishoudensinkomen dat wordt besteed aan energie — bevolking die in slechte woonomstandigheden leeft (bv. lekkend dak) of met onvoldoende thermisch comfort		
	Primaire-energiefactoren: — per energiedrager — niet-hernieuwbare primaire-energiefactor — hernieuwbare primaire-energiefactor — totale primaire-energiefactor		
	Definitie van bijna-energieneutraal gebouw voor nieuwe en bestaande gebouwen	Overzicht van het wettelijke en administratieve kader	
	Kostenoptimale minimumeisen voor nieuwe en bestaande gebouwen		

b) Routekaart voor 2030, 2040, 2050	Streefcijfers voor jaarlijkse renovatiepercentages: aantal en totale vloeroppervlakte (m²): — per type gebouw — slechtst presterende	Streefcijfers voor het verwachte aandeel (%) gerenoveerde gebouwen: — per type gebouw - per grondigheidsniveau van de renovatie	
	Streefcijfer voor verwacht jaarlijks primair en finaal energieverbruik (ktoe): — per type gebouw — per eindgebruik Verwachte energiebesparingen: — per type gebouw	Aandeel energie uit hernieuwbare bronnen in de gebouwensector (opgewekte MW)	
	Streefcijfers voor verwachte broeikasgasemissies (kgCO₂eq/(m².jaar): ☞ [...] ☹ Streefcijfers voor verwachte vermindering van broeikasgasemissies (%): ☞ [...] ☹	☞ <u>Indicatoren gedifferentieerd naar gebouwentype (inclusief overheidsgebouwen)</u> ☹ ☞ [...] ☹	☞ <u>Splitsen in emissies die onder hoofdstuk III (vaste installaties), onder hoofdstuk IV bis [nieuwe emissiehandel voor gebouwen en wegvervoer] van Richtlijn 2003/87/EG en onder andere voorraden vallen</u> ☹
	Verwachte bredere voordelen — ☞ [...] ☹ % daling van personen getroffen door energiearmoede	— Stijging van bbp (aandeel en in miljard EUR) — ☞ <u>Scheppen van nieuwe banen</u> ☹	

		Bijdrage ➡ [...] Ⓒ aan het bindende nationale streefcijfer ➡ van de lidstaat Ⓒ voor broeikasgasemissies krachtens [herziene verordening inzake de verdeling van de inspanningen]	
	Bijdrage ➡ van de lidstaat Ⓒ aan de energie-efficiëntiedoelstellingen van de Unie overeenkomstig ➡ artikel 4 van Ⓒ Richtlijn (EU) .../.... [herschikte EED] ➡ toe te schrijven aan de renovatie van gebouwen Ⓒ (aandeel en cijfer in ktoe) ➡ [...] Ⓒ	– ➡ [...] Ⓒ	
	Bijdrage ➡ van de lidstaat Ⓒ aan het streefcijfer voor hernieuwbare energie van de Unie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001 [gewijzigde RED] (aandeel, opgewekte MW ➡), toe te schrijven aan de renovatie van gebouwen Ⓒ : – ➡ [...] Ⓒ	➡ Bijdrage ➡ [...] Ⓒ aan het streefcijfer voor hernieuwbare energie van de Unie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001 [gewijzigde RED] (aandeel, opgewekte MW) afgezet tegen het algemene streefcijfer voor energie uit hernieuwbare bronnen Ⓒ	

		➡ Bijdrage aan de klimaatdoelstelling voor 2030 en de doelstelling inzake klimaatneutraliteit voor 2050 van de Unie overeenkomstig Verordening (EU) 2021/1119 (aandeel en cijfer in (kgCO₂eq/(m².jaar)): afgezet tegen de algemene decarbonisatiedoelstelling ➡	
c) Overzicht van uitgevoerde en geplande beleidslijnen en maatregelen	Beleidslijnen en maatregelen met betrekking tot de volgende elementen: a) de identificatie van kosteneffectieve wijzen van aanpak van renovatie voor verschillende typen gebouwen en klimaatzones, waarbij rekening wordt gehouden met potentieel relevante interventiemomenten in de levenscyclus van het gebouw; b) nationale minimumnormen voor energieprestaties overeenkomstig artikel 9 en andere beleidslijnen en acties gericht op de slechtst presterende segmenten van het nationale gebouwenbestand; c) de bevordering van grondige renovatie van gebouwen, met inbegrip van gefaseerde grondige renovatie ➡ [...] ➡ ; d) kwetsbare afnemers slagvaardiger maken en	Beleidslijnen en maatregelen met betrekking tot de volgende elementen: a) verhoging van de klimaatbestendigheid van gebouwen; b) bevordering van de markt voor energiediensten; c) verhoging van de brandveiligheid; d) verhoging van de weerbaarheid tegen rampenrisico's, waaronder risico's in verband met intense seismische activiteit; e) verwijdering van gevaarlijke stoffen, waaronder asbest; en f) toegankelijkheid voor personen met een beperking;	

	beschermen en energiearmoede verzachten, met inbegrip van beleidslijnen en maatregelen op grond van artikel 22 van Richtlijn (EU) .../... [herschikte EED], en betaalbaarheid van huisvesting; e) de oprichting van centrale aanspreekpunten of soortgelijke mechanismen voor het verstrekken van advies en bijstand op technisch, administratief en financieel gebied; f) het koolstofvrij maken van verwarming en koeling, onder meer via stadsverwarmings- en stadskoelingsnetwerken, en de uitfasering van fossiele brandstoffen voor verwarming en koeling met het oog op een volledige uitfasering van CV-ketels op fossiele brandstoffen uiterlijk [...] in 2040; g) de bevordering van hernieuwbare energiebronnen in gebouwen in overeenstemming met het indicatieve streefcijfer voor het aandeel energie uit hernieuwbare bronnen in de gebouwensector als vastgesteld in artikel 15 bis, lid 1, van Richtlijn (EU) 2018/2001 [gewijzigde RED]; h) de vermindering van broeikasgasemissies gedurende de gehele levenscyclus voor de bouw, de renovatie, het gebruik en het einde van de levensduur van gebouwen, en de invoering van koolstofverwijdering; [...] [...] 	 f bis)) preventie en hoogwaardige behandeling van bouw- en sloopafval overeenkomstig Richtlijn 2008/98/EG, met name wat betreft de afvalhiërarchie en de doelstellingen van de circulaire economie; f ter) stads- en buurtbenaderingen, met inbegrip van de rol van hernieuwbare-energiegemeenschappen en energiegemeenschappen van burgers; f quater) het aanpakken van vaardigheidskloven en mismatches in menselijke capaciteiten Voor alle beleidslijnen en maatregelen: - administratieve middelen en capaciteiten - betrokken gebied(en): — slechtst presterende — minimumnormen voor energieprestaties — energiearmoede, sociale huisvesting — openbare gebouwen — voor bewoning bestemd (één gezin, meer gezinnen) — niet voor bewoning bestemd — bedrijfsleven — hernieuwbare energiebronnen	
--	--	---	--

	k) de verbetering van gebouwen die eigendom zijn van openbare organen, met inbegrip van de beleidslijnen en maatregelen op grond van de artikelen 5, 6 en 7 van de [herschikte EED]; l) de bevordering van slimme technologieën en infrastructuur voor duurzame mobiliteit in gebouwen; m) het aanpakken van marktbelemmeringen en marktfalen; n) ➡ [...] ➡ bevordering van ➡ vaardigheden en ➡ onderwijs, ➡ [...] ➡ in de bouwsector en de sectoren energie-efficiëntie en hernieuwbare energie; en o) bewustmakingscampagnes en andere adviesinstrumenten.	— uitfasering van fossiele brandstoffen voor verwarming en koeling — broeikasgasemissies gedurende de gehele levenscyclus — circulaire economie en afval — centrale aanspreekpunten — renovatiepaspoorten — slimme technologieën — duurzame mobiliteit in gebouwen — stads- en buurtbenaderingen — vaardigheden, opleiding — bewustmakingscampagnes en adviesinstrumenten	
--	---	--	--

	Voor alle beleidslijnen en maatregelen: — Naam van beleidslijn of maatregel — Korte beschrijving (precieze reikwijdte, doel en werkwijze) — Gekwantificeerde doelstelling — Soort beleidslijn of maatregel (zoals wetgevend; economisch; fiscaal; opleiding, bewustmaking) — Geplande begroting en financieringsbronnen — Entiteiten die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het beleid — Verwachte gevolgen — Stand van uitvoering — Datum inwerkingtreding — Uitvoeringstermijn		
d) Overzicht van investeringsbehoeften, begrotingsmiddelen en administratieve middelen	— Totale investeringsbehoeften voor 2030, 2040, 2050 (in miljoen EUR) — Overheidsinvesteringen (in miljoen EUR) — Particuliere investeringen (in miljoen EUR) — ➡ [...] ⬅	Gewaarborgde begroting ➡ <u>Begrotingsmiddelen</u> ⬅	
➡ e) Drempel voor nieuwe en gerenoveerde emissievrije gebouwen als bedoeld in artikel 9 ter ⬅	— ➡ <u>Drempels voor operationele broeikasgasemissies van nieuwe emissievrije gebouwen</u> — <u>Drempels voor operationele broeikasgasemissies van gerenoveerde emissievrije gebouwen</u> — <u>Drempels voor het primair energieverbruik per jaar van nieuwe emissievrije gebouwen</u>		

	– <u>Drempels voor het primair energieverbruik per jaar van gerenoveerde emissievrije gebouwen</u> ☹ –		
☞ <u>f) Minimumnormen voor energieprestaties voor niet voor bewoning bestemde gebouwen</u> ☹	– ☞ [...] ☹ Maximumdrempels voor energieprestatie, overeenkomstig artikel 9, lid 1		
☞ <u>g) Minimumnormen voor energieprestaties voor voor bewoning bestemde gebouwen</u> ☹	– <u>Het nationale traject, inclusief de intermediaire doelstellingen voor 2033 en 2040 voor het gemiddeld primair energieverbruik in kWh/(m².jaar), conform artikel 9, lid 2</u>		

BIJLAGE III

EISEN VOOR DE [...] BEREKENING VAN HET AARDOPWARMINGSVERMOGEN (GWP) GEDURENDE DE LEVENSCYCLUS

(bedoeld in [...] artikel 7)

→ [...] ←

→ [...] ← Berekening van het aardopwarmingsvermogen (GWP) gedurende de levenscyclus van nieuwe gebouwen op grond van artikel 7, lid 2

Voor de berekening van het aardopwarmingsvermogen (GWP) gedurende de levenscyclus van nieuwe gebouwen op grond van artikel 7, lid 2, wordt het → totale ← GWP meegedeeld als een numerieke indicator voor elk stadium van de levenscyclus, uitgedrukt als kgCO_{2e}/m² (van de bruikbare vloeroppervlakte) gemiddeld voor één jaar van een referentiestudieperiode van vijftig jaar. De gegevensselectie, scenariobepaling en berekeningen worden verricht overeenkomstig EN 15978 (EN 15978: 2011. Duurzaamheid van bouwwerken. Beoordeling van de milieuprestaties van gebouwen. Berekeningsmethode). De te beoordelen onderdelen van het gebouw en technische uitrusting zijn gedefinieerd in het gemeenschappelijke EU-kader Level(s) voor indicator 1.2. Wanneer er een nationaal berekeningsinstrument → of -methode ← bestaat of voorgeschreven is voor het verschaffen van informatie of voor het verkrijgen van bouwvergunningen, kan dat instrument → of die methode ← worden gebruikt voor de vereiste informatieverschaffing. Andere berekeningsinstrumenten → of -methoden ← mogen worden gebruikt als ze voldoen aan de minimumcriteria die in het gemeenschappelijk EU-kader Level(s) zijn vastgesteld. Er wordt gebruikgemaakt van gegevens over specifieke bouwproducten die zijn berekend overeenkomstig [de herziene bouwproductenverordening], indien deze beschikbaar zijn.

BIJLAGE IV

GEMEENSCHAPPELIJK ALGEMEEN KADER VOOR DE WAARDERING VAN DE MATE WAARIN GEBOUWEN GEREED ZIJN VOOR SLIMME TOEPASSINGEN

1. De Commissie stelt de definitie vast van de indicator van de gereedheid voor slimme toepassingen van gebouwen, alsook een methode ter berekening daarvan, ter beoordeling van de mogelijkheid om de werking van een gebouw of een gebouwunit aan te passen aan de behoeften van de gebruiker en aan het net, alsmede ter verbetering van de energie-efficiëntie en de algehele prestatie van het gebouw.

De indicator van gereedheid voor slimme toepassingen is geschikt om de mogelijkheden voor grotere energiebesparingen in beeld te brengen, vergelijkingen te maken en flexibiliteit door te voeren, en bestrijkt geavanceerde functies en mogelijkheden die voortvloeien uit het gebruik van onderling verbonden en intelligente apparaten.

Bij het uitwerken van deze methode wordt rekening gehouden met aspecten als slimme meters, systemen voor gebouwautomatisering en -controle, zelfregulerende apparatuur voor de regulering van de binnenluchttemperatuur, ingebouwde huishoudelijke apparaten, oplaadpunten voor elektrische voertuigen, en energieopslag, alsook de gedetailleerde functionaliteit en interoperabiliteit van die aspecten. Ook de voordelen van die aspecten voor binnenklimaatbeheersing, energie-efficiëntie, energieprestatieniveaus en gerealiseerde flexibiliteit worden in aanmerking genomen.

2. De methode is gebaseerd op drie essentiële functies die verband houden met het gebouw en de technische bouwsystemen ervan:

- (a) het vermogen om de energieprestatie en de werking van het gebouw in stand te houden door aanpassing van het energieverbruik, bijvoorbeeld door het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen;
- (b) het vermogen om de werking van het gebouw aan te passen aan de behoeften van de gebruiker, waarbij gelet moet worden op gebruikersvriendelijkheid, het behoud van een gezond binnenklimaat, en de mogelijkheid voor rapportage over het energieverbruik, en

- (c) de flexibiliteit van de algehele elektriciteitsbehoefte van een gebouw, waaronder de mogelijkheid om het gebouw deel te laten nemen aan zowel passieve en actieve als impliciete en expliciete, aan het net gerelateerde vraagrespons, bijvoorbeeld door de mogelijkheid van flexibiliteit en belastingverschuiving.

3. De methode kan voorts rekening houden met:

- (d) de interoperabiliteit van systemen (slimme meters, systemen voor gebouwautomatisering en -controle, ingebouwde huishoudelijke apparaten, zelfregulerende apparatuur voor de regulering van de binnenluchttemperatuur, alsmede sensoren voor de binnenluchtkwaliteit en ventilatiesystemen), en
- (e) de positieve invloed van bestaande communicatienetwerken, in het bijzonder het bestaan van voor hoge snelheid bestemde in pandige fysieke infrastructuur, zoals het vrijwillig te gebruiken “breedbandklaar”-keurmerk, en het bestaan van een toegangspunt voor meergezinswoningen, overeenkomstig artikel 8 van Richtlijn 2014/61/EU van het Europees Parlement en de Raad¹.

4. ~~De~~De methode mag geen negatieve gevolgen hebben voor bestaande nationale maatregelen voor energiecificering, en moet voortbouwen op soortgelijke initiatieven op nationaal niveau, waarbij rekening wordt gehouden met het eigendomsrecht, de gegevensbescherming en privacy en veiligheid van de eindgebruiker, overeenkomstig de desbetreffende gegevensbeschermings- en privacywetgeving van de Unie, alsook de beste beschikbare technieken voor cyberbeveiliging.

5. De methode omschrijft het geschiktste formaat van de parameter voor de indicator van gereedheid voor slimme toepassingen en is eenvoudig, transparant en gemakkelijk te begrijpen voor consumenten, eigenaren, investeerders en vraagresponsmarktdeelnemers.

¹ Richtlijn 2014/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid (PB L 155 van 23.5.2014, blz. 1).

BIJLAGE V

MODEL VOOR ENERGIEPRESTATIECERTIFICATEN

(bedoeld in artikel 16)

1. ↴ [...] ↴ ↴ In ↴ het energieprestatiecertificaat worden ten minste de volgende elementen
↴ [...] ↴ ↴ vermeld ↴:

- a) de energieprestatieklasse;
- b) het berekende jaarlijkse primaire-energieverbruik in kWh/(m².jaar);
- c) het berekende jaarlijkse primaire-energieverbruik in kWh of MWh;
- d) het berekende jaarlijkse finale energieverbruik in kWh/(m².jaar);
- e) het berekende jaarlijkse finale energieverbruik in kWh of MWh;
- f) de productie van hernieuwbare energie in kWh of MWh;
- g) hernieuwbare energie in % van het energieverbruik;
- h) de operationele broeikasgasemissies (kgCO₂/(m².jaar);
- i) de broeikasgasemissieklasse (indien van toepassing).

2. Daarnaast kan het energieprestatiecertificaat de volgende indicatoren bevatten:

- a) energieverbruik, piekbelasting, omvang van de generator of het systeem, belangrijkste energiedrager en belangrijkste elementtype voor elk van de toepassingen: verwarming, koeling, warm water voor huishoudelijke doeleinden, ventilatie en ingebouwde verlichting;
- b) ter plaatse geproduceerde hernieuwbare energie, belangrijkste energiedrager en type hernieuwbare energiebron;
- c) antwoord (ja/nee) op de vraag of voor het gebouw het aardopwarmingsvermogen is berekend;
- d) de waarde van het aardopwarmingspotentieel gedurende de levenscyclus (indien beschikbaar);
- e) informatie over koolstofverwijdering via tijdelijke koolstofopslag in of op gebouwen;

☞ [...] ☞ ☞ f ☞) antwoord (ja/nee) op de vraag of een renovatiepaspoort beschikbaar is voor het gebouw;

☞ [...] ☞ ☞ g ☞) de gemiddelde U-waarde voor de ondoorzichtige elementen van de bouwschil;

☞ [...] ☞ ☞ h ☞) de gemiddelde U-waarde voor de doorzichtige elementen van de bouwschil;

☞ [...] ☞ ☞ i ☞) meest voorkomende soort doorzichtig element (bv. dubbele beglazing);

☞ [...] ☞ ☞ j ☞) resultaten van de analyse van het risico op oververhitting (indien beschikbaar);

☞ [...] ☞ ☞ k ☞) de aanwezigheid van vaste sensoren die het niveau van de binnenluchtkwaliteit monitoren;

☞ [...] ☞ ☞ l ☞) de aanwezigheid van vaste regeleenheden die reageren op het niveau van de binnenluchtkwaliteit;

- ☞ [...] ☞ m ☞) het aantal en het type laadpunten voor elektrische voertuigen;
- ☞ [...] ☞ n ☞) aanwezigheid, type en omvang van energieopslagsystemen;
- ☞ [...] ☞ o ☞) haalbaarheid van de aanpassing van het verwarmingssysteem zodat het met efficiëntere temperatuurinstellingen kan werken;
- ☞ [...] ☞ p ☞) haalbaar van de aanpassing van het airconditioningsysteem zodat het met efficiëntere temperatuurinstellingen kan werken;
- ☞ [...] ☞ q ☞) van de meter afgelezen energieverbruik;
- ☞ [...] ☞ r ☞) operationele emissies van fijnstof (PM_{2,5}).

Het energieprestatiecertificaat kan de volgende verwijzingen naar andere initiatieven bevatten, indien deze in de betrokken lidstaat van toepassing zijn:

- a) antwoord (ja/nee) op de vraag of de gereedheid van het gebouw voor slimme toepassingen is beoordeeld;
- b) de waarde van de beoordeling van de gereedheid voor slimme toepassingen (indien beschikbaar);
- c) antwoord (ja/nee) op de vraag of een digitaal gebouwlogboek beschikbaar is voor het gebouw.

Personen met een handicap hebben gelijke toegang tot de informatie in energieprestatiecertificaten.

↓ 2010/31/EU (aangepast)

BIJLAGE VII

ONAFHANKELIJKE SYSTEMEN VOOR DE CONTROLE VAN ENERGIEPRESTATIECERTIFICATEN EN KEURINGSVERSLAGEN

↓ nieuw

1. Definitie van de kwaliteit van het energieprestatiecertificaat

De lidstaten voorzien in een duidelijke definitie van wat als een geldig energieprestatiecertificaat wordt beschouwd.

De definitie van een geldig energieprestatiecertificaat waarborgt:

↓ 2010/31/EU (aangepast)
→₁ 2018/844 Art. 1, punt 14 en bijlage
punt 3, a)
⇒ nieuw

1. →₁ ~~De bevoegde autoriteiten of de organen waaraan de bevoegde autoriteiten het beheer van het onafhankelijke controlesysteem hebben gedelegeerd, maken een willekeurige selectie uit alle energieprestatiecertificaten die jaarlijks worden verstrekt en onderwerpen deze aan een controle. De omvang van de steekproef is groot genoeg om statistisch relevante conformiteitsresultaten te waarborgen.~~ ←

~~De controle wordt uitgevoerd op grond van de hieronder weergegeven opties of op basis van gelijkwaardige maatregelen:~~

a) ~~☒~~ een ~~☒~~ controle van de geldigheid van de inputgegevens ⇒ (met inbegrip van controles ter plaatse) ⇐ van het gebouw, die worden gebruikt voor de afgifte van het energieprestatiecertificaat en de in het certificaat vermelde resultaten;

↴ nieuw

b) de geldigheid van de berekeningen;

c) een bovengrens voor de afwijking voor de energieprestatie van een gebouw, bij voorkeur uitgedrukt in de numerieke indicator van het primaire energieverbruik (kWh/(m² jaar));

d) een ondergrens voor het aantal elementen dat afwijkt van de standaardwaarden.

↓ 2010/31/EU

~~b) controle van de inputgegevens en van de resultaten van het energieprestatiecertificaat, inclusief de gedane aanbevelingen;~~

~~e) volledige controle van de inputgegevens van het gebouw die worden gebruikt voor de afgifte van het energieprestatiecertificaat, volledige controle van de in het certificaat vermelde resultaten, inclusief de gedane aanbevelingen, en, zo mogelijk, bezoek aan het gebouw om de overeenstemming na te gaan tussen de in het energieprestatiecertificaat vermelde specificaties en het gecertificeerde gebouw.~~

~~2. De bevoegde autoriteiten of organen waaraan de tenuitvoerlegging van het onafhankelijke controlesysteem door de bevoegde autoriteiten is gedelegeerd, maken een willekeurige selectie van ten minste een statistisch relevant percentage van alle keuringsverslagen die jaarlijks worden verstrekt, en onderwerpen deze verslagen aan een controle.~~

↴ nieuw
⤿ Raad

De lidstaten kunnen aanvullende elementen opnemen in de definitie van een geldig energieprestatiecertificaat, zoals de maximale afwijking voor de waarden van specifieke inputgegevens.

2. Kwaliteit van het controlesysteem voor energieprestatiecertificaten

De lidstaten voorzien in een duidelijke definitie van de kwaliteitsdoelstellingen die en het niveau van statistisch vertrouwen dat het kader voor energieprestatiecertificaten moet bereiken. Het onafhankelijke controlesysteem waarborgt dat ten minste 90 % van de afgegeven energieprestatiecertificaten geldig is met een statistische betrouwbaarheid van 95 % voor de beoordeelde periode, die niet langer is dan één jaar.

Het kwaliteits- en het betrouwbaarheidsniveau worden gemeten aan de hand van aselechte bemonstering en nemen alle elementen in de definitie van een geldig energieprestatiecertificaat in aanmerking. Wanneer de onafhankelijke controlesystemen aan niet-gouvernementele instanties zijn gedelegeerd, vereisen de lidstaten dat de beoordeling van ten minste 25 % van de aselechte steekproef door een derde partij wordt geverifieerd.

De geldigheid van de inputgegevens wordt geverifieerd aan de hand van informatie die wordt verstrekt door de onafhankelijke deskundige. Die informatie kan het volgende omvatten: productcertificaten, specificaties of bouwplannen die details bevatten over de prestatie van de verschillende elementen van het energieprestatiecertificaat.

De geldigheid van de inputgegevens wordt geverifieerd door middel van bezoeken ter plaatse ➡, die waar passend virtueel mogen worden uitgevoerd, ⚙ voor ten minste 10 % van de energieprestatiecertificaten die deel uitmaken van de aselechte bemonstering met het oog op de beoordeling van de algemene kwaliteit van de regeling.

Naast de minimale aselechte bemonstering om het algemene kwaliteitsniveau te bepalen, kunnen de lidstaten verschillende strategieën toepassen die er specifiek op gericht zijn gebreken in energieprestatiecertificaten op te sporen en aan te pakken, teneinde de algemene kwaliteit van de regeling te verbeteren. Een dergelijke gerichte analyse kan niet worden gebruikt als basis om de algemene kwaliteit van de regeling te meten.

De lidstaten waarborgen de kwaliteit van het algemene kader voor energieprestatiecertificaten via preventieve en reactieve maatregelen. Die maatregelen kunnen bestaan uit aanvullende opleiding voor onafhankelijke deskundigen, gerichte bemonstering, de verplichting om energieprestatiecertificaten opnieuw in te dienen, evenredige boetes en een tijdelijke of permanente uitsluiting van deskundigen.

Wanneer informatie aan een databank wordt toegevoegd, moeten de nationale autoriteiten de identiteit van de auteur van de toevoeging kunnen vaststellen voor toezicht- en verificatiedoeleinden.

3. Beschikbaarheid van energieprestatiecertificaten

Via het onafhankelijke controlesysteem wordt gecontroleerd of de energieprestatiecertificaten beschikbaar zijn voor toekomstige kopers of huurders, zodat zij bij hun beslissing om te kopen of te huren, rekening kunnen houden met de energieprestatie van het gebouw.

Via het onafhankelijke controlesysteem wordt de zichtbaarheid van de energieprestatie-indicator en -klasse in advertenties gecontroleerd.

4. Behandeling van gebouwtypologieën

Het onafhankelijke controlesysteem houdt rekening met verschillende gebouwtypologieën, met name die welke het vaakst voorkomen op de vastgoedmarkt, zoals eengezinswoningen, meergezinswoningen, kantoren of winkels.

5. Openbaarmaking

De lidstaten publiceren in de nationale databank voor energieprestatiecertificaten regelmatig ten minste de volgende informatie over het kwaliteitssysteem:

- a) de definitie van een kwalitatief energieprestatiecertificaat;
- b) de kwaliteitsdoelstellingen voor de regeling voor energieprestatiecertificaten;
- c) de resultaten van de kwaliteitsbeoordeling, met inbegrip van het aantal geëvalueerde certificaten en de relatieve omvang daarvan ten opzichte van het totale aantal afgegeven certificaten in de betreffende periode (per typologie);
- d) noodmaatregelen om de algemene kwaliteit van energieprestatiecertificaten te verbeteren.

↓ 2018/844 Art. 1, punt 14 en bijlage punt 3, b)

~~3. Wanneer informatie aan een databank wordt toegevoegd, moeten de nationale autoriteiten de identiteit van de auteur van de toevoeging kunnen vaststellen voor toezicht en verificatiedoeleinden.~~

BIJLAGE VIII

VERGELIJKEND METHODOLOGISCH KADER VOOR HET VASTSTELLEN VAN KOSTENOPTIMALE NIVEAUS VAN ENERGIEPRESTATIE-EISEN VOOR GEBOUWEN EN ONDERDELEN VAN GEBOUWEN

Aan de hand van het vergelijkend methodologisch kader kunnen de lidstaten de energie⇒ - en emissie ⇐prestatie van gebouwen en onderdelen van gebouwen alsmede de economische aspecten van maatregelen in verband met de energie⇒ - en emissie ⇐prestatie bepalen en ze met elkaar in verband brengen met het oog op het vaststellen van het kostenoptimale niveau.

Het vergelijkend methodologisch kader gaat vergezeld van richtsnoeren voor het gebruik van ~~het~~ ☒ dat ☒ kader bij de berekening van kostenoptimale prestatieniveaus.

In het vergelijkend methodologisch kader kan rekening worden gehouden met gebruikspatronen, externe klimaatomstandigheden ➡ [...] ⌚ ➡ zoals hitte- en koudegolven, ⌚ investeringskosten, de gebouwcategorie, onderhouds- en bedrijfskosten (inclusief energiekosten en besparingen), inkomsten van geproduceerde energie, waar van toepassing, ➡ de milieu- en gezondheidskosten van energieverbruik ⇐ en verwijderingskosten ➡ van afvalbeheer ⇐, waar van toepassing. Het kader moet worden gestoeld op relevante Europese normen die verband houden met deze richtlijn.

De Commissie verstrekt daarnaast:

- richtsnoeren ter begeleiding van het vergelijkend methodologisch kader; die richtsnoeren dienen om de lidstaten in staat te stellen de onderstaande maatregelen te treffen;
- informatie over geraamde energieprijzontwikkelingen over de lange termijn.

Voor de toepassing van het vergelijkend methodologisch kader door de lidstaten worden er per lidstaat door parameters uitgedrukte algemene voorwaarden vastgelegd.

Het vergelijkend methodologisch kader vereist van de lidstaten dat ze:

- referentiegebouwen definiëren die worden gekenmerkt door en representatief zijn voor hun functie(s) en geografische ligging, met inbegrip van interne en externe klimaatomstandigheden. Tot de referentiegebouwen behoren zowel nieuwe als bestaande al dan niet voor bewoning bestemde gebouwen;
- energie-efficiëntiemaatregelen definiëren die voor de referentiegebouwen moeten worden beoordeeld. Daarbij kan het gaan om maatregelen voor afzonderlijke gebouwen in hun geheel, voor afzonderlijke onderdelen van een gebouw of voor een combinatie van onderdelen van een gebouw;
- de finale en primaire energiebehoefte $\Rightarrow$ en de daaruit voortvloeiende emissies $\Leftarrow$ van de referentiegebouwen beoordelen, ~~alsmede van de referentiegebouwen~~ wanneer de vastgestelde energie-efficiëntiemaatregelen zijn toegepast;
- de kosten (d.w.z. de netto contante waarde) van de op de referentiegebouwen (bedoeld in het eerste streepje) gedurende de verwachte levensduur toegepaste energie-efficiëntiemaatregelen (bedoeld in het tweede streepje) berekenen door toepassing van de beginselen van het vergelijkend methodologisch kader.

Door de kosten van de energie-efficiëntiemaatregelen gedurende de verwachte economische levensduur te berekenen, beoordelen de lidstaten de kosteneffectiviteit van de verschillende niveaus van de minimumeisen inzake energieprestatie. Daardoor kunnen er kostenoptimale niveaus van energieprestatie-eisen worden vastgesteld.

BIJLAGE VIII

~~DEEL A~~

Ingetrokken richtlijn en wijziging ervan	
(bedoeld in artikel 29)	
Richtlijn 2002/91/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 1 van 4.1.2003, blz. 65)	
Verordening (EG) nr. 1137/2008 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 311 van 21.11.2008, blz. 1)	uitsluitend punt 9.9 van de bijlage

~~DEEL B~~

Termijnen voor omzetting in nationaal recht en toepassing		
(bedoeld in artikel 29)		
Richtlijn	Omzettingstermijn	Datum van toepassing
2002/91/EG	4 januari 2006	4 januari 2009, alleen voor de artikelen 7, 8 en 9

Deel A

Ingetrokken richtlijn
met overzicht van de achtereenvolgende wijzigingen ervan
(bedoeld in artikel 33)

Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad (PB L 153 van 18.6.2010, blz. 13)	
Richtlijn (EU) 2018/844 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 156 van 19.6.2018, blz. 75)	alleen artikel 1
Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 1)	alleen artikel 53

DEEL B

Termijn voor omzetting in intern recht en toepassingsdata

(bedoeld in artikel 33)

Richtlijn	Omzettingstermijn	Toepassingsdata
2010/31/EU	9 juli 2012	wat betreft de artikelen 2, 3, 9, 11, 12, 13, 17, 18, 20 en 27: 9 januari 2013; wat betreft de artikelen 4, 5 tot en met 8, 14, 15 en 16: 9 januari 2013 voor door overheidsinstanties gebruikte gebouwen en 9 juli 2013 voor andere gebouwen
(EU) 2018/844	10 maart 2020	

BIJLAGE IX

Concordantietabel	
Richtlijn 2002/94/EG 2010/31/EU 	De onderhavige richtlijn
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2, punt 1	Artikel 2, punt 1
—	Artikel 2, punt 2
Artikel 2, punt 2	Artikel 2, punt 3
—	Artikel 2, punten 4 en 5
Artikel 2, punten 3, 3 bis, 4 en 5	Artikel 2, punten 6, 7, 8 en 9
—	Artikel 2, punten 10, 11 en 12
Artikel 2, punten 6, 7, 8 en 9	Artikel 2, punten 13, 14, 15 en 16
—	Artikel 2, punten 17, 18, 19 en 20

Artikel 2, punt 10	Artikel 2, punt 21
—	Artikel 2, punten 22, 23, 24, 25, 26 en 27
Artikel 2, punten 11, 12, 13 en 14	Artikel 2, punten 28, 29, 30 en 31
—	Artikel 2, punten 32, 33, 34, 35, 36 en 37
Artikel 2, punt 15	Artikel 2, punt 37
Artikel 2, punten 15, 15 bis, 15 ter, 15 quater, 16 en 17	Artikel 2, punten 38, 39, 40, 41, 42 en 43
Artikel 2, punt 18	—
Artikel 2, punt 19	Artikel 2, punt 44
—	Artikel 2, punten 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56 en 57
Artikel 2, punt 20	—
Artikel 2 bis	Artikel 3

Artikel 3	Artikel 4
Artikel 4	Artikel 5
Artikel 5	Artikel 6
Artikelen 6 en 9	Artikel 7
Artikel 7	Artikel 8
—	Artikel 9
—	Artikel 10
Artikel 8, leden 1 en 9	Artikel 11
Artikel 8, leden 2 tot en met 8	Artikel 12
Artikel 8, leden 10 en 11	Artikel 13
—	Artikel 14
Artikel 10	Artikel 15
Artikel 11	Artikel 16

Artikel 12	Artikel 17
Artikel 13	Artikel 18
—	Artikel 19
Artikelen 14 en 15	Artikel 20
Artikel 16	Artikel 21
Artikel 17	Artikel 22
—	Artikel 23
Artikel 18	Artikel 24
Artikel 19	Artikel 25
Artikel 19 bis	—
Artikel 20	Artikel 26
Artikel 21	Artikel 27
Artikel 22	Artikel 28

Artikel 23	Artikel 29
Artikel 26	Artikel 30
Artikel 27	Artikel 31
Artikel 28	Artikel 32
Artikel 29	Artikel 33
Artikel 30	Artikel 34
Artikel 31	Artikel 35
Bijlage I	Bijlage I
—	Bijlage II
—	Bijlage III
Bijlage I bis	Bijlage IV
=	Bijlage V
Bijlage II	Bijlage VI
Bijlage III	Bijlage VII
Bijlage IV	Bijlage VIII

Bijlage V	Bijlage IX
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2, punt 1	Artikel 2, punt 1
—	Artikel 2, punten 2 en 3
Artikel 2, punt 2	Artikel 2, punt 4 en bijlage I
—	Artikel 2, punten 5, 6, 7, 8, 9, 10 en 11
Artikel 2, punt 3	Artikel 2, punt 12
Artikel 2, punt 4	Artikel 2, punt 13
—	Artikel 2, punt 14
Artikel 2, punt 5	Artikel 2, punt 15
Artikel 2, punt 6	Artikel 2, punt 16
Artikel 2, punt 7	Artikel 2, punt 17
Artikel 2, punt 8	Artikel 2, punt 18
—	Artikel 2, lid 19
Artikel 3	Artikel 3 en bijlage I
Artikel 4, lid 1	Artikel 4, lid 1
Artikel 4, lid 2	—
Artikel 4, lid 3	Artikel 4, lid 2
—	Artikel 5
Artikel 5	Artikel 6, lid 1

—	Artikel 6, leden 2 en 3
Artikel 6	Artikel 7
—	Artikel 8, 9 en 10
Artikel 7, lid 1, eerste alinea	Artikel 11, lid 8, en artikel 12, lid 2
Artikel 7, lid 1, tweede alinea	Artikel 11, lid 6
Artikel 7, lid 1, derde alinea	Artikel 12, lid 6
Artikel 7, lid 2	Artikel 11, leden 1 en 2
—	Artikel 11, leden 3, 4, 5, 7 en 9
—	Artikel 12, leden 1, 3, 4, 5 en 7
Artikel 7, lid 3	Artikel 13, leden 1 en 3
—	Artikel 13, lid 2
Artikel 8, onder a)	Artikel 14, leden 1 en 3
—	Artikel 14, lid 2
Artikel 8, onder b)	Artikel 14, lid 4
—	Artikel 14, lid 5
Artikel 9	Artikel 15, lid 1
—	Artikel 15, leden 2, 3, 4 en 5
—	Artikel 16
Artikel 10	Artikel 17

—	Artikel 18
Artikel 11, aanhef	Artikel 19
Artikel 11, onder a) en b)	—
Artikel 12	Artikel 20, lid 1, en artikel 20, lid 2, tweede alinea
—	Artikel 20, lid 2, eerste alinea, en artikel 20, leden 3 en 4
—	Artikel 21
Artikel 13	Artikel 22
—	Artikelen 23, 24 en 25
Artikel 14, lid 1	Artikel 26, lid 1
Artikel 14, leden 2 en 3	—
—	Artikel 26, lid 2
—	Artikel 27
Artikel 15, lid 1	Artikel 28
Artikel 15, lid 2	—
—	Artikel 29
Artikel 16	Artikel 30
Artikel 17	Artikel 31
Bijlage	Bijlage I
—	Bijlagen II tot en met V
